

NUMI SINE DEO

REGATUL CUVÂNTULUI

Revista de cultura universală editată
sub egida Ligii Scriitorilor Români

Regatul cuvântului, ANUL IV , nr.26 Noiembrie 2014

MEMBRI FONDATORI

ISSN 2286 - O5O9

ISSN-L 2286 - O5O9

N.N. Negulescu

- Inițiator, prim fondator și ex-director al revistei Constelații diamantine.
- Inițiator, prim fondator și actual director/redactor-șef al revistei Regatul Cuvântului.
- Membru al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe.
- Director/Redactor-Șef al revistei Sfera Eonică.

Al. Florin Țene

- Membru al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe.
- Președinte al Ligii Scriitorilor Români.

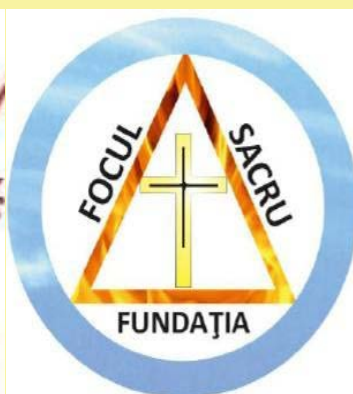
Parteneri cultur-

CLIPA, cea mai veche revista romaneasca din Statele Unite in circulatie.
CLIPA, revista independenta de informatie socio-politica si cultura, editata saptamanal in Statele Unite ale Americii.

<http://www.clipa.com/e8-Din-Comunitate.aspx>

[Ziarul Miorita USA](#)

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Membri de onoare:

Academician Constantin-Bălăceanu Stolnici
 Prof. univ. dr. Ruxandra Vidu, Președintă a Academiei Româno-Americane de Arte și Științe (A.R.A.)
 Pr. prof. univ. dr. Theodor Damian, SUA, Director al Revistei "Lumină lină";
 Dwight Luchian-Patton, Director-Publisher, Revista „Clipa”, SUA
 Vera Luchian-Patton, Editor-in Chief-Publisher, Revista „Clipa”, SUA
 Maria Diana Popescu, redactor șef la Revista „Agero” Stuttgart, director la Revista de cultură „Art Emis”, director al departamentului Art Emis Academy din cadrul Societății Art Emis
 Cristian Petru Bălan, membru al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe, SUA
 Prof.univ.dr. Lidia Vianu, director MTTLC, Universitatea București
 Prof. dr. Adrian Botez, director fondator al Revistei Contraatac.

Director/redactor-șef:

N.N. Negulescu, membru al L.S.R, membru al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe.

Redactori principali:

Redactor șef-adjuncți:

Prof. dr. Mihaela Roșu Bîna

Secretar general de redacție:

Cezarina Adamescu, membră a U.S.R

Secretar directorat:

Marian Malciu, membru al L.S.R

Critic de artă: Prof.dr. Magda Buce-Răduț

Redactori:

Profesor Radu Andrei
 Lect.univ. dr. Alina Beatrice Cheșcă
 Irina-Elena Petrescu, Italia
 Luca Cipolla, Italia
 Dr. Gabriela Căluțiu-Sonnenberg, editor” Occidentul Românesc” Spania, membră L.S.R. și A.J.S.T. România
 Dr. Elena-Maria Cernăianu

Redactori asociați:

Ionuț Caragea- membru al U.S.R., cofondator și vicepreședinte al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Quebec, Canada, membru de onoare al Societății Scriitorilor din Județul Neamț
 George Roca, editor șef al Revistei Romanian Vip, Austrelia
 Slavomir Almajan, Canada
 Cătălina Florina Florescu prof. dr. în literatură comparată, SUA
 Simona Botezan, jurnalist de limbă română la Washinton DC, director adjunct al ziarului „Miorița”, SUA
 Mariana Zavati Gardner, membră a Royal Society of Literature UK

Redactor principal tehnoredactare:

Ing. Rodica Cernea

Realizator coperta:

Ing. Rodica Cernea

Scriitor, jurnalist Eugen Cojocaru, șef departament dramaturgie
 Ștefan Grosu, bursier doctoral Academia Romana; doctorand la Școala Doctorală de Filosofie, Univ. București; consultant IBN Khaldun Center For Research & Studies, Amman- Jordan, trainer de etică aplicată (etică și protocol, etică în afaceri, etică medicală, management etic, coduri etice, etică și resurse umane, responsabilitate morală, branding personal și corporativ) și formare voluntari Șef Departament Etică, Teologie Didactică
 Dr. Adriana Mihaela Macsut, (Doctor, Școala Doctorală de Filosofie, Univ. București cu Teza Doxa în concepția lui Platon) consultant IBN Khaldun Center For Research & Studies, Amman- Jordan, trainer de etică aplicată (etică și protocol, etică în afaceri, etică medicală, management etic, coduri etice, etică și imagine, etică și resurse umane, responsabilitate socială și religioasă, branding personal și corporativ) și formare voluntari Șef Departament Filosofie, Hermeneutică Creștină.
 Drd. Daniel Verejanu, Șef Departament Relații Culturale cu Republica Moldova.

SUMAR

<i>Emil Lungeanu.....</i>	<i>pag.5</i>	<i>Ioan Popa.....</i>	<i>pag.34</i>
<i>Mihaela Roșu Bînă.....</i>	<i>pag.7</i>	<i>Maria Calciu.....</i>	<i>pag.35</i>
<i>Lucian Gruia.....</i>	<i>pag.8</i>	<i>Eliza Roha.....</i>	<i>pag.37</i>
<i>Stelian Gomboș.....</i>	<i>pag.10</i>	<i>Ioan Mateescu și Păstorel-Sorinel Popescu.....</i>	<i>pag.38</i>
<i>Livia Ciupercă.....</i>	<i>pag.11</i>	<i>Vavila Popovici.....</i>	<i>pag.42</i>
<i>Adrian Botez.....</i>	<i>pag.14</i>	<i>Veronica Popa.....</i>	<i>pag.43</i>
<i>Corneliu Leu.....</i>	<i>pag.19</i>	<i>MTTLC.....</i>	<i>pag.45</i>
<i>I.C.R Bruxelles.....</i>	<i>pag.20</i>	<i>Cristina Toader.....</i>	<i>pag.46</i>
<i>Cristina Maria Purdescu.....</i>	<i>pag.21</i>	<i>Ștefan Grosu.....</i>	<i>pag.46</i>
<i>N.N Negulescu.....</i>	<i>pag.23</i>	<i>Cristian Petru Bălan.....</i>	<i>pag.47</i>
<i>Daniel de Cullá.....</i>	<i>pag.24</i>	<i>Liliana Ardelean.....</i>	<i>pag.48</i>
<i>Mariana Zavati Gardner.....</i>	<i>pag.31</i>	<i>Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu.....</i>	<i>pag.53</i>

Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate ..revine autorilor.
 Creațiile literare se transmit la adresa: regatul_cuvantului@yahoo.com
 Revista poate fi accesată la adresele: <http://www.editii.com/regatulcuvantului/>
 e-mail director redactor-șef: n.negulescu@yahoo.com regatul_cuvantului@yahoo.com
 Tel redacție: 0351.405.824
 Adresa redacției: Bd. Gheorghe Chițu, nr 61, Craiova, Dolj, Romania, cod 200541

Emil Lungeanu

Sf.Giulgiu al moșilor, mantaua lui Avram Iancu

Istoria regilor Daciei n-a luat sfârșit odată cu tăierea capului lui Decebal și nici cu al Viteazului. Luându-și titlul de „Împărat al Daciei”, conform lui Hippolyte Desprez și presei austriece a epocii, Horea visa să reunească fostul regat de odinioară al lui Decebal printr-o confruntare cu nobilimea maghiară locală și cu principii greci ultramontani. Nici nu era de mirare în cazul unui rebel cu stofă de lider ca dânsul, descris de contemporani ca „născut pentru stăpânire”, ambițios și extrem de autoritar, având obiceiul să poarte cu sine o nuia de alun (un fel de medie aritmetică, să zicem, între ramura de măslin și bici), despre care gurile rele șușoteau cum că era protejatul secret al lui Josef II de Habsburg și că luminatul crai plănuia să-l numească guvernator al Transilvaniei. Portretul romantic de răsculat în opinci zugrăvit în manualele de istorie pare mai degrabă derizoriu și corupt, în comparație cu ecoul extraordinar de care se bucurase în presa apuseană a vremii. Chiar și de ai lua în calcul doar broșura apologetică tipărită la Leipzig, care circula atunci în toată Europa, tradusă până și-n suedeză, ori solidarizarea francezilor cu „revoluția” transilvană („*le fameux Horiah*”) ce le-o luase înainte cu cinci ani, și tot ar fi destul ca să nu te lași păcălit de aparențele umile ale acestui răsculat suspect de cultivat pentru un țăran sărac („bun cunoscător al istoriei antice”) și să-ți dai seama că – vorba lui Mircea la Rovine – „moșneagul ce privești nu e om de rând”. Oare nu găsisse de cuviință Brissot de Warville să-i scrie personal despre el două scrisori împăratului, publicate la Dublin în 1785 ? Ca să nu mai vorbim că însuși Josef îl primise la Viena pe rebel cu jalba în repetate rânduri, intra țăranul nostru ardelean la Hofburg cum intru eu la cafeneaua Muzelului Literaturii. Să mai surprindă atunci refuzul armatei imperiale de a interveni de la bun început în răscola lui Horea în ajutorul nobilimii maghiare ? Deși Transilvania era provincie a Imperiului habsburgic la 1784, țăranii nu cu austriei se socoteau, ci cu nobilimea locală, care-i adusesse la sapă de lemn și, pe deasupra, nu-i lăsa să se înroleze în armata imperială, căci, odată recrutați, șerbii ar fi scăpat de servituțile feudale. Exasperați, grofii trecuseră deja la insurecție pe cont propriu punându-se pe represalii și execuții fără judecată, însă n-ar fi rezolvat nimic continuând așa împotriva celor 16.000 de rebeli organizați paramilitar. Nu te puneai doar cu Horea, te puneai cu însuși suveranul habsburgic și cu întreaga Europă, fiindcă erai lipsit de legitimitate luând puterea executivă în propriile mâini, ba mai mult, înotai contra curentului, cătă vreme revendicările țăărănești erau reforme sociale moderne pe care chiar Josef al II-lea plănuia să le introducă în Transilvania. Conflictul nu putea fi deci tranșat prin confruntare directă, ci doar printr-o viclenie care să-l lase pe Horea fără sprijinul augustului său protector. O lovitură de maestru capabilă să-l țină pe împărat drept la inimă ca pe pârălabul Gessler din *Wilhelm Tell*, vreun afront personal grav sau o crimă de lezmajestate. Dar care anume ? Dincolo însă de această întrebare, nu mai e decât legenda. Nobilii ar fi contrafăcut, se spune, o emisiune de monede din aur cu inscripția „*HOREA REX DACIAE*” și i le-au pus lui Josef pe birou, să vadă și Majestatea Sa ce fel de bani începuseră, pasămite, să circule clandestin prin Transilvania. Or, să-ți meargă vorba de „Împărat al Daciei”, hai, mai treacă-meargă, dar să-ți permiți să mai și pozezi pe bani falși – era prea de tot, Rex întrecuse orice limită ! Monedă n-au dreptul să bată, după cum bine știm, decât suveranii, iar în Transilvania moneda austriacă, după trei decenii de eforturi (1690-1720), abia izbutise s-o elimine pe cea poloneză de argint. Ca acum să se pomenească neloial concurată neloial de aurul dacic, un adevărat boicot contra integrării monetare a Imperiului ? Până aici, gata cu joaca ! Revoltat, Josef a ordonat arestarea lui Rex și pedepsirea uzurpatorului și a locotenenților săi „într-un mod spectaculos, într-o zi dinainte anunțată și într-un loc capital”, așa încât să le fie tuturor „un exemplu răsunător”. Restul se știe deja din istoriile oficiale : vândut de niște trădători și prins pe munte, Horea a fost judecat ca „făcător de rele” împreună cu Cloșca și Crișan, apoi tustrei executați la Alba Iulia în fața câtorva mii de țărani, pe o colină din afara orașului, prin tragerea pe roată, cea mai sălbatică pedeapsă prevăzută de codul penal terezian. Tabloul ăsta sumbru pare o misterioasă oglindire a altuia străvechi și arhicunoscut... *Horea Rex Daciae* – o fantomă a lui *Isus Rex Iudeorum* ? Ambii, rebeli reformatori. Vânduți și prinși pe munte. Condamnați la moarte ca răufăcători. Ambii executați public și exemplar. De către armata de ocupație a unui imperiu. Pe o colină din afara orașului. Cu încă doi osândiți alături...

Ei bine, ce alt calapod și ce altă stofă mai de preț pentru *Mantaua Iancului* croită astăzi de Valentin Hossu-Longin, dacă nu pilda ultimului *Rex Daciae* ? Pe bună dreptate, autorul invocă el însuși această nobilă descendență a Craișorului Munților : „Fără Horea, Iancu n-ar fi existat, cum fără moși Apusenii ar fi fost doar piatră pe piatră și atât, nu o cetate din cauza căreia s-a zgduid un imperiu ! Os din os de moși, Iancu s-a tras din cel tras pe roată.” (memorabilă antanaclază !) De altfel, o certifică, se știe, chiar moaștele lui ce odihnesc până azi, ca sub un altar, „între rădăcinile Gorunului lui Horea” de la Tebea, făcând din acel arbore sacru, dacă nu o variantă transilvană a Copacului lui Iesei, atunci cel puțin o biserică naturală a mântuirii moșilor, numele de botez Avram tâlmăcindu-se tocmai „tată al mulțimii” sau „înalt părinte”.

Nu înseamnă însă de aici că Valentin Hossu-Longin, viț de daci liberi și dânsul, ar face cumva figură de biograf ori de apologet al lui Avram Iancu publicând volumul de față, din aceeași specie a „cărții de învățătură” ca și precedentul *Canalul morții. Martor* (Fundatia Academia Civică, 2013) și realizat în aceeași tehnică panoramică. Țesută din felurite petice – mărturii, istorii inedite, eseuri, pagini de lirism, *Mantaua Iancului* s-ar cuveni îmbrăcată de cititor mai degrabă ca un drapel național, ceea ce se articulează din fragmentele ei fiind de fapt o istorie „regală” a Munților Apuseni. Demersul are așadar o concepție asemănătoare, în general, cu *Istoria Horiai și a poporului românesc din Munții Apuseni ai Ardealului* (1860) a abrudeanului Alexandru Sterca Șuluțiu, mare memorialist al moșilor și colaborator al lui Avram Iancu, dar într-o manieră diferită și la o scară mai mare, cu vizibilitate de la Sarmizegetusa lui Decebal și până la Alba Iulia marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. Interesul principal al acestei aventuri istoriografice stă, desigur, nu în acele capitole deja cunoscute *avant la lettre*, ci în prospectarea unor obscurități și în revelațiile aduse de ea, cu deosebire enigma așa-zisei „nebunii” a Regelui munților și a celor douăzeci de ani de retragere și preumblări prin pădurile Apusenilor de după 1852. La prima vedere, ea pare un soi de versiune moștească a „nebuniei lui Yvain”, cavalerul lui Chrétien de Troyes din *Chevalier au lion*, alungat de acasă, fugit de la curtea regelui Arthur și sălbătic în păduri. Despre cazul Iancului, scriam doar în treacăt eu însumi în *Călător în Parnas*, în cadrul unei paralele Odobescu-Eminescu : „Și cum întotdeauna când a fost vorba de Ardeal / toți patrioții au fost diagnosticați bolnavi mintal / Craiul Avram, Papiu Ilarian ori Eminescu bunăoară, / te-ntrebi de nu cumva și diplomatul o dăduse-n bară / tot exaltându-și visul de-a trăi <îndeajuns ca să văd / realizarea acestei frumoase aspirații>, căci prăpăd / de necazuri îl lovi tocmai în anii când Poetul era ostatic / compătimit de ipocriți ca scos din uz și un lunatic” etc. (Cântul VI, 97-104) În ceea ce-l privește, Valentin Hossu-Longin pornește să-i dea de urmă în Apuseni

fantomat icului Rege al munților, sistematic, făcându-și hartă din investigațiile și mărturiile lui Alexandru Papiu Ilarian, istoricul revoluției pașoptiste, care luase aceeași inițiativă în martie 1855. Punând cap la cap mărturiile și reconstituind traseele cu metoda unui salvamontist, dânsul constată că misterul „abdicării” din ultimele două decenii de viață ale Regelui nu putea avea în nici un caz vreo explicație de natură clinică. Totuși, nu fusese vorba nici de vreo lui patriot, așa cum te-ai fi așteptat după eșecul tratativelor Franz Josef I care, vizitând în vara anului 1852 Apusenii, în drepturile asupra pădurilor, încercase să-l cumpere pe membru. În fapt, Avram Iancu fusese arestat în toamna aceluiași an stemei imperiale la Câmpeni, unde protestase : „Pentru ce-i Ungaria ? N-ar trebui să fie deloc zugrăvită pe marca Ausfectura Abrud și de acolo mai departe la Alba Iulia (pe urmele „fedeleş cu mâna la picior”, în cele din urmă fusese arun-Atunci taică-su a apelat la influența lui Șaguna, care obținut prizonierului după șase săptămâni pe motive de ordin medicodictorii [constatând] că este smintit, prin mijlocirea Șagunii, liber.” Dar parcă nu tot „smintit” era și Eminescu când făcea și traduceri din Hugo ? Amintirile lui Aron Densusianu din O tiriile lui Axente Sever sau ale lui Barițiu, care corespundase deopotrivă „infirmă categoric pretinsa nebunie a lui Iancu”. ul *Mantalei* se vede îndreptățit să interpreteze misterul tăcerii defensive, o retragere în tranșeele propriilor circumvoluțiuni vremuri mai bune : „O mască, o tragică și neasemuită mască. în schimbul libertății, Crăișorul bătea munții, plănuiind, ce ? durile.” Un model al acestei ipoteze a războiului pozițional și baricadelor ar putea fi, bunăoară, saga vikingului Harald Snorri Sturluson, unde ascunderea viitorului rege al Norvegiei într-o colibă țărănească din inima pădurii era prezentată la modul anticipativ, în termenii unui stagi de pregătire : „Iacă-mă fără glorie trecând / dintr-o pădure în alta iar / și faima m-o fi așteptând / din astă pricină chiar.” Dacă Avram Iancu rămăsese într-adevăr atunci într-o expectativă impusă de împrejurările potrivnice, nu vom mai afla niciodată, moartea lui în 1872 lăsând întrebarea fără răspuns ; dar, oricare i-ar fi fost planurile, cert este că moții nu încetaseră să-și pună nădejdea în el așteptându-l ca pe o adevărată Parusie. Venerația lor era așa de mare încât, trimițându-și mesagerii la Sibiu să afle soarta Crăișorului după întemnițare, îi atribuie renumele unui Ludovic al XIV-lea atunci când se plâng că „nemții [imperialii de la Viena – n.n.] vor să-l [să le] ascundă soarele !” Mulți îi sărută mâna ca unui patriarh, și a fost destul ca o femeie sârmană cu pruncul în brațe să-l întâlnească pe cărările munților într-o iarnă pentru a-i ghici imediat identitatea. Șansa autorului de a auzi despre acea întâmplare din gura strănepotei femeii cu pruncul a fost tocmai semnalul dat scrierii cărții de față, a cărei senzațională fotografie-document de pe copertă, datând din toamna lui 1870 și reprezentându-l pe Avram Iancu cu mantaua scurtată după tăierea ei pe jumătate pentru a-i face învelitoare pruncului înghețat (la fel își va împărți pe stradă și Eminescu paltonul cu un amic), vorbește de la sine mai cuprinzător decât orice biografie. Alte mărturii inedite, găsite de autor chiar în patrimoniul familial, provin din *Amintiri din viața mea* (Edit. Dacia, 1975) ale memorandistului avocat Francisc Hossu-Longin, care în copilărie îl avusese oaspete pe Avram Iancu în propria casă.

discreditate publică a mare-cu „drăguțul de împărat” loc să le recunoască moților orandist cu aur și dregătorii. pentru ofensa directă adusă pusă și Transilvania lângă triei.” Transportat la subprelul Horea !), închis și legat cat în temnița de la Sibiu. de la autorități eliberarea cal : „După ce l-au consultat Iancu a fost pus pe picior *Gramatica limbii sanscrite zi cu Regele munților*; mărîndelung cu Crăișorul, toate Așa stând lucrurile, croitor-„Regelui” ca pe vreo tactică cerebrale în așteptarea unor Declarat nebun și inofensiv Nimănuși nu și-a rostit gândus la adăpostul tranșeele scrisă acum opt veacuri de

Cu nimic mai puțin captivante sunt și paginile dedicate amintirilor fostului student teolog Elie Damian Domșa din *Eminescu la Blaj* (1914). Neavând nici un culcuș afară de promenada străzii și atenționat că „îl vor închide la poliție” ca pe niscai vagabond, poetul răspunde mucalit : „De-abia mă voi odihni mai bine.” I se oferă deci o chiliuță, unde avea să doarmă direct pe „o rogojină pe jos”, ca soldatul în campanie. Abilitatea autorului de a compensa sărăcia documentară cu comentarii proprii deductiv-imaginative pe marginea episodice prezențe a lui Eminescu la Blaj, evitând astfel incoerențele și fragmentarismul discursiv, este impresionantă. Și la drept vorbind, în Apuseni aproape că devii autodidact precum în predica Sf. Bernard „Pădurile te vor învăța mai multe decât cărțile”, pe care astăzi ți-ar putea-o ține la fel de bine și un Radu Cârnelci. Aceeași metodă a dezvoltării în mod speculativ a surselor documentare (de exemplu studiul prof. Pompiliu Teodor *Avram Iancu în memorialistică* apărut la Cluj în 1972 sau monografia lui Silviu Dragomir *Avram Iancu*) funcționează la fel de bine și în răscolirea unor epoci mai îndepărtate ale istoriei Apusenilor, a căror contribuție e substanțială în economia volumului („Acest Prometeu al dacilor”, „Traian la Tibiscum”, „Longinus”, „Apărătorul celor două Sarmizegetuse”). Ele te întorc la rămășițele cronicii lui Dio Cassius păstrate în bizantinele *Excerpta* (noroc cu biblioteca lui Constantin al VII-lea Porfirogenetul, că altfel, mai vedeam noi *Columna* la cinema – ciuciu !) cu aceeași forță evocatoare a unui Julian Bennett din *Trajan Optimus Princeps. A Life and Times* (1997).

Principala distincție a acestui demers istoriografic față de precedentele în materie o fac, totuși, nu contribuțiile documentare proprii, ci poeticitatea și însuflețirea în care îl recunoști pe autor. Câți alții s-ar mai fi ostenit să dospească un volum de atare factură cu un pumn de versuri originale ? Scris în octopodia trohaică întrebuită de Eminescu în *Scrisori* și plasat cum nu se poate mai nimerit înaintea capitolului *Lancea lui Horea*, imnul *Apusenii* este echivalentul unei adevărate uverturi muzicale : „Satele-s muzee grele, cu pereți de codru-adânc /.../ De sub ziduri iese fierul – cel de plug și cel de spadă – / Peșterile-s catedrale cu potire de zăpadă” etc. Iar lirismul nu se epuizează odată cu el, ci continuă să se facă pretutindeni văzut în textura acestei cărți frumos țesute. Comparații („plângerile oamenilor de rând... putrezesc în cancelarii precum frunzele căzute toamna”, femeile moților le doinesc pruncilor la sân cântându-le „să crească precum Iancu cel Mare”), metonimii (“iarba taie ca securea”), antonomaze (“Cel frânt pe roată”, casa lui Axente Sever devenită o „Mecca a românilor”, „Iancu urca o Golgotă”, „Prometeu al dacilor”), antanacaze („Transilvania nu se putea acoperi cu <furci> [spânzurători – n.n.], vremelnicii ocupanți având de... furcă mereu cu năzuința și crezul în dreptate socială și libertate națională”), scări anaforice („Horea, țărânul înțelept, un neîntrecut cioplitor-arhitect, om cumpătat și mereu doritor de bine, ia de patru ori drumul Vienei, vorbește chiar cu împăratul și obține oarece promisiuni. Crede și se întoarce în Apuseni. Crede și se întoarce. Crede ; la întoarcere, mai-marii peste păduri și mine răd și-l bațjocoresc. Și nu mai crede” etc.) te întâmpină la tot pasul, ramificând până la arborescență diversitatea tehnicilor de sporire a expresivității.

Recunoașterea adusă meritelor acestui nou demers editorial al lui Valentin Hossu-Longin prin recentul Premiu al Fundației Magazin Istoric nu mă surprinde câtuși de puțin. Căci nu-i destul să expui în vitrină mantaua Crăișorului ca pe un Sf.Giulgiu al moților, mai trebuie și un curator al muzeului care s-o scuture de praf. Lansarea acestei cărți s-ar cuveni și ea făcută, pe măsură, chiar la Țebea, la căpătâiul Celui-de-sub-Gorun, regele ce adevărat al Apusenilor uzurpat astăzi de „regii” asfaltului, ai fotbalului, ai manelelor.

Mihaela Roșu Bîcă

Pagini de recitare

Romanul maturității sadoveniene

Energii spirituale și artistice ale scriitorilor români de la începutul secolului sunt dăruite continuării procesului de constituire a unei literaturi moderne și originale. Epoca tatonărilor și experimentărilor începe să se îndepărteze treptat, lăsând locul formulării unor noi doctrine literare, ce anunțau noi etape în evoluția discursului românesc. Generații de scriitori, revendicate de principalele grupări literare ale vremii, sămănătorismul și poporanismul își reunesc eforturile pentru înnoirea epicii românești, cu precădere a romanului.

Perioada următoare, cea interbelică reprezintă în literatura română triumful definitiv al speciei literare în cauză: **romanul**. Orice discuție asupra prozei românești dintre 1918-1944 este, în esență ei o discuție despre roman. Procesul de modernizare a literaturii române și de sincronizare cu literatura europeană se desăvârșește acum, iar romanul ilustrează într-un mod cu adevărat spectaculos acest proces.

Pentru lectorul înclinat spre clasificări și taxinomii, stabilirea locului romanului sadovenian în contextul literar interbelic este adeseori dificilă, pentru că autorul *Baltagul* scapă de cele mai multe ori categorisirilor simplificatoare.

Debutând în 1904, Sadoveanu se află, în prima etapă a creației sale sub influența literaturii secolului al XIX-lea. A fost marcat de proza realistă a lui Daudet și Maupassant; are afinități cu Dickens și Turgheniev. Îl prețuiește pe Sienkiewicz. Din literatura română, cei doi scriitori care l-au influențat după propriile sale mărturisiri¹ sunt Vlahuță și Caragiale. Aproximarea scriitorului de sămănătoriști și poporaniști este explicabilă pentru întâile creații. Împreună cu ei, prozatorul opunea civilizației moderne, frământate, trecutul. El continuă linia realismului sentimental și a naturalismului descriptiv. Scrie în maniera secolului al XIX-lea, deși mulți dintre romancierii secolului XX apăruseră. Între 1904, anul debutului editorial, și 1928, anul afirmării deplinei maturități artistice sadoveniene, se scurg 15 ani, răstimp în care romanul european și cel românesc se schimbă foarte mult. F. Kafka, D. H. Lawrence, M. Proust, L. Rebreanu, C. Petrescu își publicaseră o parte importantă a operei. Lui Th. Mann îi apăruseră nu numai *Casa Buddenbrook*, ci și *Muntele vrăjit*. Operele sale: *Baltagul*, *Frații Jderi*, *Zodia Cancerului sau Creanga de aur* sunt contemporane cu *Calea regală* a lui Malraux sau *Falsificatorii de bani* a lui Gide. Inovațiile continuă cu Virginia Woolf, Sartre sau Camus. Formulele noului roman sunt inepuizabile. Sadoveanu aparține, indiscutabil, acestei perioade, deși viziunea sa rămâne una romantică. El nu poate fi înțeles decât prin raportare la acest secol, deși este un scriitor arhaic, epopeic și mitic, elemente infuzate întregii sale opere.

Sadoveanu scrie într-o epocă sfâșiată de contradicții. Europa cunoaște după primul război mondial cea mai profundă revalorizare de la Renaștere încoace. Aproape toți scriitorii secolului al XX-lea sunt apăsați de un acut sentiment al tragicului istoric. Omul începutului de secol este asemeni celui costinian sub teroarea “vremilor”.

A doua etapă a creației sadoveniene începe cu *Zodia Cancerului*, fiind anunțată de anul 1928, an de amploare tipografică prin apariția tetralogiei editoriale: *Împărăția apelor*, *Hanu Ancuței*, *Demonul tinereții*, *Olanda - impresii de călătorie*. De fapt, schimbarea de viziune, adevărata linie de demarcație dintre cele două perioade începe cu *Oamenii din lună* (1920), care introduce un tip de intelectual superior din familia Sylvestre Bonnard. Eudoxiu Bărbat se deosebește fundamental de intelectualii de tip “onest” de până la el, deschizând seria unor figuri intelectualizate până la stilizare, de la Paul de Marenne și Alecu Ruset la Kesarion Breb, la Ștefan Soroceanu, Amfilohie Șendrea, Lai Cantacuzin și Iacob Melinte. De asemenea, intelectuali de cea mai pură speță sunt, în ciuda condiției lor, Vitoria Lipan și Mehmet Caimacan.

În acest răstimp narațiunea sadoveniană evoluează spre o stilizare “în spiritul unui hieratism bizantin”². Fără ca aparent să adopte alte modalități stilistice sau alte motive tematice, opera sa se deschide pe un cu totul alt orizont. Deschiderea aceasta de orizont e corelată cu adoptarea unei filosofii care se va insinua în toate operele perioadei de maturitate. Filosofia constă în înțelegerea cosmosului ca întreg, de la mineral și acvatic până la social-istoric. Ciclicitatea devenirii universale aduce cu sine o seninătate și o liniște olimpică, o atitudine contemplativă din perspectiva căreia fiecare ființă și lucru își are necesarul și misteriosul rost. Romanele sale continuă să nareze și în această fază destine și întâmplări cumplite, dar ele se integrează unei ordini cu caracter legic și cosmic, ieșite de sub incidența accidentalului și evaluărilor practice.

Formula **hên-kai-pan**-ului sau **en-to-pan** (cum apare în unele scrieri) strecurată discret în aproape toate operele sale de maturitate în contexturi diverse, este tema centrală creației și exprimă unitatea cosmosului, perpetua sa geneză, moartea și regenerarea, în ultimă instanță, eterna reînnoire³.

Deși sămănătorismul a însemnat reacția unei mentalități primare, pe fondul acestei mișcări s-au format mari scriitori. Ceva din ideologia sămănătorismului s-a infuzat operei sadoveniene, concretizându-se, mai ales în unda de idilism patriarhal convertit într-o nouă înțelegere a vieții și îngreunând accesul spre esență.

“Sadoveanu”, afirma Monica Spiridon, “este fascinat de multitudinea monstroasă a ipostazelor care ilustrează principiul etern al vieții, de circularitatea infinită a existenței și a mecanismului său de tip hermeneutic”. Din această perspectivă circularitatea și caracterul repetitiv al existenței funcționează “ca un fel de analogon” ai desfășurării procesului hermeneutic și ai mecanismului interpretării⁴. Colectivitățile care trăiesc în apropierea mediilor propice reînnoirii și germinării perpetue se dedau frecvent unor practici hermeneutice. O serie de practici simbolice ca: vânătoarea, pescuitul, călătoria, permit omului să interpreteze lumea. Dacă în primele opere sadoveniene călătoria-vendetă funcționa ca principiu ordonator al narațiunii, în creația de maturitate se ajunge la călătoria inițiativă. Spiritele sadoveniene fac parte din familia celor care aprobă cosmosul, având o concepție totalitară, rotundă. Pentru cei “inițiați” destinul este o forță ce trebuie identificată conștient, recunoscută de cel în cauză. Există, indiscutabil, o regresie spre elementar, dar din perspectiva superioară a apropierei de esențe.

Această atitudine este oarecum firească după război, sesizabilă la mai toți scriitorii vremii. Fenomenul pune în cauză mai ales criza readaptării. Confruntarea cu moartea maturizează și în același timp naște întrebări tulburătoare asupra existenței. Tonul narațiunii se modifică, devenind mai grav. Proza de după război manifestă pe lângă pasiunea pentru povestire, intenția de a extrage din întâmplări

omenescul. "Adevărată povestire poetică, narațiunea lui Sadoveanu este istoria unei experiențe și a unei revelații. Din acest punct de vedere, experiența tragică este doar prilejul conversiunii." Semnificativ, din patru volume datate 1928, două includ povestiri (Hanu Ancuței, Împrăția apelor). Nefiind un novator, un adept al modernităților, prozatorul perseverează în tipare verificate, perfecționându-le, aidoma lui Anatole France.

¹Mihail Sadoveanu, *Anii de ucenicie*, Editura Cartea românească, București, 1952, p. 39

²Fănuș Băileșteanu, *Introducere în opera lui M. Sadoveanu*, Editura Minerva, București, 1971, p. 352

³Alexandru Paleologu, *Treptele lumii sau calea către sine a lui Mihail Sadoveanu*, Editura Cartea românească, București, 1978, pp. 25-37

⁴Monica Spiridon, *Sadoveanu - divanul înțeleptului cu lumea*, Editura Albatros, București, 1982, p. 52

⁵Simion Mioc, *Demonul tinereții sau translația semnificațiilor în Structuri literare*, Editura Facla, Timișoara, 1981, pp. 86-92

LUCIAN GRUIA

Marin Dumitrescu – locuirea cosmică

Analizând poezia lui Hölderlin, filosoful Martin Heidegger stabilește caracteristicile specifice ale locuirii omului în lume, în armonie cu pământul, cerul, divinitățile și împăcați cu moartea. Acestă tetradă, cum o numește filosoful, este alcătuită oarecum, în viziunea mea, din patru cuburi alăturate pe un plan, rezultând locuirea pe planeta Pământ: „În salvarea pământului, în primirea cerului, în așteptarea divinelor, în călăuzirea muritorilor se petrece locuirea ca acea împătrită ocrotire a tetradei”. (Martin Heidegger – *Originea operei de artă*, Ed. Univers, București, 1982)

În concepția filosofului german, omul dobândește locuirea autentică după ce devine conștient și își acceptă condiția sa de ființă muritoare. A locui este similar cu a cultiva pământul și de

a culege roadele. Locuirea laică, asupra căruia stăruie Heidegger, implică și construirea care mai desemnează: edificarea, întreținerea, ocrotirea, îngrijirea în vederea existenței autentice/cu rost pe pământ, pacea și libertatea.

Ion Spânu, în cartea sa de excepție, *Meșterul ființei. Prolegomene la o nouă interpretare a dramei „Meșterul Manole” de Lucian Blaga* (Ed. Dionysos, 2012), deplânge faptul că Heidegger, în teoria locuirii, nu s-a oprit și asupra spațiului sacru pe care îl reprezintă biserica. Casa oferă omului locuire, găzduire dar tetrada: pământ – cer – divini – muritori, rămâne neîmplinită. Filosoful german interpretează și mănăstirea doar ca un campus de chilli care oferă găzduire și ocrotire. Dar biserica, în care se petrec ritualurile religioase și rugăciunile, aflată în centrul compexului monahal, reprezintă altceva. Pentru Ioan Spânu mănăstirea simbolizează centrul lumii iar biserica axa acesteia, prin care se realizează comunicarea pământ – cer și astfel tetrada se împlinește, orânduindu-se vertical. În problema destinației construcției, constă diferența dintre Legenda Mănăstirii Argeșului (mănăstire) și drama Meșterului Manole (biserică).

Din *Dicționarul de simboluri*, elaborat de Jean Chevalier și Alain Gheerbrant (vol. I, Ed. Artemis, 1994), Ion Spânu alege pe cele care numesc biserica Mireasa lui Hristos sau compară incinta sacră cu fecioara Maria, adică pe cele care conferă construcției creștine simbolismul matern. Biserica este construită de om, în biserică omul devina gazda lui Dumnezeu, găzduirea sa este temporară, Dumnezeu este amfitrion.

Reținem din acest expozeu că prima moarte o reprezintă chiar nașterea din pânțele mamei, iar a doua, reîntoarcerea trupului în pământ. Prima moarte (nașterea) ne conduce la suferință în timpul vieții, a doua, la eliberarea spiritului de corpul efemer. Ambele ritualuri se petrec în biserică (botezul și funerariile).

Am trecut până acum în revistă, pe linia amplificării ontologice, două tipuri de locuire: laic-terestră și sacră-edenică. Ne-a mai rămas un tip de locuire, locuirea cosmică și sferică, vizând absolutul. Pe aceasta o regăsim în versurile poetului Marin Dumitrescu.

Volumul Sfera, antologie de poeme (Ed. Betta, 2014), cu o prefață profesională semnată de Aureliu Goci, ne ușurează munca întrucât ne permite să desprindem viziunea poetului asupra lumii. Sunt selectate poeme din volumele: *Tratat de pace cu moartea*, *Simfonia materiei*, *Muntele* la care se adaugă un grupaj de *Inedite*.

Locuirea cosmică, desprinsă din lirica lui Marin Dumitrescu, însumează două aspecte: geneza locuinței care este întregul univers și trăirea cu uimire a miracolului existenței.

Geneza și existența cosmosului sunt consecințele legilor universale, care constituie „motorul imobil” ontologic. Momentul zero pornește de la punct, de la marea explozie termonucleară, Big Bang: „Și punctul este gol de stele/ Și e naștere de lumi divine” (*Mecanica cuantică-Simfonia materiei*). Poetul se consideră martor al istoriei universului și nu greșete, întrucât atomii de la geneza lumii se regăsesc și în trupul său.

În momentul genezei: „...se aude singurătatea reală/ și cosmică a materiei nestructurate,/ (...)//... un gol imens în jurul meu și eu, în centrul lui;/ Nu era nici timp și nici lumină, era trist,/ Dar existam chiar dacă eram al nimănui” (*Simfonia materiei-parte a întâi*)

După explozia termonucleară, universul se extinde cu viteza luminii în toate direcțiile generând sfera care devine tema principală a liricii lui Marin Dumitrescu: „Mă aflu în fața unei sfere și mă închinam;/ Nu văzusem niciodată atâta măreție;/ O viață-ntregă atâta am putut să strâng, să am:/ Gândul, care mi-a dăruit această sferă, mie.” (*Într-o noapte, gândul...- Tratat de pace cu moartea*) Toate sunt sferice în universul său: punctul, corpurile cerești, ochiul, universul, până și gândul. Sfera reprezintă echivalentul spațial al roții plane.

Roata s-a născut din rostogolirea primului copac tăiat și lipsit de crengi, în epoca aurorală a omenirii. Între sferă și punct e o afinitate

electivă întrucât sfera are un singur punct de contact cu planul.

În acest univers născut dintr-un punct infinit energetic, sau de o valoare finită dar foarte mare, divinitatea nu poate fi căutată decât în interior și reprezintă, după Marin Dumitrescu, ansamblul legilor cosmice: „Iar dacă ar trebui/ Să-l caut pe Dumnezeu,/ Ar trebui să cobor în microcosm,/ Pentru că el a existat înainte (*Așa să știi-Simfonia materiei*)

Odată cu mișcarea se naște și timpul: „Odată cu mișcarea s-a născut și timpul meu,/ la început era numai al meu și era lent/ Îi simțeam eternitatea ca pe un adânc mereu/ Și numai gândul o număra, fiind atent.” (*Simfonia materiei-parte a întâi*)

Cu electricitatea se naște lumina: „sarcina electrică, misterul/ care/ dinadins/ a împins/ tot cerul/ în mișcare./ (...)// S-aprins materia, ardea pe clape/ Lumina începea să se întâmple./ Timpul, îngrozit, fugea să scape./ Sângera și el rănit la tample./ Ardea materia, ardea atomul blând./ Gândul se topea, ardeam și eu,/ O infernală forță mesteca în foc, răzând/ Și fulgera mereu.” (*Simfonia materiei-parte a treia*)

Dar universul nu avea conștiință de sine și atunci, poetul, s-a substituit Stăpânului legilor naturii, așezându-se chiar în centrul lumii: „Am dat naștere, fără să fi vrut, gândului/ Și l-am acoperit cu toată noaptea înstelată/ Și pentru prima oară, cosmosul/ A avut conștiință de sine” (*Filosofie-Tratat de pace cu moartea*)

După alte ere, Pământul s-a răcit și a apărut viața, programată de aceleași legi universale, întrucât nimic nu este întâmplător: „Planete verzi au mucegăit pământul/ Și sfântul mucegai/ A creat cu apa și cu focul și cu vântul,/ pe pământ un rai.” (*Simfonia materiei-parte a cincea*)

Sensul suprem al vieții îl reprezintă dragostea, condusă de legea atracției universale: „...Câtă bucurie am simțit, visând, în piept,/ Că vom fi pereche, în lumea mare, eu și ea; (...)// Eu eram particula bărbat, înconjurat de gânduri/ Și ea particula femeie, care mă iubea în cer,” (*Simfonia materiei-parte a întâi*)

După cumc știm din teoria relativității, în urma exploziei termonucleare, galaxiile se îndepărtează una de alta, fenomen marcat de deplasarea spre roșu a spectrului luminii. La Marin Dumitrescu spectru alunecă invers, spre violet, indicând, paradoxal, un univers care și-a încheiat extinderea și a început concentrarea materiei, fenomen care va avea drept consecință o nouă explozie termonucleară și nașterea unui nou univers.

Încheind capitolul genezei să urmărim locuirea cosmică imaginată de Marin Dumitrescu.

Poetul consideră că existența reprezintă minimea supremă și este fericit: „Și nu știam să plâng de bucurie că exist./ (...)// M-am iubit din prima clipă.../ (...)// Și deodată gândul, mi-am explicat în gând,/ Că nu sunt așa de singur, având cu mine gândul/ Și că altcineva, ca mine,/ ar fi putut să fie stând/ Și am plecat în cosmos, cu gândul căutându-l.” (*Simfonia materiei-parte a întâi*)

Pământul reprezintă raiul: „Într-o zi, intrai,/ Cu gândul/ Chiar în rai;/ Umblându-l.” (*Poem- Muntele*) Aici, poetul se simte fericit ascultând tăcerea, adică muzica stelelor a căror sfericitate induce sacralitatea: „Muzica e a doua parte a înțelegerii;/ Fără muzică nu ar exista îngeri” (*Muzica-Muntele*).

Rostul omului stă în cunoaștere, efortul gândirii este imaginat ca un urcuș pe munte: „Înțeleg ceea ce văd mergând, pe munte,/ Și ceea ce aud atent, pe munte/ Și ceea ce gust mâncând, pe munte/ Și ceea ce pipăi, pe munte.” (*Muntele*)

Cum apare tetrada heideggeriană în locuirea cosmică a lui Marin Dumitrescu?

Pământul și cerul sunt sferice. Divinitatea și ea, fiind difuzată omogen în spațiu și eternă în timp. Moartea e naturală și necesară, mioritică: „... și desigur că eu am venit mult mai târziu./ Însă foarte demult, de o eternitate întreagă,/ Și pentru aceasta, îi mulțumesc argintiu,/ Morții mele, care mi-e dragă.” (*Mult mai târziu- Tratat de pace cu moartea*)

În concluzie, în sferă, elementele tetraedului sunt contopite și distribuite uniform în toate direcțiile. Dragostea le unește și conduce pe toate.

Stilistic sunt mai multe aspecte de discutat. Originalitatea poetului constă în transpunerea lirică a legilor universale. Când reușește să le transfigureze estetic, atinge cote fascinante, sublime: „Doar lumina știe să călătorească și doar ea/ Se îndepărtează de propria ei naștere, arzând./ Timpul trece rece, cum trec eu, pe lângă ea;/ Pe lângă lumina lungă, luminând.” (*Lumina- Tratat de pace cu moartea*). În general, primul volum antologat este mai îndelung șlefuit și aici găsim o densitate mai mare de poezii memorabile.

În volumul *Simfonia materiei*, deși există mari poeme cosmogonice importante ca mesaj, există și multe texte eseistice, enunțative: „Informația genetică/ A oricărui organism viu/ O întâlnim/ la nivel celular.” (*Similitudini*)

Volumul *Muntele* cercetează sfera din punct de vedere gnoseologic, fără să mai aducă surprize. Din poeziile inedite se poate remarca aventura *Copacului migrator* care și-a smuls rădăcinile și care, după îndelungi peregrinări cosmice revine și se așează în fața poetului. *Ineditele* anunță un nou volum mai bine transfigurat estetic.

Criticul Aureliu Goci consideră că Marin Dumitrescu este singurul poet contemporan român care reînvie firul cosmogonic cu poezia lui Eminescu. Și concluzionează în prefața cărții: „Aproape necunoscut, fără nici un suport promoțional și cu totul în afara razi d eacțiune a criticii, Marin Dumitrescu se conturează deja ca unul dintre cei mai importanți poeți ai începutului de mileniu.”

Pe postcoperta cărții, Eliza Roha subliniază: „Evident, poetul induce ideea că se află pe un canal de comunicare superior, dezvăluindu-ne misterele vieții și ale universului.”

Până să se împlinescă previziunea enunțată de Aureliu Goci, Marin Dumitrescu va mai călători prin univers: „Deasupra gării îmbătrâna dumnezeu,/ Doar eu eram tânăr și încet,/ Nu știam unde merg, dar mă înghesuim la ghișeu/ Să îmi cumpăr aiurea, prin cosmos, bilet.” (*Gara-Simfonia materiei*)

Stelian Gomboș

Pelerinajul – o călătorie spiritual – duhovnicească de la moarte la Viață, de pe pământ în Cer... Concepția, abordarea, perspectiva și viziunea Sociologului și Cercetătorului Mirel Bănică, cu privire la acest interesant fenomen, generator de miracol...

Motto: „Mirel Bănică ne-a dat un cuprinzător și emoționant portret colectiv al pelerinilor români creștin-ortodocși din România ultimilor ani. Bibliografia despre pelerinaje se îmbogățește cu o lucrare solidă de antropologie a practicilor religioase, construită ca un documentar riguros al observației participative, completată de o secțiune teoretică asumat introductivă, dar în care întâlnim destule pasaje analitice utile și întrezărim reflecțiile viitoare”, scrie Sorin Antohi - istoric al ideilor, eseist, traducător și editor - în postfața volumului „Nevoia de miracol. Fenomenul pelerinajelor în România contemporană”.

Mirel Bănică s-a născut în anul 1971 în localitatea Ianca, județul Brăila, fiind Doctor în științe politice a Universității din Geneva, Elveția, 2004. Domenii de specializare: sociologia memoriei, sociologia religiilor, geopolitică. A făcut stagii de specializare la Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (EHESS), Paris, și Universitatea Laval, Canada, între anii 2005 și 2006. Colaborator permanent al revistei *Dilema Veche*, București. Articole publicate în revistele 22, *Sfera Politicii*, *Observator Cultural*, *Courrier International* (Paris) etc. În momentul de față este Cercetător Științific în cadrul Institutului de Istorie a Religiilor de la Academia Română.

Cercetătorul și Sociologul Mirel Bănică a publicat, la capătul a cinci ani de studiu, prima lucrare științifică din România referitoare la pelerinajele ortodoxe, intitulată „*Nevoie de miracol. Fenomenul pelerinajelor în România contemporană*”.

Mirel Bănică în vârstă de 43 de ani, membru al Institutului de Istorie a Religiilor din cadrul Academiei Române, a decis în urmă cu șase ani să studieze pe îndelete pelerinajul la sfintele moaște, un fenomen care, la vremea respectivă, creștea în intensitate și stârnea adevărate furtuni mediatice.

A trecut de atunci prin 24 de pelerinaje individuale și două de grup, la mănăstiri din Dobrogea, din împrejurimile Bucureștiului, de la Iași, Suceava sau Nicula, și a realizat studii de teren din discuții cu persoane implicate direct și indirect în organizarea pelerinajului, preoți, jurnaliști, forțe de ordine, pompieri, comercianți de obiecte religioase și pelerini.

Rezultatele cercetării socio-antropologice complexe se găsesc într-o carte intitulată „*Nevoia de miracol. Fenomenul pelerinajelor în România contemporană*”. Una dintre concluziile cărții este că pelerinajul catolic „înseamnă drumul”, iar la cel ortodox, „comprimit spațial și temporal, ceea ce contează este așteptarea”. Ideea este că pelerinii, dacă ajung la un astfel de eveniment religios și nu au parte de rând, se simt neîmpliniți.

Sociologul și Cercetătorul Mirel Bănică a descoperit că, la unele pelerinaje mai mici, precum cele de la Curtea de Argeș sau Suceava, jandarmii îngustează intenționat rândul, cu garduri metalice. „Uneori, oamenii stau o oră la rând, se bucură că au scăpat repede, dar simt că le lipsește ceva, că ritualul n-a fost performant complet. Din acest motiv, foarte mulți se întorc din nou la rând”, ne-a explicat cercetătorul, brăilean la origine, una dintre concluziile studiului.

O specie foarte aparte descrisă în carte sunt pelerinii care iau proba așteptării (frigul, foamea) în sensul de dezvoltare personală. „Am întâlnit oameni care lucrează în corporații, care mi-au spus „Eu am un coach fizic și unul spiritual, care mi-a spus că trebuie să mă duc la pelerinaj ca să mă construiesc interior”. Este un bricolaj excepțional între cel mai avansat limbaj al dezvoltării personale și limbajul spiritual al așteptării. Pelerinajul presupune un efort de asceză, și fizică și psihică”, mai spune Domnul Mirel Bănică.

Volumul „*Nevoia de miracol. Fenomenul pelerinajelor în România contemporană*” se concentrează pe pelerinajul de la Iași și încearcă să descrie un fenomen care ilustrează foarte bine vremurile actuale, este de părere autorul. „Este vorba despre niște oameni care-și caută o cale, generația care are acum 60-70 de ani, oameni care au trăit preponderent sub comunism, au ieșit la pensie, unii dintre ei au și puțini bani și vor să facă acest pelerinaj. Pentru pelerinul care pleacă din sat este excursia anuală. Ei nu se duc în Grecia, Bulgaria, Spania la plajă. Asta este modalitatea lor de-a face turism. De multe ori mi-au spus pelerinele-femei că mai scapă și ele de bărbat. Pelerinajele dau dependență. Dacă te simți bine la o nuntă pentru că-ți place să dansezi, te duci și la a doua, la a treia”, a precizat Cercetătorul brăilean Mirel Bănică.

Domnul Mirel Bănică a mai descoperit că, în accepțiunea majorității pelerinilor, în jurul datei de 14 octombrie încărcătura sacrală este mai mare, iar posibilitatea de a se înfăptui miracolul este mai mare. „Sunt oameni care vor miracol într-o lume în care nimic nu-i mai uimește, nimic nu-i mai motivează. Sunt oameni care au probleme foarte grave cauzate de migrație. Am văzut scene în pelerinaj, când omul ajuns la raclă a spus „Mamă, am ajuns, se gândește mama la tine!””, a mai spus Sociologul Mirel Bănică.

Sociologul Mirel Bănică crede că Biserica nu controlează fenomenul pelerinajului, ci plecarea în pelerinaj este o decizie 100% individuală: „Biserica este clar că are rețete financiare importante din pelerinaj. Așa a fost dintotdeauna. Este unul dintre motivele pentru care pelerinajele au subzistat. Ce se întâmplă cu acești bani, câți sunt, este o mare necunoscută. Care este destinația lor, la fel, s-a întrebat presa. Pe mine nu m-a interesat foarte mult. Ce-am putut vedea este că oamenii care dau bani, fie că este vorba de domnul procuror, fie de Aneta Todirașcu din Văscăuții din Deal, nu simt că dau banii bisericii. Ei fac un schimb informal cu divinitatea pe care n-o pot vedea. Ei răsplătesc serviciile Divinității”.

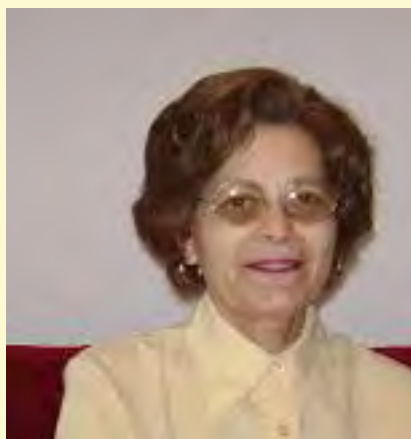
Studiul (volumul) acesta mai constată că pelerinii îi disprețuiesc pe politicieni. „Pelerinii din rând nu-i iubesc pe politicieni. Nu iubesc prezența lor acolo, în momentul acela, pentru că rândul se blochează, iar timpul de așteptare este mai mare. Cei care-și închipuie că, prin simpla lor prezență acolo, vor fi și acceptați și percepuți ca fiind mai credincioși, se înșală”, adaugă Cercetătorul Creștin Mirel Bănică.

„Pelerinajul este un ritual. Rolul lui este de a reporni viața, de a pune viața pe făgașul rural. Pentru pelerinii rurali, Sfânta Parascheva este un punct bine fixat în viața lor, care le spune că am trecut și prin asta, putem intra în iarnă liniștiți. Omul modern nu mai trăiește în ritmul acesta...”

În altă ordine de idei, Cercetătorul Mirel Bănică recunoaște și afirmă că „unul dintre capitolele cărții mele despre pelerinaj – „*Nevoia de miracol. Fenomenul pelerinajelor în România contemporană*”, este unul de *mediologie*: relația dintre *mass-media* și pelerinaj. „Omul modern este avid de consum de sacru”, o spune Michel Meslin, un mare specialist francez al istoriei religiilor. Afirmția se referă nu numai la pelerinaje, ci și la viața monahală, la scandalurile bisericești etc. Ei bine, televiziunile au o pasiune teribilă

de a prezenta din pelerinaje doar îmbulzeala, doar scandalul, doar isteria asociată. Eu am simțit instinctiv că nu e așa, unul dintre motivele care m-au împins să aleg acest subiect. Pentru presă, pelerinajele sunt o temă extrem de generoasă. Ai o mulțime de chipuri, ai oboseală, ai atitudini dintre cele mai diferite, ai nebuni cu iz mistic, ai oameni în rugăciune, scene de posesiune veritabilă, ai chipuri curate, frumoase – este o mană cerească. Apoi pelerinajele sunt un foarte bun barometru al felului în care *mass-media* și noi ne raportăm la fenomenul religios, care este un fenomen de o mare complexitate, repet. Și în cazul ăsta, cel mai simplu, ca om de presă, este să mergi fie pe stereotipuri, fie pe caricatural. Sau pe tenta pietistă, ochi înlăcrimați și mâini frânte de durere, o temă care pe mine personal mă deranjează, pentru că Ortodoxia românească nu a apreciat niciodată pietismul dulceag, cu iz de seminar catolic de secol XIX. Nici un credincios însă nu va refuza camera de filmat, chiar dacă știe că îl va manipula. Și asta pentru că orice pelerin are mândria de a spune că a fost acolo și vrea să o demonstreze celor de acasă. Și astfel televiziunea joacă rolul unei autentificări a prezenței lor acolo. Pare paradoxal, dar chiar așa este. Pe de altă parte, oamenii dezaproabă politica televiziunilor de a lucra pe stereotipuri și pe generalități grosiere. În plus, nu poți comunica sentimentul religios profund prin *mass-media*, asta este părea mea”...

Livia Ciupercă

Sămânță de vorbă

„Eu scormonesc în minte-mi a gândurilor lavă...”
(Mihai Eminescu – **Mureșanu**)

Auzim mai întotdeauna – în parc, în orice mijloc de transport în comun (mai ales), mai oriunde, pe vreun moralist de ocazie (ori nu) concluzionând, dramatic și acuzator: „*nu e bine!*...” Ca pe o „sămânță de vorbă” – ar spune unii, ca pe un „*n-ai altă treabă?*!” – ar spune alții... Ce mai, scormonitorii... Verdict, verdict, verdict... Că doar suntem înțelepți – nevoie mare!

Și ce? crezi că mi-a intrat la cap (și mai ales în suflet) preceptul „*nu e bine!*...”?! Ți-ai găsit! Cum s-a rostit, l-a și înghițit... Pământul? O, nu, săracul! Ci așa zice... văzduhul. Știți, domniile voastre vorba străbună?... Pe unde a intrat tot pe-acolo a și zburat!... Mai va... reținere!

Nu, dragilor, morala în ziua de astăzi, într-acest mileniu cu numărul trei dansează, flușturistic, peste zorii poluărilor, se-nvârtoșește cu miliardele de toxine sau, mai știi... zguri mentale (după vorba unui înțelept)... și... pe-aici, pe colo... Călătorie sprâncenată!

Așa că moralistul nostru, de pe-aici, de pe-acolo, de pe dincolo... de unde vă v-o fi plăcând (deși știm noi prea bine că nu-i agreat defel!) ar face mai bine să-și vadă de ale lui... Ce treabă are cu mine, cu mine, cu mine!... Pardon, am vrut a spune: *cu mine, cu tine... cu noi!*

Personal, când aud vreo silabisire care-ncepe cu „*nu e bine!*”; „*nu așa!*...” (și pe dincolo!), mă duc la mistagogul Lascarov. Și el mă lămurește-n-dat’... Dar știi cum, cât ai zice „*hop!*” Are Lascarov acesta atâtea „*flori creștine*” cât să cuprindă-ntreg tărâm dacic. Multe edite... și tot atâtea inedite. Dacă vreți a vă convinge, deschideți ușa de la B.S.S.!

Parc-aș auzi niște șoapte?! Mi se pare sau adevărat grăiți? Nu știți cine-i Al. Lascarov-Moldovanu? Nu știți ce să-nsemne abrevierea „B.S.S.”?! O, dragilor, vă lămuresc, minte-naș, rostind însă o generoasă invitațiune, cu respingerea (întru vecie) a acestui malefic „*nu*”, zău! „*Nu*” – e malefic, la superlativ, puteți a crede. Înveșmântarea cu „*nu*” este sinonimă cu vestimentația negrului. Da, da, cu înveșmântarea negrului cuvânt.

Și pentru a nu-l mai rosti (în veci de veci!) pe-acest malefic „*nu!*”, pășim, împreună, pragul Bibliotecii Sfântului Sonod. Da, sunteți lângă mine? Care-i primul pas? Spre fișierul din dreapta, cum am intrat în impozanta clădire (știți domniile voastre... translatată... o! e mult de-atunci... ca să nu fie demolată... odihnind, majestuos, în incinta Mănăstirii Antim), căutam, la litera „*l*” (evlavioasa sonantă) și facem căutare: Lascarov-Moldovanu, Al-exandru (1885-1971). O, dar ce bogat fișier!... Și iată, intrăm în sala „*de lectură*” Ce impozantă! Cu frescă pictată de Olga Greceanu (1880-1978)!... Și ce personal! Și... Ce multe-am avea a mai spune, admirativ, firește!...

Și răsfoiesc fișele... Mă urmăriți? Și ce s-a aleg din noianul de titluri? Un manuscris sau o tipăritură? Dumneata, prietene, ce-ai alege? A, mă lași pe mine. Perfect! Nu, nu mai mult ca perfectul, ci corect gândit. Sunt în postura de ghid sau doar un antemergător prin literatura acestui prolific scriitor creștin? Cum doriți domniile voastre a spune. Bine e, oricum!

Așadar, voi solicita următorul volum... Iată ce operativ personal, toți școliți, toți absolvenți de Teologie!... Primim cartea și citim: „**Smerenia**...” Avem nevoie de calm, pentru a asculta vocea înduhovnicită care, în tăcerea cea sfințită... de decenii... se adresează „*fiului*” Fortunat, explicând care este diferența între „*eu*” – glasul Trufiei și „*noi*” – vocea Smereniei, între întunecatul Orgoliu (ce ne încolăcește adeseori) și lumina calmă și caldă a Dragostei de semeni, între „*Vițiu*” și „*Virtute*”, între urâtenia firii noastre și frumusețea smereniei, adică între Osândă și Mântuire...

Ce invitație generoasă! „*Să ne cercetăm cugetul și inima, fiule Fortunat, – și rugând pe îngerul nostru paznic, să fie cu noi, – să pășim spre poarta de aur, cea strâmtă și care ne duce în cetatea Smereniei. Căci, cu adevărat, fiule Fortunat, Smerenia este poarta care, prin strâmtimea ei, ne poate duce la „pășunea cea aleasă”, adică, în înțelesul ei înalt, la „mântuire”*”. (ms., p. 8)

Ei, bine, citim fraza, o recitim – și iar o recitim... și-apoi ne ducem cu gândul la acel moralist de ocazie cu... „*sămânță de vorbă*...” care, la un moment dat, v-amintiți? –, rostea el un cuvânt... „*φιλοσοφος*...” Păi, da, nu-i degeaba moralist... s-o fi apropiat care-cumva de antici... De! Ființa asta numită „*om*” este iubitoare de înțelepciune, nu crezi?!... Așa că, îmi șoptesc în barba ciufă... n-ar fi rău să mai și aplecăm urechea-n jurul nostru... Cine știe?!...

Pecetea unui napoleon

Controversa naște ambiții. Ambiția zămislește tabere. Și cât sunt de interesante taberele adverse! Acea tabără care se vrea triumfătoare, ticluiește, firește, și-o „*prinsoare*”. Răsfoind colecția ziarului „*Timpul*”, avem bucuria să lecturăm:

„*Astăzi, în 2 aprilie 1877, subsemnații membri ai Societății <Junimea>, apreciind rezultatul probabil al războiului ce este a se începe între Rusia și Turcia, ne-am împărțit în două tabere...*” Miza va fi un napoleon”.*

Prima tabără „*crede*” că Rusia „*va fi învingătoare*”, pe când a doua – pare a înclina – spre Turcia... Așa e bine,... diversitate de păreri. Și-ntotdeauna – un câștigător, dar și un învins. Sau mai mulți... Depinde! Dar în ce constă rămasagul? Într-un napoleon.

Ei, dacă-i un napoleon, și te duce gândul la Waterloo, ai încurcat-o. Nu vei avea liniște până se va finaliza bătălia. Dar cum binele (gândul cel bun) se cuvine să triumfe, acea „*prinsoare*”, nu putea să cunoască sorti de izbândă decât pentru tabăra acelor care doreau descătușarea Regatului de sub tutelă otomană, după cinci secole de dominație (1396-1878).

Bravo lor! Adică – lui Vasile Conta, Mihai Eminescu, Ion Creangă, Moise/Miron Pompiliu, Iacob C. Negruzzi. Ar spune unii. Nefericită predilecție pentru cauza turcă, vizualizare a semnăturilor altor confrăți, la fel de binecunoscuți: Ștefan G. Vârgolici, P. P. Carp, A. D. Xenopol etc. Și când te gândești... din această tabără făceau parte și-un politician (P. P. Carp), și-un istoric (A. D. Xenopol)! Măi, să fie! Poate de aceea, încercuirea de istorici și politicieni, renumita descătușare de forțe, din perioada 24 aprilie 1877 – 3 martie 1878, va fi pecetluită – după cum prea bine se știe – prin Tratatul de la Berlin (iunie-iulie 1878)?!

Dar cum trecutul stă pecetluit și nimeni nu-l mai poate desfereca, să amintim, distinșelor fețe prezente în acest context, că, generoasă, „*prima tabără*” – câștigătoarea, adică –, va dăruia „*napoleonul*”, pentru bucuria tuturor, adică pentru „*Banchetul <Junimii>*”.

O pecete pecetluită – cu dragă amintire!

[*Acest „*Proces-verbal*”, aflat în Arhiva B. A. R., a fost publicat, se pare, pentru prima oară, în comentariul lui L. Ioan, în revista „**Magazin istoric**”, februarie 1991, p. 31]

Cuvântul – bogăție sau deșertăciune

Cuvântul ne-a fost dăruit cu iubire, gândind, firește, la „*cuvântul cel dintâi*”, ales cuvânt de-nțelepciune, pentru a ne fi de folos în toată viața noastră. Depinde însă de fiecare dintre noi cum îl înveșmântăm în mantia înstelărilor terestre, pe unde călătorim noi, minuscule făpturi de lut însuflețit. De judecata fiecăruia dintre noi („*involți*” sau „*dezvolți*”, după cum ne clasifică Duiliu Zamfirescu) depinde folosirea lui, a slăvitului Cuvânt. El poate zidi, deopotrivă, poate demola. Pentru suflet, el, măritul cuvânt, poate rodi într-un adevăr și înțelepciune (după cum glăsuiește Sfântul Vasile cel Mare).

Numai omul, „*trestie gânditoare*” (J. J. Rousseau) poate alege – în fața a tot ceea ce ne înconjoară – „**o samă de cuvinte**” (Ion Neculce) într-un înțeleaptă istorisire istorică, poate alege un **cuvânt (carte) de învățătură** (precum Sfintele Evanghelii după Matei, Marcu, Luca și Ioan, Faptele Sfinților Apostoli) sau o „**o samă de cuvinte românești**” (Neagoe Basarab, Varlaam ș.a.) – de mare folos minții noastre iscoditoare.

Inteligența ființă zămislită de Domnul poate alege, singură, neîncorsetată de nimeni și de nimic, cuvinte duhovnicești, cuvinte de pace sau dimpotrivă. Ba se poate lăsa încolăcit și de „*beția de cuvinte*” (Titu Maiorescu), dacă așa are poftă. Și poftă (vedem) multe-multe sunt.

Firește, în juru-ne, dansează tot felul de zămisliți: cuvinte „*băgărețe*”, cuvinte „*cu moț*”, cuvinte care „*se umflă*”, cuvinte care „*se lăfăiesc*” (după cum ne spune și Matei Vișniec, în „**Cabaretul cuvintelor**”), ce e drept, nedorite. Dar – n-avem ce face – ele există, roiesc în jurul nostru, printre noi, pe deasupra noastră. Pe unii îi mângâie, pe alții îi sfredelesc. Diversitate totală. Sau Turnul Babel?! Uneori, ne intoxica, alteori ne îmbrățișează. Ei, oricum, fiecare cu rosturile lui.

Până la urmă, dacă știm să alegem grăul de neghină, iese făina bună. Nu?! Important este să fim calmi, răbdători, cu o fărâmă de înțelepciune (cât un bob de muștar) și va fi bine. Ce ușor este a ridica sabia?! Dar, pe urmă, cum mai vindecăm rana?! Ei, asta-i! Ne mâniem, rostim vorbe, dar nu e bine să și regretăm. După ce le-am rostit la mânie – sau din orgoliu – sau din cine știe ce pricini... și-oricât efort într-o oblăduire, semnele tot rămân...

Să ne batem peste frunte și-atunci, în mod cert, aduce-ne-vom aminte de altă vorbă înțeleaptă: cuvintele ar trebui să fie, precum banii. Așa cum acestora li se acordă atâta inteligență libertate, cuvântul să fie întemnițat? Nu se cade. Merită și el oarece libertate într-o scormonire de sensuri...

Libertate, domnule Cuvânt!

„Și cine-enigma vieții voiește s-o descuie...” (M. Eminescu) se află-n perpetuă căutare.

Ei, dacă domnul Cuvântul va învăța și ceva Carte (și va zăbovi și pe la vreun psiholog, sau vreun bătrân dascăl...), va ști el ce veșmânt s-aalegă. Nu?!

Pentru că... înainte de a pune pe fruntea-i dăltuită cu-atâtea înzestrări coroană de aur, măria sa, Cuvântul, se cuvine să poposească întru inițiere, negreșit, la *poalele muntelui Pion*, acolo unde sălășluiește *bătrânul mag...* Acolo, simți-va el, cum „*aripa unui înger... că-l mângâie...*” (**Povestea magului călător în stele**)

Dar în popor, există și-o formulă înțeleaptă: „*Pune Doamne strajă gurii mele!*” La aceasta, mai sporim cu o altă reflecție, ce aparține scriitorului creștin Alexandru Lascarov-Moldovanu: „*Mult mai greșim noi cu limba aceasta a noastră, care, fi-va ea mădular mic, dar aprinde un codru de nelegiuire, când o învârtește diavolul, precum este scris la Carte...*”

Dacă vrem a afla cum poate o gură să devină privirii aur strălucitor, merită a face precum omul care și-a „pus strajă gurii” pentru tot restul vieții, și-atunci vom primi și noi răsplată binemeritată.

Știți povestea? Iată: Un om se duce la duhovnicul său și-i cere să-l povățuiască despre cum ar fi bine ca și el, ca orice creștin, ce este, să se mântuie. Și sfatul a fost acesta, ca omul să se lepede de tot ce este lumesc și – mai presus de orice – „să pună strajă gurii”. Așa a făcut. Prin ascultare, cu smerenie, firește, a dobândit (așa cum își dorise), în cele din urmă, mântuirea. Și-avem a nu uita că „toate păcatele din gură vin”! Adică, din gând, din cuvânt, din faptă. Cu durere mare ne șoptește Sfântului Apostol Pavel. Tare bine-ar fi să nu ne lășăm furați de nicio „deșartă ispitire”, „să fim smeriți – și să ascundem taina (creștinătății) în chiar taina inimii noastre...” (Al. Lascarov-Moldovanu)

Așadar, cuvântului își șade bine în armonie cu smerenia gândului celui bun.

În **Cuvânt către tineri sau Despre folosul ce-l putem trage din citirea scriitorilor profani**, Sfântul Vasile cel Mare ține a ne povățui: „*Deprinderea cuvintelor rele este un drum spre aceia a faptelor. Iată pentru ce trebuie să ne ferim sufletul cu toată luarea aminte, ca nu cumva, atrași de farmecul cuvintelor, să ne scape fără voia noastră ceva din cele mai puțin bune, după cum fac cei care înghit otrava pusă în miere*”. Și-avem a ține minte: cuvântul incită la faptă. Dar nu orice faptă este laudabilă.

Da, cuvântul clădește, sfredește, surpă în adâncul ființei noastre. În nenumărate împrejurări, anumite „*ascunzișuri ale sufletului*”, „*ușoare ca umbrele*”, uneori, nu ne dau pace (după cum spune Blaga). Și-atunci devenim vulnerabili. E bine, e rău?! Fiecare – pe pielea lui – afla-va!

Ceva imbolduri, negreșit, vom găsi într-o mare diversitate de „**flori creștine**”, presărate în literatura lumilor, de care – și contemporanii noștri (cărora le place să-și spună postmoderniști...) n-ar fi rău să le afle. Dacă vom ști să culegem din salba marilor înmiresmări doar cuvinte de mântuire (calm, smerenie, speranță), negreșit, vom stăpâni și „*cheia vieții*”, adică pacea sufletească. Să nu uităm, nicicând: „Puterea vieții este pacea duhului”. „*Pacea însemnează ne-temere de oameni, de răutatea lor și de lovirile vieții... Pacea este trăire cu Domnul Hristos, – este neclintire de pe stânca nădejzii lui...*” (Sf. Vasile cel Mare) Numai de fiecare dintre noi depinde ce veșmânt rostitor vom alege: floarea sau spinele glăsurii. Domnul le știe pe toate! Fie Cuvântul Domnului Bine Lăudat! De acum și până-n veac!

Câtă dreptate are poetul-filosof Lucian Blaga:

„*Trăim subțirel văzduhului / ca pe-un fund adânc de mare. / Nici o suferință nu-i așa de mare / să nu se preschimbe în cântare...*”

Menirea cărturarilor

Conferința susținută de Nicolae Iorga, la Galați, pe data de 9 noiembrie 1914 – exact acum un secol, este onorantă. Pentru Orașul de la Dunăre: Galați. Pentru enoriașii Parohiei „Sfinții Împărați” (ctitorie de secol al XIX-lea, plasată pe strada „Anul 1848”). Pentru Părintele paroh, de atunci, preot Ludovic Cosma. Pentru noii ctitori (tot de la acea dată), familia Costandachi Constantinescu, cei care au refăcut – pe cheltuiala lor (30.000 de lei): Biserica „Sfinții Voievozi”, Casa Parohială, Sala de Conferințe etc.

Pentru întreaga noastră suflare Românească.

Și-avem a reține, vorbele rostite de istoricul și marele patriot care a fost Nicolae Iorga, ar trebui să vibreze și astăzi, și oricând, în sufletele noastre: „*Pușinul bine ce se face în țara noastră nu trebuie trecut cu vederea*”. Niciodată.

Mai ales când „*Satana s(e)amănă pe pământ ură înverșunată*”, să nu uităm, „*sămânța frăției*” ar trebui să se „*coboare în brazdele scormonite de obuze...*” (Iorga se referea la vitregiile celui de-al doilea război balcanic), să diminuăm prăpastia dintre noi. Să privim în juru-ne. Nu are importanță care este starea noastră materială. Bunul Dumnezeu ne-a dăruit mult mai prețioase daruri, care sunt de mult mai mare preț decât banii sau efemerele bunuri materiale.

Cuvântul înțelept este cel care ar trebui să ne îmbrățișeze, pentru a spori în noi frumusețea sufletească.

Biserica și Școala se cuvin a fi (și a rămâne) pilonii cuminenției, bunului-simț, smereniei, bunelor maniere.

Preotul și toate cadrele didactice, oficialitățile și intelectualii locului – sunt chemați să-și strângă mâna. Să fie uniți.

Să îndepărtăm trufia, vulgarismele, lenea și tot răul din noi!

Să vorbim o limbă curat românească: „*De la noi începe a și-o strica și poporul, mai ales cel de la orașe!...*”

Să ne iubim și să ne ajutăm!

Să vrem a trona în juru-ne florile prieteniei și ale iubirii față de semenii noștri, indiferent ce vârstă au sau cărei religii aparțin.

Toți cei care trăim în acest spațiu, numit România, să transformăm locușorul din jurul nostru într-o grădiniță cu flori.

Putem, numai dacă vrem.

Și-ar fi bine să vrem, efortul nu este costisitor, fraților!

Să recitim textul rostit de marele Nicolae Iorga, la Galați, acum o sută de ani, în Sala de Conferințe de lângă Biserica Sfinții Împărați! Pledoaria sa este verticală, precum Sfânta noastră Cruce!

Livia Ciupercă

CUMPĂNĂ FRÂNTĂ...

Adrian Botez

“Evreii consideră că este normal să-i scuipă pe creștini pe străzile Ierusalimului, declară părintele Pierbattista Pizzaballa, custodele Vaticanului pentru locurile sfinte din Ierusalim.

Citat într-un interviu din ziarul Haaretz, după un nou incendiu și vandalizarea unei mănăstiri a ordinului Trappist în Latrun, unde inscripția “Iisus a fost o maimuță” a fost mângâlită în evreiește, Pizzaballa i-a atenționat pe evrei asupra modului în care creștinii sunt tratați în Israel.

În legătură cu vechea problemă a incidentelor în care evrei ortodocși extremiști îi flegmează pe membrii clerului creștin, Pizzaballa a declarat: <<Când am venit în această țară, mi s-a spus că trebuie să știu că, dacă umblu în sutană prin oraș [Ierusalim], oamenii mă vor scuipa și să nu mă consider jignit, întrucât e normal>>.

Indiferent de cât de înaltă i-ar fi poziția, orice preot care circulă prin oraș va fi, mai devreme sau mai târziu, scuipat și înjurat de către VREUN STUDENT DE YESHIVA (ȘCOALA RELIGIOASĂ EVREIASCĂ) – s.n.

Pizzaballa, care trăiește în Israel de 22 de ani, este șeful Ordinului Franciscan în Orientul Mijlociu. Ca și custode, este una dintre figurile cele mai înalte ale Bisericii Catolice și are în grijă

custodia celor mai importante Locuri Sfinte ale creștinătății, inclusiv Biserica Sfântului Mormânt, pe care creștinii o consideră drept loc al crucificării și al învierii lui Christos, precum și Biserica Nativității, din Bethlehem.

După mai mult de douăzeci de ani aici, el spune că cunoaște zonele din Ierusalim unde există riscul de a fi scuipat, inclusiv zona Porții Jaffa și Cartierul Armenesc.

Actele de vandalism de săptămâna trecută, de la mănăstirea Latrun, sunt ultimele dintr-o serie de atacuri asupra instituțiilor creștine.

În februarie, urmare a unor incidente în Ierusalim, Pizzaballa i-a scris Președintelui Shimon Peres că, în ultimii ani, el și colegii lui au învățat să ignore provocările, dar că acestea au escaladat până la un punct în care devin intolerabile.

(...)Ulterior scrisorii către Peres, animozitatea anti-creștină a apărut și în Knesset (parlamentul israelian), după ce Biblia creștină au fost trimise membrilor acestuia, iar parlamentarul Michael Ben Ari a rupt o copie a Noului Testament, în fața camerelor de luat vederi. <<A fost șocant>>, declară Pizzaballa. <<Dacă tu, ca evreu, vrei ca oamenii să te respecte, trebuie ca și tu să-i respecti pe ceilalți. Sunt miliarde de creștini pentru care această carte este sfântă>>.

De asemenea, remarcă ceea ce el consideră a fi un răspuns slab, din partea sistemului politic și a publicului, în general, la gestul lui Ben Ari, spunând că s-au limitat la a declara că Ben Ari nu avea nevoie să facă ceea ce a făcut. <<E o lipsă de sensibilitate>>, spune p[rintele]. <<Un gest de o asemenea gravitate se petrece și nimeni nu face nimic. Practic, se neagă existența noastră aici>>”. Sursa: FrontPress.ro, dar și deveghepatriei, din 11 septembrie 2012.

Apoi:

“Televițiune din Israel: <<Să-l crucificăm, din nou, pe maimuțoiul de Iisus!>>.

România: <<Sunteți un neam de criminali! Ion Antonescu a fost un criminal, scuipăm pe Sfinții Închisorilor și pe Corneliu Codreanu! Am intrat peste voi în țară, călare pe tancurile sovietice și acum sunteți vinovați de holocaust!>>” - cf. 20 octombrie 2014 de deveghepatriei.

...Nu, sfinte părinte Pizzaballa! Faptul că politicianii lumii și Biserica Creștină (fie ea Ortodoxă, fie Romano-Catolică) acceptă astfel de lucruri, ca pe o normalitate (sau, cel puțin, ca pe o fatalitate! – ba chiar le trece sub tăcere!!!), este o TRĂDARE A DUHULUI UMANO-DUMNEZEIESC! Este o mârșăvie.

“Evreii consideră că este normal să-i scuipă pe creștini pe străzile Ierusalimului (...)<<Când am venit în această țară, mi s-a spus că trebuie să știu că, dacă umblu în sutană prin oraș [Ierusalim], oamenii mă vor scuipa și să nu mă consider jignit, întrucât e normal>>.

...Ce senin o spui, părinte! Păi, dacă, spre exemplu, în România (acuzată de bandiții plutocrați internaționali, de un holocaust pe care savantul evreu Norman Finkelstein îl numește “Industria holocaustului!”), pe stradă, un rabin ar fi fost scuipat, nu în mod repetat, **CI O SINGURĂ DATĂ (de un dement!)**! – pe cerul patriei noastre ar apărea, **INSTANTANEU**, bombardierele SUA (care SUA se știe că sunt, dintotdeauna, slugile și călăii năimiți ai Israelului – căci “**SUA sunt cea mai mare victorie a Iudeo-Masoneriei**” – cf. **Istoria Francmasoneriei**, de Radu Comănescu și Emilian Dobrescu, 1995) – care ne-ar măcelări, “**pe rudă, pe sămânță**”, pe toți, până la unul! Nici măcar nu s-ar face, cumva, cercetări, “**anchete DNA**”...ci, dintr-odată, am fi declarați, tacit, de întreaga lume terestră, subjugată **Vițelului de Aur: “BESTII ALE TERREI”**! – fără drept de apel/recurs, fără nicio prezumție de nevinovăție – “**BESTII**” care trebuie exterminate total și cât mai degrabă! Așa cum s-au pronunțat, în 1922 (deci, imediat după ciudata înfrângere a Puterilor Centrale, din 1918...!), la adresa germanilor, ministrul de externe german, Walter Rathenau, președintele Statelor Unite, Woodrow Wilson...**(1)**.

Iar chestiunea “**respectului reciproc**” (<<Dacă tu, ca evreu, vrei ca oamenii să te respecte, trebuie ca și tu să-i respecti pe ceilalți>>) este, te rog să mă ierți, părinte Pizzaballa, pur și simplu o prostie! Evreii plutocrați nu respectă pe nimeni, de pe Terra. Cel mult, îi mițuiesc zdravăn, pe unii slugoi, de la conducerea “**națiunilor**” (termen iudeo-masonic!), pentru a-i reduce la tăcere și a-i face complici (ori martori tăcuți, “**panseluțe mimozate**”!), la toate monstruozițelor făptuite de ei. Oriunde pe Terra, a te atinge de Yahwe, fie și cu o floare (trebuie să recunosc că și reacția islamicilor, din 2006, față de imbecilitatea caricaturilor daneze, referitoare la Profetul Mahomed – a fost absolut normală!)(2) - înseamnă **BLASFEMIE** și atrage nu arestări personale, ci represalii naționale, din partea...”**comunității internaționale**” (a se citi: “**comunitatea plutocratică internațională evreiască**”!).

Cum vă permiteți voi, nenorociților, să-l insultați pe cel care este nu doar Dumnezeuul nostru, al creștinilor – ci și Mântuitorul Lumii – deci, implicit, și al vostru! – cu condiția să abandonați pozițiile luciferizate și caracteristice închinătorilor la Demonul Sângelui, Ihrinwe, mai curând decât la Dumnezeuul-Demiurg! “**Maimuțoi**”, da? Ei, dacă El este “**maimuțoi**”, atunci voi înseamnă că nu puteți fi/exista nici măcar la nivelul păduchilor, ori al larvelor!

...Despre ruperea **Noului Testament**, în plină sesiune a Knesset-ului/Parlamentului israelian, ce-aș putea zice? Aș putea zice că ai noștri conducători politici și religioși ori sunt niște pișorcoși, ori sunt niște trădători sadea! La un astfel de gest oficial, SUA, dacă ar fi

fi vorba de Parlamentul României (sau al oricărui stat-vasal! – în Parlamentul căruia, de față cu tot “**natul**”, vreun zăbăuc demnitar oficial ar face ferfeniță **Talmudul Rabinic**, că-n el credeți, voi, zarafilor lumii, mai dihai decât în oricare Dumnezeu!!!), ar reacționa, cum am zis, cu bombardierele, pentru exterminare! Unde ne sunt, oare, **NOUĂ**, creștinilor, “**bombardierele**”? Pentru că nici posturile TV, nici ierarhiile noastre bisericești nu ne-au informat despre acest gest suprem-blasfemiator, public, oficial sfidător, față de Dumnezeul nostru **HRISTOS** și față de **Noul Său Testament/Legământ cu omul**! Eu, cel puțin, aș pune “**bombardierele**”, în primul rând, pe trădătorii noștri din interior – și, abia apoi, aș mai vedea cum stau cu “**muniția și armamentul din dotare**”, pentru readucerea la rațiune (dacă mai este posibil așa ceva, în raport cu gradul maxim de luciferizare criminală, al plutocrației mondiale!) a dușmanului, de-acum bine-știut, de 2.000 de ani încoace...!

...Și eu nu citesc superficial niciun text! Am reținut că locurile de maximă “**scurpăciune**” israelită sunt...școlile/sionagogile rabinatului vostru turbat (de tip **Yeshiva**!). Da, rabinii voștri vor avea multe de “**dat samă**”, la Judecata din Urmă, pentru nenumăratele crime, deicide, genocide și homicide, comise de evrei (unele crime ale tineretului evreu sunt comise, de fapt, de niște “**zombies**”, căci tineretul “**înrobănat**” a devenit o simplă mașină de ucis, programată la sinagogă!).

...<<**Sunteți un neam de criminali! Ion Antonescu a fost un criminal, scurpăm pe Sfinții Închisorilor și pe Corneliu Codreanu! Am intrat peste voi în țară, călare pe tancurile sovietice și acum sunteți vinovați de holocaust!**>>”

Dacă Ion Antonescu (cel care v-a scăpat cu viață, nesimțitorilor și nerecunoscătorilor, din fața comando-urilor SS naziste!), dacă trimisul **Arhanghelului Spiritului/MIKAËL**, Corneliu Zelea Codreanu (4) și Sfinții Închisorilor (...lui **Valeriu GAFENCU** ați considerat că, prin presiuni internaționaliste evreiesco-plutocratice, aveți dreptul să-i smulgeți aureola de pe frunte, și chiar așa credeți că ați făcut! – tot așa credeți că veți putea să faceți cu toți martirii și sfinții Ortodoxiei Românești!)[5] - sunt, pentru voi, niște “**criminali**” și “**scurpați**” pe ei, atunci ce să mai zicem noi că ar fi toți Karl Marx-ii voștri, toți Ben Gurion-ii voștri, Menahem Begin-ii voștri, Ariel Sharon-ii voștri, Golda Meir-ele voastre etc. etc.:

a-“Poporul evreu în întregime va fi propriul său Mesia. Acesta va realiza dominația lumii prin dizolvarea altor rase ... și prin stabilirea unei republici mondiale în care a evreii de pretutindeni vor exercita privilegiul de cetățeni. În această Nouă Ordine Mondială copiii lui Israel ... vor furniza toți liderii, fără a întâlni opoziție... “ (**Karl Marx**, într-o scrisoare către Baruch Levy, citată în Review de Paris, June 1, 1928, p. 574);

b-“**RASA NOASTRA ESTE RASA STAPANITOARE. SUNTEM ZEII DIVINI PE ACEASTA PLANETA. SUNTEM DIFERITI DE CELELALTE RASE INFERIOARE, PRECUM ACESTE RASE SUNT DIFERITE DE INSECTE. DE FAPT, IN COMPARATIE CU RASA NOASTRA, CELELALTE RASE SUNT EXCREMENTE UMANE. DESTINUL NOSTRU ESTE DE A CONDUCEREA RASELE INFERIOARE. REGATUL NOSTRU PE PAMANT VA FI CONDUS DE LIDERII NOSTRI CU MANA DE FIER. MASELE NE VOR LINGE PICIOARELE SI NE VOR SERVI CA SI SCLAVI**” (**Menachem Begin**, Prim-Ministru al Israelului între 1977-1983);

c-In 1881, iudeo-francmasonul belgian **Flerie** scria:

“**Jos Răstignitul!... Împărăția lui s-a sfârșit! Nu este nevoie de Dumnezeu!**”

d-“**Trebuie să extirpăm lepra devorantă a creștinismului**”, țipa iudeo-masonul **Gambeta**;

e-Dr. **Nahum Goldman** , (1894-1982) , presedinte al World Zionist Organization , avertiza în 1958 la World Jewish Conference în Geneva :

„Un declin al puternicului curent anti-semitism sincer , ar putea constitui un nou pericol pentru supraviețuirea evreiască . Dispariția anti-semitismului va avea efecte foarte negative asupra activității noastre ”;

f-**Jewish Chronicle**, Londra, 4 aprilie 1919:

„**Concepțiile bolșevice sunt în majoritatea punctelor în armonie cu ideea de iudaism**”

La acea dată, 477 din cele 545 de oficialități bolșevice erau evrei;

g- **Henry Kissinger**, 1974:

“**Depopularea trebuie să fie cea mai mare prioritate a politicii externe pentru lumea a treia**” ;

h-evreul **J. Robert Oppenheimer** (1904 – 1967), director al Manhattan Project, supranumit “**tatal bombei atomice**” a depus eforturi deosebite pentru realizarea ei la Los Alamos National Laboratory. În 1933 învăța sanscrită și citește Bhagavad Gita scrisă în limba de origine. Învățătura aceasta orientală avea să-i devină filosofia vieții. Referitor la Trinity test (denumirea primei testări a unei explozii nucleare realizate pe teritoriul SUA pentru studierea grozaviei ce va fi la scurt timp lansată asupra civililor japonezi) Oppenheimer cita din Bhagavad Gita :

“**Dacă lumina a o mie de soare ar exploda odată pe cer, ar fi ca frumusețea celui puternic . Acum am devenit Moartea, distrugătorul lumilor**”;

i-**Albert Pike** (1809 – 1891), iudeo-mason, gradul 33 ritul scotian (rit pe care de fapt el l-a transformat dintr-o societate minusculă , la influența enormă pe care o stim astăzi) a formulat dogma divinității lui lucifer în “**Morals and Dogma**” :

” **Lucifer**, Zeul Luminii, lupta împotriva lui Adonai, Zeul Bibliei; da, **Lucifer e Dumnezeu**”;

j- “**Război de moarte creștinismului!**” - răcnea iudeo-masonul **Fr. Viviani**;

k-“**Ucideti germanii, oriunde ii veti gasi! Fiecare german este dusmanul nostru moral. Nu aveti mila de femei, de copii sau batrani! Omorati toti germanii – stergeti-i de pe fata pamantului!**” (**Llya Ehrenburg**, Glaser, p. 111);

l-“*Lupta împotriva Germaniei a fost dusă de luni de zile de fiecare comunitate evreiască, în fiecare conferință, în toate sindicatele și de către fiecare evreu din lume. Există motive pentru a susține că lupta noastră comună este de importanță generală. Vom începe un război spiritual și material în întreaga lume contra Germaniei. Germania se luptă pentru a deveni, din nou, o mare națiune, și pentru a recupera teritoriile și coloniile pierdute. Dar interesele noastre evreiești reclamă distrugerea completă a Germaniei...*” (Valadimir Jabotinsky, in Mascha Rjetsch, ianuarie 1934);

m-“Spune-mi, o duc chiar așa de rau oamenii rai de pe pamantul asta, ei vanează și prind tot ce au chef să manance! Ei nu suferă de indigestie, și nu-s pedepsiti de ceruri. Vreau ca Izraelul să se înscrie în acel club, poate că atunci omenirea va începe să se teamă de noi, în fine, în loc să le fie mila. Poate că vor începe să tremure, să le fie frica de nebunia noastră în loc să ne admire nobletea! Lasa-i să tremure! Lasa-i să ne cheme un stat nebun! *Lasa-i să înțeleagă că suntem o țară salbăteacă, periculoasă împrejurimilor noastre, anormală, că am putea turba, că am putea începe cel de al 3-lea război mondial, pe neașteptate, sau că într-o zi am putea innebuni și da foc tuturor câmpurilor cu petrol din Asia Mică. Chiar dacă imi demonstrezi că actualul război este un război murdar, imoral, nu-mi pasa, vom începe un alt război, vom ucide și vom distruge mai mult, și mai mult, și știi de ce merita? Deoarece se pare că acest război ne-a făcut mai antipatici lumii necivilizate! Nu vom mai auzi acel nonsens despre unicitatea moralei iudaice. S-a terminat cu trancaneala că un popor unic conferă lumina natiunilor, s-a terminat cu unicitatea, nu mai este dulceata și lumina! La naiba!*”
Izraeli former Prime Minister Ariel Sharon”;

n-“*Vom avea un guvernământ mondial, ca vă place sau nu. Singura întrebare care rămâne este dacă acel guvernământ va fi atins prin cucerire sau prin consimțire*”
Bancherul evreu, Paul Warburg, 17 Febr 1950, pe când depunea marturie în fața senatului SUA;

o-“*Noi, evreii, suntem distrugători și vom rămâne distrugători, nimic din ceea ce puteți face voi, vor satisface cerințele noastre și necesitățile noastre*”.
“You Gentiles”, de Maurice Samuels, pg 155;

p-“*Un milion de arabi nu valorează o singură unghie a unui evreu*”
Rabbi Jakov Perrin, 27 Febr 1994, NY Times, February 28, 1994, pg 1;

q-“*Am ieșit afară, însoțit de Ben Gurion. Alon a repetat această întrebare: ce e de făcut cu populația palestiniană. Ben Gurion a făcut un semn cu mâna care spunea: IMPINGE-ȚI AFARĂ!*” – cf. Iitzak Rabin, Rabin Memoirs, published in the New York Times, 23 October 1979; da, **YTZHAAR RABIN, PE CARE EVREII L-AU ASASINAT, ÎN 4 NOIEMBRIE 1995, PENTRU POLITICA LUI DE PACE CU PALESTINIEȚII ARABI!!!**;

r-“*Trebuie să folosim teroarea, asasinarea, intimidarea, confiscarea teritorială și tăierea tuturor serviciilor sociale pentru a epura în Galileea, toată populația ei araba*”.
Izrael Kunik, The Kunik Memorandum;

s-“*De fiecare dată când facem ceva, tu-mi spui mie că America o să facă asta și o să facă ailaltă, eu vreau să-ți spun ceva foarte clar: nu te îngrijora că America pune presiune asupra Izraelului, căci noi controlăm America, și americanii o știu!*”
Ariel Sharon oct 3, 2001, lui Perez, la Radio Izrael;

ș-“*Trebuie să ucidem toți palestinienii care nu se aseamănă la gândul de a trăi aici ca sclavi*”.
Gen Heilbronn, din comitetul pentru reafirmarea generalului Shlemelachad, primar al Tel Avivului, Oct 1983;

t-Ben Gurion avertizează în 1948 :
“*Trebuie să facem totul ca să ne asigurăm că palestinienii nu se întorc niciodată, asigurându-ne compatrioții zionisti că palestinienii nu se vor întoarce niciodată la casele lor, deoarece cei bătrâni vor muri iar cei tineri vor uita*”;

ț-“*Nu există așa ceva care să poarte numele de “palestinieni”, aceștia n-au existat niciodată*”!
Golda Mair, iunie 15, 1969;

u-“*Cum să returnăm teritoriile ocupate: nu există nimeni caruia să le returnăm!*”
Golda Mair, 8 martie 1969;

v-“*Palestinienii ar trebui zdrobiți ca greierii, cu capetele zdrobite de bolovani și de ziduri*”
Izraeli prim ministru din acea vreme, către coloniștii evrei, NY Times, April 1, 1988;

w-“*Palestinienii sunt bestii ce merg pe două picioare*”
Menahem Begin, către Knesset, în Amnon Kapeliuc, New Statesman, 25 June, 1982;

x-“*Există o mare prăpastie între noi, evreii, și dușmanii noștri. Nu doar la capitolul abilități ci și în privința moralei, culturii, sancțiunilor vietii și a conștiinței. Ei ne sunt vecini aici, dar, situați fiind la o distanță de câteva sute de metri de noi, ei par a fi oameni care nu tin de acest continent, de lumea noastră, ci de alta galaxie*”.
Izraeli President Moshe Katzav, the Jerusalem Post, 10 May, 2001;

y-**George Soros**, la Forumul Economic de la Davos, Elveția, 27 Ian. 1995:

“Lumea are nevoie de o noua ordine mondială și va avertiza că urmează o perioadă de puternică dezordine în întreaga lume” ...

La litera “z”, socotiți că sunt mii și milioane de alte afirmații la fel de violent-iresponsabil-luciferice, cu totul asemănătoare, în conținut, celor citate de noi, mai sus...!

Surse multiple: [Saccsiv's Weblog](#), [www.stiricrestine.ro](#), [www.facebook.com](#), [http://secretelezeilor.wordpress.com](#), [gandul.info](#) etc. etc.

...Eu știu că voi, complotiștilor lumii plutocrat-evreiești, nu aveți cum să învingeți, având, de partea voastră, doar un biet arhanghel căzut. Eu știu, ca și Nae Ionescu, că frământarea și disperarea voastră metafizică și transtemporală vin de la gândul: “**Dar dacă, totuși, cel asasinat de noi, pe Golgota, este Singurul Mântuitor Posibil?**” Da, sunteți atât de turbați de acest gând cumplit, încât, acum, singura voastră acțiune este cea violentă și cretină: să mângâiați, pe pereți, blasfemii tâmpite, să scuipați, ca ultimii handicapați mentali ai lumii, să măcelăriți, cu orbire, tot ce stă între voi și Lumina (atât de crâncen-stingheritoare, pentru voi!) **Lumii/HRISTOSUL – cadavrele asasinaților să fie zid între voi și Adevărul Hristic! UNIC!**

...Nu puteți face mai mult decât să distrugeți. Nu mai sunteți, demult, nici măcar fiii lui Yahwe. V-ați iluzionat, în mod tâmp, cu sprinjinul/ocrotirea din partea...**Marelui Iluzionist/SATANA!** Până și el/Satana se va lepăda de voi, în acel ultim ceas, ca de niște gunoaie ce sunteți...**Pentru că, în primul rând, El/SATANA trebuie să-și scape/salveze/mântuiască propriile lui aripi, pârlite de fulgerul Dumnezeiesc!!!**

...Acelora dintre voi care încă mai aveți rămășițe de conștiință, mă adresez, aici și acum:

Faceți supremul efort de a vă împlânzi și lumina sufletele voastre înspăimântate de moarte, faceți efortul de a vă căi, de a lăsa din mână topoarele însângerate de asasinarea unor victime nevinovate, MARTIRI AI ADEVĂRULUI-HRISTOS! Nu există decât o singură MÂNTUIRE și nu există decât un singur MÂNTUITOR! Plecați-vă, spășiți, nu cu încrâncenare de ucigași, plecați-vă în fața Luminii Lui Mărețe și BLÂNDE, ATOTIERTĂTOARE!!!

...Ascultați, măcar, de profeții voștri veterotestamentari:

10.	<i>Ascultați cuvântul Domnului, voi conducători ai Sodomei, luați aminte la învățătura Domnului, voi popor al Gomorei!</i>
11.	<i>Ce-mi folosește mulțimea jertfelor voastre?, zice Domnul. M-am saturat de arderile de tot cu berbeci și de grăsimea vițelilor grași și nu mai vreau sânge de tauri, de miei și de țapi!</i>
12.	<i>Când veneați să le aduceți, cine vi le ceruse? Nu mai călcați în curtea templului Meu!</i>
13.	<i>Nu mai aduceți daruri zadarnice! Tămâierile Îmi sunt dezgustătoare; lunile noi, zilele de odihnă și adunările de la sărbători nu le mai pot suferi. Însăși prăznuirea voastră e nelegiuire!</i>
14.	<i>Urâsc lunile noi și sărbătorile voastre sunt pentru Mine o povară. Ajunge!</i>
15.	<i>Când ridicați mâinile voastre către Mine, Eu Îmi întorc ochii aiurea, și când înmulțiți rugăciunile voastre, nu le ascult. Mâinile voastre sunt pline de sânge; spălați-vă, curățiți-vă!</i>
16.	<i>Nu mai faceți rău înaintea ochilor Mei. Încetați odată!</i>
17.	<i>Învățați să faceți binele, căutați dreptatea, ajutați pe cel apăsător, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduvă!</i>
18.	<i>Veniți să ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cârmăzul, ca zăpada le voi albi, și de vor fi ca purpura, ca lâna albă le voi face.</i>
19.	<i>De veți vrea și de Mă veți asculta, bunătățile pământului veți mânca.</i>
20.	<i>Iar de nu veți vrea și nu Mă veți asculta, atunci sabia vă va mânca, căci gura Domnului grăiește.</i>
21.	<i>Cum a ajuns ca o desfrântă cetatea cea credincioasă și plină de dreptate? Dreptatea locuia în ea, iar acum este plină de ucigași.</i>
22.	<i>Argintul tău s-a prefăcut în zgură și vinul tău este amestecat cu apă;</i>
23.	<i>Mai-marii tăi sunt răzvrățiți și părtași cu hoții; toți iubesc darurile și umblă după răsplată. Ei nu judecă orfanul, iar pricina văduvei nu ajunge până la ei”... – cf. Isaia, cap. 1, p. 675.</i>

Căci știți, și voi, că Sfârșitul Acestei Lumi (în care ați încercat doar să vă înșelați, cu puterea trecătoare a istoriei însângerate!) este teribil de aproape! Se zice că epoca numită de hinduși **Kali Yuga** este de doar 432 de ani...Deci, din clipă în clipă se așteaptă sunetul trâmbiței finale, care, pentru niște “**specialiști în ticăloșie**”, cum sunteți voi, trebuie să fie unul îngrozitor!

...Nu mai amânați. Nu vă mai autoînșelați, la modul imbecil, cu “**sprizjinul extraterestrilor**” și cu “**tratatele voastre secrete cu Dumnezeu**” – pe care-l “**tratați**” ca pe o slugă de casă, ca pe un lacheu personal! Ați înjosit și pângărit absolut tot ce ați atins! E vremea să n-o mai faceți pe proștii, și să vă veniți în fire!

...Dar, din păcate, aceleași vorbe, de mai sus, le adresez și așa-zișilor noștri “**conducători**” politici, de ei înșiși ziși “**creștini**”, precum și acelora dintre ierarhii Bisericii Lui **HRISTOS**, care, în mod laș și descalificant, și-au trădat și-și trădează, în continuare (cu o inconștiență și cu o iresponsabilitate dementă!), atât “**turma**” umano-divină, cât și pe Păstorul Suprem, al Cerului, Pământului și al **VEȘNICIEI!!!**

...Nici voi, zaraților lumii, dar nici trădătorii din sânul **Ortodoxiei/Bisericii Lui HRISTOS** – nu mai știți să țineți cumpănă dreaptă, în **Duhul vostru, pentru Drept Cuvântul-HRISTOS!**

CUMPĂNA VOASTRĂ NU-I NUMAI STRÂMBĂ, CI CHIAR S-A FRÂNT DE TOT!

...Așa că numai **Unul Dumnezeu-HRISTOS** vă mai poate scăpa de veșnicul întuneric, nesăbuiților, nebunilor și orbilor ce sunteți!!!

NOTE

[1] – “Ațâțarea Germaniei nu a început cu acea declarație de război din 23 martie 1933. După sfârșitul Primului Război Mondial, blocada navală britanică împotriva Germaniei a dus la moartea a peste 100.000 de civili germani. Această blocadă a durat până la semnarea tratatului de la Versailles din 1919, căruia i s-a adăugat un document numit *Politica pastorală* a lui Morgenthau, semnat de președintele Statelor Unite, Woodrow Wilson. Acest document, găsit în 1968 printre hărțile fostului președinte american Lyndon Baines Johnson, păstrat în prezent la Centrul de Cercetare Sid W. Richardson din Austin, specifică intenția Statelor Unite de a-i extermina pe absolut toți germanii, care sunt „din naștere o rasă războinică” și transformarea Germaniei într-o „pășune”. În 1922, evreul ajuns ministru de externe german, Walter Rathenau, instiga Franța la uciderea tuturor germanilor și colonizarea Germaniei cu populații străine” – cf. secretelezeilor.wordpress.com

[2] “*Cotidianul danez “Jyllands-Posten” a starnit furia întregii lumi musulmane și a iscat un imens scandal diplomatic între Copenhaga și țările arabe, după ce a publicat o serie de caricaturi reprezentându-l pe profetul Mahomed. Cotidianul danez “Jyllands-Posten” a starnit furia întregii lumi musulmane și a iscat un imens scandal diplomatic între Copenhaga și țările arabe, după ce a publicat o serie de caricaturi reprezentându-l pe profetul Mahomed. La patru luni după publicarea seriei de 12 caricaturi, dintre care unele creionându-l pe profet în chip de terorist, mai multe state musulmane au solicitat Danemarcei să-și ceară public scuze și să prevină repetarea unor astfel de incidente. (Religia islamică interzice, de altfel, orice reprezentare grafică a profetului Mohamed sau a lui Allah. Am putea reproduce caricatura respectivă. Considerăm însă ca ea ar putea jigni o întreaga religie. Nici creștinilor nu le-ar placea o caricatură în care Iisus ar aprinde cu mâna lui un rug al Inchiziției. De aceea, ziarul Gandul a ales să nu reproducă respectivă caricatură)*” - cf. gandul.ro, 29 octombrie 2014.

[3]- IHRINWE - “*Domnul sângelui*” este cel mai agresiv dintre demoni. Se crede că oamenii posedați de Irinwe sunt cei mai mari criminali ai omenirii, pofta sa de sânge fiind de nepotolită. Ucigașii în serie, sadicii, dictatorii sângeroși sunt considerați încarnări ale lui Irinwe sau trupuri intrate sub stăpânirea sa.

[4] Șef-rabinul David Șafran, după o discuție de două ore cu CZC, la Casa Verde a Legiunii, spune că acesta/CZC s-a ridicat și a zis: “*Am avut mare plăcere de întâlnirea noastră. Nu știu dacă am rezolvat probleme, DAR AM ÎNVĂȚAT FĂRĂME DIN TAINA INFINITĂ A CREDINȚEI* (s.mea). *Eu n-am vrut SĂ PROVOC* (s. mea) *ură și răzbunare. MI-E SUFLETUL CURAT* (s. mea). *Nu știu dacă toți legionarii gândesc ca mine. Dacă UN EVREU*(s. mea) *a fost lovit sau rănit ori jignit PE PLAN MORAL*(s. mea), *iartă-i pe RĂU FĂCĂTORI* (s.mea). *Ei nu-s decât oameni, poate chiar BUNI CREȘTINI* (s. mea - n.mea: plus: atenție!): *NU PE OMUL SUPERIOR ÎNCERCĂM NOI SĂ-L ȘLEFUIM, CI PE OMUL-OM* (s. mea)” – cf. *LEGIONARIII NOȘTRI*, de ION COJA, Ed. Kogaion, în colaborare cu Fundația Culturală Buna Vestire - Buc., 1997, p. 123. Nota mea: Deci, tragem o concluzie provizorie: în cercurile esoterice ale LEGIUNII, gen AXA-București, problema metafizică a semitismului fusese pusă, deja, sau de mult, în termenii ei corecți și finali - termeni care excludeau total antisemitismul global, și presupuneau o atitudine strict și pur spiritual-metafizică, față de fenomenul în cauză.

[5] “*In după amiaza aceasta lui Valeriu Gafencu, „Sfantul Inchisorilor”, i-a fost retrasa miseleste cetatenia de onoare la sedinta primariei din Targu Ocna.*

Aproape toti, cu o singura exceptie, au votat impotriva lui Gafencu. *Nu a existat nicio abtinere. La sedinta a participat un senator PSD. Subiectul a fost trecut pe ordinea de zi abia la inceputul sedintei, desi nu era nicio urgenta care sa justifice aceasta procedura.*

Nu au existat discutii, pe motiv ca subiectul fusese discutat deja pe larg in sedinta anterioara – cea in care doar opt votasera contra lui Gafencu. Va mai dura pana ce stirea va fi facuta publica pe siteul primariei Targu Ocna, ultimul comunicat postat tinand tocmai de pastrarea titlului de cetatean de onoare” – cf. www.cuvantul-ortodox.ro, din 21 iunie 2013.

“*Promovarea ca simbol de către o instituție publică a unei persoane care a fost membru activ în Mișcarea Legionară, grupare politică de extremă dreaptă, reprezintă o gravă abatere de la normele și valorile democrației la care România a aderat odată cu integrarea la NATO și UE*”, precizează reprezentanții Institutului “*Elie Wiesel*”, în comunicat” – cf. www.romanialibera.ro.

CUM SĂ-ȚI MAI FIE MINTEA LA NEVOILE OAMENILOR!?!

Formularea competenței ar fi așa: *Cum să-ți mai fie mintea la nevoile oamenilor care te-au ales, când e ocupată cu furtișagurile prin care îți rotunjești averea!?!*

Și, spre a fi crezut de cei care mi-au acuzat articolul despre *Campania electorală prea silențioasă* pe care l-am publicat săptămâna trecută, că le cântă-n strună celor mai noi corupți, proaspăt arestați sau anchetați, vreau să declar aici dintru început că trei dintre președinții de Consilii Județene, cu care m-am luptat să-i conving să ajute sărbătorirea națională a Zilei Limbii Române dar au tratat cu tot disprețul o asemenea solicitare, sunt astăzi cel puțin în starea de arest la domiciliu; iar, în mod sigur un ministru, dacă nu mai mulți dintre cei care au refuzat să audă de solicitări asemănătoare, se află pe lista afacerilor „Microsoft”. Nu am, așadar, cum să iau apărarea unor asemenea nemernici a căror nepăsare față de solicitările noastre de natură strict civică avea drept motiv faptul că mintea lor era, nu numai preocupată, ci și prea-ocupată de ciubucurile pe care trebuiau să le facă tot mai multe, profitând de timpul cât erau în funcție. De asta nu mai aveau

loc de atenție pentru problemele reale ale societății sau, măcar, funcționărește vorbind, pentru cele din fișa postului pe care-l ocupau.

Fenomenul acesta se demonstrează pe zi ce trece că este tot mai răspândit printre cei cu funcții de conducere din societatea noastră, parafrazând zicala: Abjecți dar mulți! Atât de mulți încât, iată, se umplu pușcăriile de ei, nababii; din acest motiv trebuind să se înghesuie și să nu mai aibă parte de comoditățile regimului penitenciar democratic bieții pungași, şuți, găinari, ciorditori, bătauși de duzină, criminali de beție și vagabonzi care n-au alt acoperiș deasupra capului. Gata cu facilitățile pe care le reprezenta pentru asemenea delincvenți mărunți pușcăriia statului de drept! Vor fi înghesuiți în beciuri, la hrană de cartofi necurățați, bugetul închisorilor trebuind adaptat pentru mulțimea de boieri ce se îndreaptă spre ele. Boieri, până mai ieri-alaltăieri cu funcții de înaltă decizie, sau chiar cu semnătură ca **ordonatori principali de credite ai Bugetului de Stat**.

Ca să-i conving pe cei care mă răstălmăcesc, amintesc ce scriam și-ntr-un articol cu multe luni mai înainte: „... acest tip de om politic... (nu-și pune altă întrebare decât)... „CE IESE?” – asta e întrebarea cheie a zilelor noastre, pentru ea s-a născut politicianul român; pentru ea s-a format; pentru ea s-a zbatut să ajungă la funcții și onoruri. „Ce iese pentru el sau/și ce iese pentru partid” ține locul și de univers social și de filosofie politică. Nu-i vorbi de nevoile societății, nu-i vorbi de îndatoririle pe care și le-a asumat, nu-i vorbi despre responsabilitățile postului pe care îl ocupă, că n-are timp de toate astea...”.

Așadar, articolul meu cu mare semn de întrebare „*Campanie silențioasă sau echipa de zgomote bruiază pe deasupra?*” semnala abuzivul zgomot prin care unele organisme, fie judiciare fie mass-media, au acoperit, încă de la deschiderea campaniei electorale, exact acele voci care trebuiau să spună ce vor să facă cu țara asta în următorii cinci ani. Și au acoperit mai ales atenția publică de la așa ceva, ca și cum valul de arestări era mai important decât valorile de nevoi și speranțe cărora trebuie să le răspundă o campanie electorală. N-am spus atunci nici măcar că ar fi fost vorba de un act deliberat, ci doar am semnalat. N-am exprimat nici măcar convingerea pe care mi-am întărit-o în zilele următoare când, ca-ntr-un turneu bine programat și nu la un singur post de televiziune, am văzut, spre stupoarea mea cum, cu lux de amănunte, cel care ne-a adus nefericirea ultimului deceniu de președinție, spune și ce va fi în următorii cinci. Nu candidații de pe liste, pentru ca nu cumva să atragă ceva sufragiu; ci o cobe care, exact cum el a spus: La miezul nopții va trebui să plece de la Cotroceni, ca să fie sigur de mai puține huiduieli...

De ce asta? Ca să accentuăm gustul de golănie pe care-l lasă trecerea lui prin viața noastră, sau ca să derutăm iarăși atenția publică de la niște candidați care, așa cum or fi ei, au dreptul constituțional să ne spună cum ar vedea viitorul românesc?!... Întrebarea se adresează în egală măsură tuturor celor care, iată, iarăși nu acuz: au avut înconștiența de a îndepărta electoratul de la planurile celor ce se propun să conducă țara.

Printre care planuri, ca să ne întoarcem la arestații sau arestabili ce s-au bucurat de mult mai multă atenție, la loc prioritar în lupta împotriva corupției pe care o promet toate programele electorale, o categorică prevedere penală se impune pentru credibilitatea viitorului Președinte: Condamnarea definitivă a oricărei persoane care a avut drept de semnătură ca ordonator de credite din Bugetul de Stat, să nu se conjuge doar cu plata anumitor daune; ci să atragă după ea implicit **confiscarea întregii averi**. Pentru că și cinstea: este sau întreagă, sau nu este! Robinetul Bugetului de Stat nu poate fi pus decât într-o mână cinstită. Care, tocmai prin asta devine propriul său gardian și dă garanții că nu ne va convinge de contrariul.

Va fi și aceasta o probă că mintea viitorului Președinte este cu adevărat la nevoile oamenilor.

107 Rue Gabrielle/ Gabriellestraat 107
1180 Bruxelles/ Brussel

tel: +32(0) 23 44 41 45
fax: +32 (0) 23 44 24 79
E-mail: bruxelles@icr.ro
[e-mail: bruxelles@icr.ro](mailto:bruxelles@icr.ro)

Spre difuzare imediată

Bruxelles, 22 octombrie 2014

Teodora Ana Mihai și Ilinca Neagu: două regizoare-imigrante române în cinematografele belgiene

Documentarul [Waiting for August](#) (2014, r. Teodora Ana Mihai) și scurtmetrajul [Boxed-in](#) (2013, r. Ilinca Neagu) vor fi proiectate în 4 noiembrie 2014 la Bruxelles, la cinematograful [Aventure](#). Proiecțiile vor fi urmate de o sesiune de dialog cu publicul, în prezența celor două regizoare.

Teodora Ana Mihai (n. 1981, București) a emigrat în urmă cu 25 de ani din România în Belgia, țara sa de adopție. Studiază arta cinematografiei în SUA, la Sarah Lawrence College (New York). La întoarcerea în Belgia realizează [Waiting for August](#), un documentar care impresionează juriile a numeroase festivaluri din Europa, Australia și America de Nord. Premiera în Belgia va avea loc pe 23 octombrie 2014 la [festivalul de film din Flandra](#).

Ilinca Neagu (n. 1986, București) a studiat regia la U.N.A.T.C. în România și fotografia la Bruxelles. După participarea la *Berlinale Talent Campus* (2010), scurtmetrajele *Desert Rain* (2010) și *Boxed-in* (2012, co-produție româno-belgiană) au fost selecționate pentru *Romanian Short Waves la Cannes*.

Cele două regizoare abordează fenomenul migrației din unghiuri diferite, inspirate atât din condiția imigrantului, cât și din propriile experiențe.

Proiectul se încadrează în strategia Institutului Cultural Român Bruxelles de punere în valoare a diasporei românești ca valoare adăugată pentru țara de adopție, dar și pentru țara de origine.

Evenimentul este organizat cu sprijinul ambasadei României în Regatul Belgiei.

-sfârșit-

Data și ora: 4 noiembrie 2014, ora 19h30

Loc: Cinematograful [Aventure](#), rue des Fripiers 57, Galerie du Centre Bloc II, 1000 Bruxelles

Notă pentru ziariști: informații suplimentare și cereri de interviuri la ICR Bruxelles: bruxelles@icr.ro

Site internet: www.icr.ro/bruxelles/

Facebook: [ICR Bruxelles](#)

Twitter: [@ICRBruxelles](#)

Cristina Maria Purdescu**ETERNUL CIRC AL VIEȚII**

Un vânt rece coboară
peste lume, peste timp,
îngheață amintiri, îngheață vise,
vorbindu-ne despre un singur anotimp,
despre porți înghețate, porți închise.

Speranțele întunecate ca o noapte
plutesc anemice printre ghețari și noroi.
Eternul circ al vieții, soarele și timpul
apun strângându-se în noi.

O iarnă grea care se termină în alta
se furișează-n sufletul ros de nostalgii.
Glasuri enigmatice venite din străfunduri
ne vorbesc despre cum e să nu mai fii.

AI STRIVIT IUBIREA

Ai strivit iubirea
cu surâsul tău ironic
și mi-ai apropiat
punctul gol din întuneric.

Ai strivit viitorul
pe zidurile îmbrăcate în noapte
și-ai strecurat melancoliile negre
în coama viselor înjunghiate.

Ai strivit amintirea,
când uitarea se uita pe sine
și mi-ai apropiat înnoptarea
care vine, tot vine.

VĂD... ȘI MAI VĂD...

Văd timpul cum aleargă grăbit,
o mare agitată de vânt, valuri, spume,
zidul vieții care se prăbușește rapid
și amurguri care curg anonime.

Și mai văd, printre stingeri infinite,
iubiri risipite pe cerul înnorat,
o viață copleșită de deveniri
și timpuri care nici n-au existat.

PREGĂTEȘTE-MI PLECAREA

Pregătește-mi plecarea,
smulge-mă din efemer,
retrage-mă din timpuri
și coboară-mă în esența
ultimului ecou.

Retrage-mă din vremuri
și aranjează-mi uitarea,
deschideri cosmice să mă poarte departe,
prin hățișul sferelor albastre
spre balsamul revenirii la sine.

Cenușa dorurilor mele
se risipește și acum
pe ogoarele tristeții.

Pregătește-mi plecarea...

AM COLINDAT PRIN GÂNDUL TĂU

Am fost în mintea ta și mi-a fost rău,
vremea se dizolva și mă trimitea în așezare,
plonjam în absolut și mă trăiam
abandonată într-o permanentă visare.

Am colindat prin gândul tău și am suferit,
lumea dormea în ceață pe așchii de stânci,
noi ne cuibăream în gerurile Arcticii
și timpul se retrăgea în asfințit, ca atunci.

Am plonjat în vid, în golul tăcerii,
unde vremurile s-au adunat, s-au întâlnit,
începutul și sfârșitul erau totuna,
când treceam peste timpul pierdut infinit.

M-AȘ MUTA DEFINITIV*Doar ție...*

Cu ochii-n lacrimi ți-am pictat portretul
pe coala albă de hârtie
și de-aș putea să-ți creionez și gândul,
m-aș muta definitiv în veșnicie.

Pe chipul drag aș coborî lumina
ca să te mângâie ușor pe frunte.
Nelinıştea de pe chip, tristețea translucidă
le-aș îmbrăca în zdrențe multe.

Cu griuri colorate aș stinge tăcerile, gândurile
amare
pe care durerea le-a trezit.
Apoi aș smulge adăpostul luminii din privire
și visul care ne-a vrăjit.

Cu ochii-n lacrimi ți-am pictat portretul,
când în privire tristețile s-au aprins.
Și n-ai să poți zâmbi iarna aceasta

cu chipul schimonosit de durere și cu
gândul nins.

VĂD CUM...*Doar ție...*

Văd cum îți aduni gândurile
la masa îngălbenită
și aud cum rățăcești sentimente
ca pe niște havane uitate de timp.

Recitesc poveștile triste
așternute pe razele aurii ale lunii,
privite prin geamurile prăfuite.

Aud suflul pustiului,
care nu-mi dă niciun ecou.

Un firicel de praf
se ridică peste zâmbetul,
care se pierde pe obraji palizi...
ai zilei de ieri.

O să ascult în noaptea plecării
crivățul pașilor tăi...

PEISAJ GLACIAR*Doar ție...*

În mintea ascuțită –
neliniști
și imense tristeți cu contur plastic
îmbracă lumea în haine negre.

În ochii resemnați -
o banchiză de gheață
nelocuită la timp.

La ureche -
un vânt șoptitor aduce
vești nervoase despre geroasele ierni de
demult.

Doar sufletul –
pelerin și
iubitor de miraje crepusculare,
întârzie căderea ninsorii veșnice.

PLUTEAM PE UN NOR

M-am lăsat purtată de zboruri
pe un crâmpei de vis, într-o noapte,
și pe deasupra sălbatică suflare a vântului
care biciuia conștiința.

Iubirea m-a lăsat să alunec
pe cumpăna suferinței
și, cu inima sfâșiată,
am căzut în adâncuri,
în singurătate.

M-am lăsat purtată de zboruri
pe aripa unui gând, printre stele,
când depărtarea îmi apropia
pustiul populat cu neliniști.

Pluteam pe un nor,
între golurile interstelare,
și luna misterioasă te aduna
din pribegiile tale.

SĂ TE DEPĂRTEZI PUȚIN

Să te depărtezi puțin,
să privești înapoi peste grădina vieții
și peste întunericul fluid
în care zac îngrămadite
razele lunii și umbrele nopților noastre.

Să te depărtezi puțin,
ca să spargi negura timpului dus.

Să te depărtezi puțin,
ca să vezi sufletul risipit
în amurgul toamnei,
în neliniștile care-l depășesc –

Toate s-or sfârși:
fructe ale singurătății.

MĂ VEI GĂSI

Mă vei găsi,
abia atunci când n-o să-mi pot întâlni
iubirea,
când dorința va curge-n depărtări
și când amintirea,
născută-n noaptea începuturilor,
se va risipi sub necuprinsul razelor
hipnotice
ale lunii abia rășărite
de sub norii de fum.

Mă vei găsi,
când vei îndepărta depărtarea,
când vei înălța iubirea
în singurătatea sufletului
plin de praf.

Mă vei găsi,
când n-o să avem nimic să ne spunem,
când vei înțelege că iubirea-n care ne-ai
așezat
este dinainte de noi
și când vei atinge cerul
cu dorul meu dezinteresat.

Mă vei găsi
refugiată-n vântul
ce-mi poartă tristețile
peste hotarul vieții.

Mă vei găsi
în alte vieți.

PLÂNGE ÎN SUFLET ADEVĂRUL

Tremură în minte iubirea
și se înalță, se tot înalță, ca și cum
ar fi hrănită
cu sânge neprihănit
de căprioară vânată
în blestemată pădure.

Arde în inimă iubirea,
nu se stinge-n doruri,
nu rățăcește-n depărtări,
nici în tăceri ce-ai adunat
și nici în adâncuri milenare.

Plânge în suflet adevărul,
lacrimile curg.

Tu te minți aiurea că-ți e bine,
când moare speranța
și când ninsori înghețate
macină visuri aruncate în furtuni.

TREZESC VÂNTUL

Misterioasele priviri
te vor învăța să sperii,
iar ploaia albastră
va spăla gândurile.

Dorurile foșnitoare
trezesc vântul
pe cărările șerpuite
ale pașilor rățăciți
prin ruginite păduri.

Apusul de Soare
întârzie căderea nopții vâskoase
peste pulsația iubirii
și peste mirajul regăsirii noastre.

Zâmbetul nevinovat al lunii
dezgolește timid
apropierea noastră
în mitul unei nopți neștiute.

TE CHEM...

Mi-ai preschimbat iubirea în durere
și, dorul în blestem,
dar, te chem
și aștept să vii
la un festin
cu vâlul pe ochi,
ca să nu-mi vezi înnoptarea.

M-ai pierdut în întuneric
și-n dorințe pustii,
dar, te chem,
chiar dacă nu vei descifra câmpia dorului,
chiar dacă voi trăi
vecinătatea gerului
din clipa ce desparte.

Am să te chem în noapte,
mereu am să te chem
în marea mea singurătate...

Mereu...

TOATE PENTRU A MĂ ÎNTOARCE

Nu sunt ce-ai fi dorit să fiu,
dar, veghind la învățătura Ta,
într-un târziu...
m-am depărtat de-nșelătoare vise
și m-am recuperat iubindu-Te.

Tipăriend amintirea morții în minte,
cu gândul luminat și spălat de păcate,
mi-ai arătat timpuri despre care n-aveam
știre...

Și..., toate, pentru a mă întoarce
în grădina Ta plină de iubire.

ADÂNCIND TĂCEREA NOPȚII

Văd semne ale furtunii
pe chipul răvășit
și aud zgomotul pașilor speranței
pe strada cu iubiri neîmplinite.

Pictesz înfrigurate neliniști,
împrăștiind ceața
de pe ziduri cu umbre înfometate.

Ascult muzica uitării,
adâncind tăcerea nopții
și zumzetul efemer al vieții,
alunecând într-un timp fantomatic.

Văd chipul răvășit
de semnele furtunii
și mai aud iubiri
în zgomotul pașilor speranței
pe strada neștiută.

NIMIC NU SEAMĂNĂ CU ATUNCI

Tristeți cosmice
privesc enigmatic
prin spaimele durerii infinite
purtând drapeluri boreale
și iubiri încremenite în calcar.

Fruntea ce-ți poartă uitarea
dezgolește riduri
țesute cu neliniștea unei lumini ireale.

Pe tărâmul nefericirii,
nimic nu seamănă cu atunci,
iar umbra nopților de smoală
întunecă o îndepărtată amintire,
când lumina altui timp
s-a prăbușit în albul anotimp.

N.N. Negulescu**ELEGIE LA STINGEREA SERII**

De parcă nu mai știm să ne strigăm
iubito, în noi se stinge această seară,
în liniștea fântânii lasă-mi semn
de-a te primi în altă primăvară

Te-ai rătăcit în lumea de ninsori
și vulturii de gheață îți dau roată,
ghicește-mă și nu vei ști să mori
de viscole pustii cutremurată

Or, ramul de zăpadă poate-a fost
să-ți scuture pe buze floarea toată,
la casa cui vei cere adăpost
de-atâta ger, iubita mea iernată

ÎNTOARCEREA DIN CUVÂNT

Cu susur tainic râul mă chema
și voia geru-n carnea mea să doarmă,
eram târziu și cine mă afla
cutremurat în flora subterană ?

Robit de dor o literă sunam
de-aș fi sosit zburând ca o părere,
cât vis la țarmul nopții adunam
înmugurit în propria-mi durere

Mă voi întoarce maică din cuvânt
trudit de prea adânc fără prihană,

în ochii mei dacă luceferi sunt
cuprinde-mă, fără să-ți fie teamă

ÎNTOARCERE

M-am întors dintr-un basm într-o clipă de dor
nu eram Făt-frumos, nici vreun muritor,
am lăsat peste zări un parfum de lumini
și-au vibrat îndelung stejarii-n tulpini

Peste zâmbetul tău am uitat un sărut
vinovat ca un vis fără de început,
în amurg ce amurg ne răpise sublim
tresărirea în care nu va fi să mai fim

CHEMAREA DINTÂI

Ce fluturi scuturau aripi în vis
de-mi înflorise bolta frunții-n seară,
fără de știre rămâneam cuprins
într-o ninsoare planetară

Eram cu pleoapa arsă de pustii
pe forma gurii se înfrigurase,
numai arginții clipelor târzii
strălucinau uncherele prin case

Rotindu-și zborul m-a cuprins în somn
văzduhu-ntins cu mantie polară ;
a poposit pe chipul meu de om
chemându-mă evlavic în afară
Mai trimit mâine încă patru poeme ca să fie zece.
Le preluați din e-mailul de mâine și le adăugați aici

DESCHIDEAM ARIPI

Înflorise matca între ape
și-n cristalul revărsat șuvoi,
pravile de solzi înmiresmate
aprindeau luminile-n noroi

Hărțile stelare au cuprins
subacvatic bolta dunăreană,
lotușii din carnavalul nins
mi se înălțaseră-n sprânceană

Eram însetat și prea virgin
de-am sorbit nectarul din meduze,
îmbătat de hohot și suspin
deschideam aripi în loc de buze

das Lautere

Mai întâi m-am născut somn
fără umbra mea de om
Mai apoi m-am născut tată
fără umbra ta de fată...
Și-o-nflorită de șoptire
m-a născut din nou cu fire,
cufundat într-o sprânceană
unde se trăia o iarnă ;
lopătat în piept de ciute,
sălaș stelelor căzute

EU SUNT

Sunt eternul, mit și cale,
cruce, ningere, visare,
Sunt icoana întâiului pământ
oglundit în astre și cuvânt
Sunt văzduhuri, vămi, înfiorare
Moarte sunt, viață, înălțare
Sunt lumină, umbră, sunt netimp
Sunt izvor, cunoaștere, Olimp
Sunt pecete, focul din potcoavă
Sunt nectarul vidului, octavă
Sunt un semn, sămânță, curcubeu
Eu sunt sfera lacrimii din zeu

ÎNGERUL ALB

Rotește, Doamne,
Căile Lactee -
un înger alb
și-a fluturat veșmântul...
în noapte mea
s-a luminat cuvântul,
ce imne
se vor naște
în femeie !

Cometele luminii
însesează
ninsorile mai arse
în sărut ;
ce duh a zămislit
adânc femeia
a infinita punte
de trecut ?

Ce rugă nerostită
prin cuvinte
a troienit o tâmplă
de poet...?
Rănit de carnavalul
tăcerii
un înger alb
mi-a răsărit în piept

FOCURIILE DIN ROSTIRE

S-au întors în mine : drumul,
noaptea, pasărea și chinul ;
pleoapele de vină arse
urmele uitate-n case,
gândurile exilate
dintre tărâmurii de carte
Duhurile câte-au fost
într-un sferic adăpost ;
focurile din rostire,
ah, cometelor din fire !

ÎN BISERICA DIN CUVÂNT

Sunt chemat în muntele Tabor
îngenunchi pe stele de zăpadă,
las în plângeri tupul lumilor
și mă dau Hristosului ofrandă

Nu am gând, nici semne de pământ
sufletul e firavă lumină,
în biserica din cuvânt
iubirea mea se-nchină

DANIEL DE CULLÁ

Spania.

DULCINEA DEL TOBOSO

“Pues eres Dulcinea ilustre
Enamorante de personajes,
De serafines”.

Paráfraxis al poeta andaluz Góngora

Sé que mi Quijote
Se puede ocurrir o imaginar
Pero él es caballero de nobleza
Hijo de la gran Puta
Diosa de los arbustos
Que, regocijado
En los libros de Caballería
Fundados en una supuesta relación
De las facultades intelectuales
Morales y sensitivas
Con la configuración externa del cráneo
Poseído de frenesí
Embellació los lugares de la Mancha
Gastando o corroyendo su cutis
Dejando el campo al descubierto
Fuera de la comunión o trato
Con otro que no fuera Sancho
U otras que no sea yo
Siempre lejos del gremio de la Iglesia
Con sus mentales pajas
Introduciendo a su caballo en la boca
Y al Asno de Sancho un freno
Con objeto de contener
O reprimir sus movimientos
Expresando con vigor una idea
O movimiento del ánimo
Como cuando, en duermevela

Sueño fatigoso e interrumpido
El se trabajaba a Sancho
Diciéndole:
“ Sancho, amigo, eres de color grato
Y poco chillón”.

Y yo, que me corro sin freno
Sueño con tener su frenillo en la lengua
Aquí sentada
Debajo de un almendro en flor
Viendo el arrabal y los callejones del pueblo
A unos aldeanos conduciendo sus asnos
Llevando cestas cargadas
Con frutas y hortalizas
A una labradora bonita
Que volvía del campo a la aldea
Decirle a un galán cortesano
Que le pidió llevarle un beso
A una aldeana rica:
“Dadle a mi burra, que llegará primero”
Pensando en el sastre de mi pueblo
Que me tira los tejos
Y, también, en el platero
A quien dará para que engarce
Los calostros de mi amado don Quijote
Que llevaré en el pañuelo
Cuando me la clave en la frente
Cantando la rondeña que canta Sancho:

“Los ojos de tu Dulcinea
Los ojos de tu Dulcinea
Se parecen a tus males
Grandes como tus fatigas
Negros como mis pesares”.

Recordando el sainete
De Paco Mandria y Sacabuches
Cuando dice:

“Yo he nació pa queré
Y a luego pa peleá”

Pues sé que yo soy para ti
Más bella que Lindaraja
La bien amada abencerraje
Del valeroso Moro Gazul
Y más amada, todavía
Que la hermosa Zaida

Concubina de Abenamar
Moro de la Morería
Por quienes te adelgazas en pajas y pajones
Viéndote inútil o superfluo
Porque lo que te cuelga está demás
Y no es necesario decir
Pues, a veces, me obliga a gritar:
“Vete o idos noramala, a paseo”
Pero no quiero
Que en la parte de mi cabeza
Comprendida entre las sienes
Las cejas y el nacimiento del pelo
Se describen tus hazañas
Y excusado es que expliques
La razón de lo que haces
Si no déjame que te coja las palmas
Te diré los secretos del alma
Como me hicieron las gitanas
A las puertas de la Alhambra.
Que, al leerme las manos, me dijeron:
“No 8 Do”
Que es decir “tu Amado: “No madexa Do”
No te ha dejado.

El canto de coplillas populares
De unos zíngaros
Gitanos de Italia y del Oriente de Europa
Que deambulan de pueblo en pueblo
Me hizo sentir en los versos de Ziryab
Poeta y músico
De la corte de Abderrahman II
Ocupando un lugar distinguido
En el verso morisco
Dedicado a Zaida
Hija de Mohamed ben Abad, Motamid
Último rey musulmán de Sevilla
La más bella de las moras
Cuarta mujer del rey de Castilla y León
Alfonso, el conquistador de Toledo
Y madre del infante heredero Sancho
El cual perdió la vida
En la batalla de Uclés:
“Bella Zaida de mis ojos
Y del alma bella Zaida”
Respondiendo yo al canto
Con el verso del romance burlesco de Góngora:
“Al son de mi pandero
Que a su gusto suena
Deshago caballeros
Que es buena moneda”

Y cual zalea de la res
Que ha medio comido el lobo

Y que el pastor lleva al amo
Para disculpar su falta en el rebaño
Me digo en el punto imaginario
De la esfera celeste
Situado en el encuentro de ella
Con la vertical del espectador:
“Fresca y regalada
Dulce recreación soy de pollas”.

DON QUIJOTE Y SANCHO PANZA

DOS SARASAS POR LOS CAMINOS DE LA MANCHA

Entre verdes y maduros
Pero cerca ya de la madurez
Dos sarasas marchan
Con carga y fardaje
Por los caminos de la Mancha
Desde la Sierra Morena
Hasta los montes de Toledo
Y de levante a poniente
Desde Murcia hasta Extremadura.

Excrecencia carnosa y dura
Alrededor del testículo
Por no bajar de su caballo teatrero
Se le ve a Don Quijote
Hijo vástago largo, delgado y nudoso
De un ilustre linaje de hijosdalgos
Que dan por culo.

Siguiéndole a todas partes
Agarrado a su cola
Va Sancho amigo
Alguacil, portero y sarnoso
Más viejo que la sarna
Quien hizo célebre el dicho:
“Sarna con gusto no pica”
Soñando con él su tesoro
Esa hembra
Que no fue más que Teresa Sarmiento
Duquesa de Béjar, pintora de mérito
Y esa alcaldía de Corte
En la Ínsula Barataria.

Vedles a los dos formando adorno

Como dos galones apareados
Y terminados en punta
Cosidos a la carne y dibujados
Sobre mata ancha parrada de encina
En sardonial significado de manchón
En sembrados y matorrales
Pedazos de muy espesa vegetación
Con esa cierta mueca nerviosa
Que da a la cara apariencia de reírse
Al hacer penetración
Mientras Rocinante
Planta en el culo de Rucio
Esa flor acapullada
Planta perenne barrillera
Cuya ceniza da sosa
A la Real Academia de la Lengua.

Devotos los cuatro del Sartorio
El músculo que sirve
Para poner una pierna sobre otra
Hacen a Amor
Dar caña a la Extremadura
Y a las dos Castillas
En una
Mientras tocan a misa de 8
Las campanas
De la Iglesia del Toboso.

LA SERRANA DE LA VERA

La serrana de la Vera
O salteadora de caminos,
Como dice la Zahora en el 30
Trae a Lope de Vega
Y a Luis Vélez de Guevara
Por la calle La Amargura.
Amorosos contratiempos
Y la tiranía del momento
La obligaron a huir
Hasta la Garganta de la Olla
Escenario de sus fechorías.
Soberbia hermosura la adorna
Corriendo pareja con crueldad fina
Con la que despoja de sus bienes
A los caminantes y peregrinos
Arrancándoles también la vida.
Si de alguno se enamora
Llévale consigo a la Olla
Con candil de aceite y vela,

Baleo de esparto sobre el suelo
Y una sartén con patas
Para cobro de sus caricias.
Les da como recompensa
Sexo y muerte de la vida
En cama de madera
Poniendo sobre el yacente
Cenojil, refajo y faltriquera
Cual Margarita de Borgoña
Con sus galanes pretendientes
En la torre de Nesle hiciera
Recitándoles su Copla de Ciego
Mientras ellos se morían:
“En la Garganta de la Olla,
Legua y media de Plasencia,
Habitaba una serrana
Alta, rubia y sandunguera.
Vara y media de cintura,
Cuarta y media de muñeca
Y el cabello que llevaba
Hasta el zancajo la llega.
Cuando tiene gana de agua,
Se baja pa la ribera;
Cuando tiene gana de hombre
Se sube a las altas peñas.
Vido venir un serrano
Con una carga de leña;
Le ha cogido de la mano,
No sabe a dónde lo lleva.
No lo lleva por caminos
Ni tampoco por veredas,
Que lo lleva por los montes,
Por donde nadie lo vea.
Ya intentaron de hacer lumbre
De guesos y calaveras
De hombres que había matado
Aquella terrible fiera.
Dispusieron de cenar
Una grandísima cena
De perdices y conejos,
De tórtolas y halagüeñas.
Bebe, serranito, bebe
Vino de la calavera,
Que puede ser que algún día
De la tuya yo lo beba.
Ya trataron de acostarse,
Le mandó a cerrar la puerta,
El serrano como astuto
Se la dejó medio abierta.
De que la sintió dormida,

Se ha dirigido a la puerta
Y ha andado legua y media,
Sin rodear la cabeza.
De que la fiera se vio
Que estaba sola en la cueva,
De los Berríos que daba
Temblaba toda la sierra.
Ha echado un canto en su honda,
Que pesaba arroba y media,
Y el brío que llevaba
Le ha derribado la montera.
Vuelva, serranillo, vuelva,
Vuélvete a por la montera,
Que es de hilo, paño y de fino
Y es lástima que se pierda.
Si se pierde, que se pierda,
Yo no me vuelvo a por ella;
Cuando llegue me hacen otra,
Y si no paso sin ella.
Tu padre será el caballo,
Tu madre será la yegua
Y tú serás el potrillo
Que relincha en esta sierra.

CASAMIENTO

Esta vez, no sé si será la única, los novios no vamos a ir separados hasta la puerta de la iglesia, que vamos a ir juntos. Sí, juntos. Ved, vamos cogidos del brazo, medio atolondrados por la celebración y calentamiento pecaminoso hasta el rojo albo que se dibuja en los mofletes de mi novia, que lleva una especie de cofia o reddecilla donde se recoge el pelo.

marcho con gravedad y afectación, (los que miran para curiosear así lo afirman), mi novia va elegante, de blanco, me parece una albañila, cierta clase de abeja, su vestido, en su cintura, dibuja una tripita muy linda, pero no va como otras novias que van al casamiento con el pajarito dentro Ella no, pues ella ha querido conservarse virgen por arcano o cosa secreta. Dice que ella no quiere ser una curiela, muy paridora, ni pa' dios. Yo no he conseguido, siendo novios, conjugar con ella el verbo “follar”, que en Gramática es “Afollar”, soplar con fuelle, pero sí el verbo lamer, que algún sarro o mirra, mirranga, partícula pequeña cual cierto manjar de “palominos” me quedó en los labios al besar ardiente y chupar sus labios ribereños al Monte de Venus.

Yo tengo el pelo de la curse-ta o badajo de color blanco amarillento. “Tienes los huevos como los de gallina, “majete””, me dice ella, que tiene su Curiquingui o Chirla en especie de

mata con flores amarillas alrededor de los labios cual carta amorosa o cédula real.

Mi futura esposa es de Albadalejo de los Freires, en Ciudad Real, yo de Albadalejo del Cuende, en Cuenca, y nos casamos en la iglesia de Albalate del Arzobispo, en Teruel, porque allí viven sus padres.

Mientras nos acercamos a la iglesia, le digo al oído: “Misi (ella se llama Misia), mi vida, mi pimpolla glande pronto renacerá al pie de tu Curiquingui”. Y llegaremos a la pasión celebrando la vida, muerte y resurrección del gallo montando la gallina, tú celebrando mi erección enfundándomela”.

Ella me miró con ojos llorosos, pero no dijo nada. Aunque la veo alterada por el asunto de que se trata. Recuerdo un día que, paseando, me contaba que ella preguntó a su madre que qué era eso de la luna de miel, y que de qué manera se resuelve ese negocio del chisme. A lo que su madre contestó:

- Hija, ya verás lo que va a pasarte. Iréis desnudos a la cama, él te esperará erecto, y tú le cogerás el badajo, y lo guiarás hacia el agujero de tu campana. Pero no temas salir por el albañal, que a todas las novias les sale mal la noche de bodas, aunque hayan practicado en el noviazgo. Aunque, y cuídate, tú lo pasarás peor pues eres una novia antana, novia que va a celebrar la jodienda por primera vez. Que amar es follar y, también, dejarse follar.

Miro a mi novia. ¡Qué ganas tengo de abrazarle toda!

Nos hemos casado, salimos entre granos de arroz y confetis. No vamos a hacernos las fotos de rigor, ni vamos a celebrarlo, pues quiero primero saber a qué sabe la luna de miel. Mañana comeremos en un restaurante de pro.

Llegó el momento. Estamos en una casa o albergue alquilado. La habitación que hemos ocupado me parece un piso del cretáceo inferior, como en alberca, sin techo y con sólo las paredes. Una cueva donde se recogen y copulan las bestias o fieras. Yo estoy tumbado sobre la colcha de un lienzo blanco con adornos a manera de red o con encajes de hilo, representando flores y animales, en la cama, panza arriba. Me pongo una almohadilla o cojín debajo del culo para elevarle y hacer más largo el badajo, especie de tomillo o pino albar, y que entre mejor en su cuba, aunque ella me dice que parece mi pene un mestizo de chino y geniza. Ella se está desnudando delante del espejo. Veo que se ha escrito un tatuaje en la vagina. Leo: “no se vende ni se alquila”.

-¿Vienes, mi amor?, le pregunto. Mira cómo lardea el pájaro para que le ases. Voy a freírte tu lonja de tocino hasta que quede como oreja de cerda frita.

Yo muevo de un lado al otro, con las dos manos, el badajo o especie de camelote de Levante, en tejido de cabrón y lana, mi “picha de color carmesí y glande blanco de domar potras”, como ella decía.

-Sí, ya voy, responde ella. Calla por un momento, y sigue, nerviosa y gritando: No quiero ponerle capirote a ese tu pájaro de rapiña, ni ser albarda sobre albarda. No quiero someter mi amor al tuyo. No quiero macerar tu cáñamo en mi alberca. Al instante, se sube las bragas blancas y se pone el vestido de boda hasta la cintura. No encuentra el sujetador, y los pechos los mueve al aire. Me grita:

-Que te lluevan albardas. Y marchó sin cerrar la puerta.

En el espejo quedó grabado su Curiquingui, que me pareció una de las estrellas de la constelación del Cisne.

-Vete, hierba piojera, le grité yo. Y que te follen los enanos de Blancanieves.

Me estuve revolcando en la cama hasta que la colcha se quedó cubierta de pajas.

Al ver a su hija llegar a casa, la madre se disgustó. Le pregunta:

-Pero, ¿qué ha pasado, hija?

-Nada madre, contesta. Que no voy a soportar la bestia calzada de los cuatro remos. Que yo no quiero meterme ese palo por el culo, ni hacer guarrerías con espermias y saliva. Ni quiero ser albarda para su barriga. De mí no abusa, ni dios. No voy a tañer ese albugue, especie de flauta de la que se saca lechosa barrilla entre dos albóndigas o bolas de cabrón con pelos. Que quiero mantenerme en la infancia y juventud de mi vida.

-Bueno, hija, asintió la madre, si tu destino es quedarte en la vida para vestir y desvestir santos, que se así sea. Coser y hacer albardas, todo esto es amor y dar puntadas. Ya se ve que tú tienes diferente el lomo a las demás. Además, mejor. El porfiado albardán, bufón, truhán, no untará su pan en el jugo de tu Curiquingui, como tú bien dices.

FORO ASNAL DE LA KULTURA

Innovación del Rebuzzno

Que hemos perdido el Burro de nuestro horizonte es bien seguro. Como seguro es que ningún Foro se encontrará feliz de tal hallazgo, a no ser el exclamar muy alegres la O de su Rebuzzno desde su pesebre al auditorio atronando. Cogidos in fraganti los literatos cual sacerdotes al momento Rebuzznando, al respetable sorprenderán al ver que el Asno que han perdido carga una gavilla de hipócritas que el Aria Rebuzznal entonan.

¡Za! Grita la gente para ahuyentar los animales. Lo oímos con placer, tan satisfechos. Y envidia nos da su Rebuzznar, deseando aprender con reglas y medidas del modo como nos lo enseñaron nuestros maestros, revendedores de letras y cuadrúpe

dos tan diestros en Rebuznos, que ya académicos, literatos, catedráticos, políticos “tíos listos” se van haciendo.

La Kultura es tan apreciable como despreciable. Los necios cagan libros, y muchos hombres y mujeres hay que del Rebuzno han hecho su Razón, y convencen Como Sancho, ese buen Sancho de don Quijote, somos eternos compañeros de un Asno. La dicha que nos da el Rebuzno de un Jumento la historia política bien clarito nos lo dice. Si Rucio sale del Gobierno, por ejemplo, la nazión caerá en un sima donde yacerá en vida sepultada, que por eso cree que jamás escapará del yugo, el palo y tentetieso.

¡Hostias! Oigamos con don Quijote de Sancho sus lamentos:

-Hecho en falta ver a mis antepasados cabalgar en Asnos; como me asquea ver a nuestros gobernantes admirados ir montados en coches de muchos caballos.

Uno que había tropezado y varado su “burra”, la bicicleta, en tierra, Tomé de Zabarcos, de Avila, dijo:

-Yo fui vendedor de ropas en plazas o parajes de la población visitada. Fui emigrante en Alemania y, en verdad os digo que “no faltan Burros en Alemania”. Los Asnos de España son muy estimados allí. Que América fue descubierta y poblada a lo Burro. El amor de Isabel la Católica para con los Asnos fue muy extremado; como lo es hoy el amor extremo de los políticos para con su Buche”.

-No es extraño, dijo un nuevo contertulio, Darío de Hytaspes, que se había agregado. Prosiguiendo:

-En todas partes del Globo la Política sirve a la panza y a las cuentas bancarias. ¡Qué valor! Todo en la vida no es más que un lance asombroso de una canilla de animal. Cualquiera de los huesos largos de la pierna y del brazo; cualquiera de los huesos principales del ave, para hacer flautas de Rebuznos, o escribir asnífluamente narrativa y versos.

Tomé de Zabarcos, después de mirar a su alrededor, dijo:

*Por todas partes hay Burros, gracias a dios. El Elogio del Rebuzno es la mejor asignatura en todo estudio y en toda carrera universitaria. ¿Sabéis?, un cerdo alemán vino a conocer las dos Castillas, y me dijo que “Castilla es un país de buenos Asnos”. Que conoció a una señora mayor que todavía hermooseaba y que salió zafa en el juego del amor, quien le dijo que “ella quería tener un hijo con dos cabezas, pues así sería de los más listos de la tierra, haciéndose futbolista o político” Y “que si no fuera por los Asnos no habría rey”.

Restituta Julia, amiga de Darío de Hytaspes, que se había dado en la cara cierto polvo mineral con que se dio color azul, le cortó, diciendo:

-Los Asnos son capaces de enseñar Literatura, ¡palabra!, y todas las demás asignaturas que hacen a los estudiantes conseguir cátedras de Rebuznos. Que nuestro parentesco nos viene del Asno, no del mono, y menos de dios. Yo, como todas las mujeres, soy pastora moza subordinada al rabadán, mayoral de pastores., y, aunque hoy día no vamos en zaga al macho, es hecho cierto que existe un Aria de la sumisión y que nosotras, aun sin saber música, tenemos que tocarles su órgano.

-¿Y que me dices de la lascivia?, le preguntó Záfara, una amiga de Zamora, desde la puerta que da a la calle, de una manera como quien habla con gachas o puches claros de harina en la boca. A lo que respondió Restituta:

-La Lascivia de los Asnos es tan extremada como la de los curas y frailes, al igual que lo es la Resignación, una de las muchas prendas del Asno que adorna de igual manera a los hombres.

Todos callaron y dirigieron sus miradas a los contertulios del Foro que salían con sus zahones caídos, especie de medios calzones de cuero que cubren la parte delantera de los muslos, con un semblante entre cervuno y negro, pero alegres porque iban a celebrar zahora, comilona de amigos con bulla y zambra.

Un zahorí de las letras que ve lo que está oculto y en particular tesoros literarios, perspicaz y escudriñador, a lo zaino, al soslayo y recatadamente se acercó a un libro que estaba caído en el suelo medio abierto sobre algo que parecía brillar. Pensando que era un pájaro le hizo un azalá diciéndole frases zalameras para captar su voluntad. Cuál fue su sorpresa que al levantar el libro vio, todos lo vieron, una caída del caballo del rey Alfonso de Castilla y León, conquistador de Toledo vencido por Yusef, rey de los africanos almorávides, el cual poco tiempo después llamó a esta mierda Sacralia, y los cristianos dijeron “que era una alma en pena sólo creo”.

MACBETH

Dormía yo debajo de un peral. Soñaba que era Macbeth, príncipe escocés, rey en 1440, y héroe de una de las mejores tragedias de Shakespeare, Hamlet.

Me iba a picar una serpiente del Paraíso, que traía puesta sobre la piel o sobre sí, una marca que decía “Made in Sky”, hecha en el cielo, porque quise tirarme a la Bartola, quien llevaba en la mano una pera que empezaba a podrirse.

Cuando ella, de rabia, me iba a tapar la boca con la fruta, caladas las hojas con una llovizna llovediza de las peras, desperté lloroso, como quien tiene trazas de haber llorado, y lluviano, recién mojado por la lluvia, viendo a un sujeto feo y desmedrado, para mí el coco, dueño del peral, haciendo y diciendo macanas por culpa de mi impertinencia.

Una macagua, ave rapaz, salio del árbol, dejando caer sobre el afirmado del camino, un “Génesis” chiquito, primer libro del Pentateuco, al que se acercaron monos catirrinós, sobre el que orinaron, que recogió del suelo la Macaca, hembra del macaco, limpiándole con la orilla o borde de un paño basto, del que suelen hacerse zapatillas, zorros y otros objetos.

De mi Quijote

UNA VISITA AL CEMENTERIO

Hemos hecho una visita al Cementerio, lugar destinado para enterrar los cadáveres, que no se nos olvide, pues los embusteros, hipócritas y cínicos cristianos lo llaman Camposanto, olvidando, por su interés, que su Jesús dijo: “Deja que los muertos entierren a sus muertos” (Lucas 9:6).

A la puerta del Cementerio, antes de entrar, hemos visto a un grupo de gente comiendo cencerrones, racimos pequeños de uvas que suelen quedar después de la vendimia.

Mi amigo es de Lucena, en Córdoba. Yo soy de Albillos, en Burgos. La familia de mi amigo vino a Burgos para trabajar su padre en Campofrío, Grupo de alimentación. Ideal para mi amigo, según me dijo, pues aquí, en su cementerio, encontraría los muertos más frescos y, en sus gélidas noches, el ir y venir de los muertos y sus almas en pena sería algo surrealista y fantástico.

Me ha animado a ir con él porque hace un poco de tiempo enterró a su padre. “Que no sé por qué voy, pues mi padre fue un cabrón, un hijo de la gran puta, un cenaoscuras que huía del trato de los demás y que por miseria se privaba de comodidades”, me dice.

-¿Entonces, por qué vienes?, le pregunto yo. ¿Por qué entierras?

Me responde:

-Porque me quiero cagar en su puta madre y decirle que ahí está muy bien, muy rico. Y porque quiero contarte de mis averiguaciones de cuando joven venía al cementerio con un amigo en las cerradas y frías noches de Burgos, como ahora, cuando una capa de cieno cubre a los muertos, con una luna llena asustadiza sobre las jaras de las nubes, con excelencia elevada al cielo, a escuchar y sentir el palpitar de los muertos.

Me quedo con los oídos bien abiertos y la boca embobada, pasmada.

El sigue:

-Con un radio cassette, una cinta virgen y un micrófono, otro amigo y yo saltábamos la tapia del cementerio. Calla y sigue, sonriendo:

-¿Sabes? Los muertos comen encebollados, ciertos manjares en que entran en gran cantidad las cebollas. De entre los muertos que vimos, se distinguían los que tenían encefalitis, inflamación del encéfalo, ese gran centro nervioso contenido en el cráneo y que comprende el cerebro, el cerebelo y la médula oblonga. También se distinguen los del tiro en la nuca.

Hace una pausa, y sigue:

-Las mujeres suelen llevar una encella, molde para hacer quesos y requesones. No sé el porqué.

-Luego me cuentas, le corto yo. Háblame más de tu padre.

- Bien. Mi padre, el muy cabrón, decía siempre que quería ser enterrado en un cenador, caseta hecha de cañas o listones de madera entrecruzados que se cubren de follaje y enredaderas y sirve de adorno y lugar de recreo en los jardines. Que él ya había pedido permiso al Ayuntamiento para construirlo. Pero, fíjate cómo le hemos enterrado, como se merece, a estilo pobre.

-Oye, le pregunto yo, ¿Tú cómo llamas al Cementerio? Pues ya sabes que en algunas regiones le nombran como “Cortijo los Callaos”, “Campo de nabos”, “la Gusanera”, “Bollu preñáu”, etc.

-Para mí es Cementerio, lugar para enterrar cadáveres, y nada más.

Hizo una pausa y siguió:

-Volvamos a mis pesquisas sobre la vida y acontecer de los muertos, dijo mi amigo. ¿Vale?

-Vale, le respondí.

-Aquí, en el Cementerio, hay bodas de viudos y personas de edad, siguió. Son una cencerrada que va al cielo. Lo tengo grabado en la cinta. En la de jóvenes y mayores hacen sonar cencerros con insistencia y tocando mal. Los muertos, en sus noches del sentido, hacen ruidos desapacibles en las aldbas, cerrojos, puertas, coches y otros artefactos, cuando salen de sus tumbas y se pasean por sus calles y caminos que bordean el cementerio.

¿Sabes? Antes de entrar en el cementerio y saltar la tapia, le miramos y le vemos como el Cenís, monte entre Saboya y el Piamonte. Mira esa tumba: ahí descansa un prior del Monasterio de San Pedro de Cardeña. Allí, un monje, anacoreta de la Cartuja de Miraflores. Aquí una Puta y, junto a ella, ya ves, mi padre. A lo lejos, cenatofios, monumentos sepulcrales de gente bien y bandoleros. Entre los muertos, como en la vida misma, unos venden y otros compran el derecho de pasear una calle u otra.

-A mí, le contesto, el Cementerio me parece una embarcación moruna de tres palos. Además, me encantó, cuando visité Marruecos, ver a la mujeres ir a la tierra de sus muertos a despiojar, quitar los piojos de las cabezas de las niñas y niños y enterrarlos en el mismo suelo. Hago una pausa y sigo: ¿Y los que han sido incinerados, qué?, le pregunto.

Responde:

-Los que son incinerados son espíritus que revolotean como luciérnagas del diablo, y son los que más murmuran y critican como los miembros de la Real Academia de la Lengua encargados de hacer cumplir los estatutos y acuerdos de la corporación, que, además, forman el censo de la ciudad callada y velan por las buenas costumbres, pues hemos descubierto, igual que los investigadores y estudiosos de la vida de los muertos, y enterradores, que, entre los muertos, hay mucha lascivia, que todos ellos suelen dirigir sus ojos con la membrana interior de sus ojos vacíos, siempre al despertar de sus noches, y por entre las rendijas del sepulcro, a la constelación llamada Centauro.

Hace una pausa, y sigue:

-Se ven chispas centelleantes que se desprenden de las lápidas heridas o golpeadas con el fémur al salir de sus tumbas los muertos, a quienes sólo se les distinguirá por el ángulo entrante que forma el nacimiento del pelo a los lados de la no frente. Las lápidas se quedan enclavijadas unas en otras con entrantes y salientes. También, brillan reliquias de algún afecto vivo que salen del ano. Se ven restos de copelas, crisoles de cenizas larvadas y huesos calcinados en litargirio, óxido de plomo amarillo.

Me enseñó unos ceniceros donde los muertos echan sus cenizas, reliquias de sus cadáveres

-También, prosiguió, ¿sabes?, se castigan los desórdenes en banquetes mortuorios, como se hace en el día a día de la Vida por las fuerzas represivas al mando de muertos vivientes. Las murmuraciones son una nota que se da, también y sobre todo entre los eclesiásticos y los políticos. Es idóneo escuchar sus campanillas de hierro o cobre que lloran o ríen las ánimas a cencerros tapados, oculta y secretamente. A los esqueletos viejos o achacosos y torpes de movimiento se les encierra en celdillas como las que hay en los monasterios para vivienda de cada religioso o religiosa, y se comen los mocos los unos a los otros, como cuentan que vieron hacer unos enterradores de Calahorra a Emeterio y Celedonio junto con otros hermanos de martirio y con todos sus semejantes entre sí cual hormigueros, colmenas y otros cuerpos naturales de la Muerte.

- Qué de lazadillas formas con la hebra por sí sola al tiempo de la muerte, majo, le dije. Me dejás, patitieso, atónito, asombrado.

-Y hay más, siguió él. A los ricachones y banqueros muertos se les nota irritados, exasperado el ánimo, haciendo que las llagas de su rencor, por haberles dado la Parca el beso que cortó el hilo de su vida, críen cuero. Ellos y todos los muertos salen de sus tumbas a doble tiempo, como hacen los mineros y fundidores con objeto de cambiar cada semana las horas de trabajo de las cuadrillas. Todos, en conjunto de verdades o principios fundamentales de los conocimientos humanos del Ser y Conocer, todos, antes de volver a su lecho de muerte, besan el endocardio, membrana que tapiza o tapizaba el interior del corazón. Todos evacúan el vientre en sus tumbas, empapándose, aquerenciándose a las tablas, aconchándose con ellas como hace el toro en el redondel. Yo vi un cadáver meditando, haciendo soliloquios, que presumía de filósofo, sin la inteligencia ni conocimientos necesarios para serlo verdaderamente, que llevaba el tatuaje del emblema de la Filosofía en su muslo derecho.

-Vale, vale, macho, le digo, saliendo de la puerta grande del cementerio. Entonces, para ti, los muertos sobreviven a ver la muerte de otros, ¿no?, le pregunto.

-Sí, responde. Y sigue: aquí, por la puerta grande, pasan en cajas, en cueros y cagando embalsamados, el rey, el príncipe, el prelado

y otros personajes ilustres, como cualquier hijo de vecino. Otros, en tarros o arrojados al espectáculo de la oración del viento, quemados antes de bajar a las calderas de Pedro Botero.

¡EH!, BOLA

Se desprendían burbujas gaseosas a través de la lluvia recién caída. Eforo, a quien llamaban “Bola” ha pasado tres días mortales con el muerto, lo mismo en sentido material que espiritual. Efluvios mortales han andado mil leguas y, para más “inri”, estigma, nota infamante, ese Ebola traído de Bokasa en Liberia, estado de Africa, con costa sobre el golfo de Guinea, fundada por los Estados Unidos para dar salida a los esclavos manumitidos de sus territorios, está al alcance de los mortales, entrando en la relación entre el número de defunciones y el de habitantes contagiados.

Eforo dice que de la Sidaidad, el hecho de morir de sida, se ha pasado a la Eboraidad, a lomos de alguna libélula o caballito del diablo. Que hombres, animales y plantas se aburren de que no haya al año una peste, y se lucen las mortecinas de Invierno, y todas las pestes vienen, como dice la abuela, del morterete, o culo, en la porción de proyectiles que se disparan de un golpe, como dicen que hace la Yihad, cuyas armas se nutren de ventosidades, y le pasó al misionero que, entre dos piedras feroces, salió como un muerto viviente dando voces, cual morterete pequeño que se usa en las festividades para salvos, quien en su bonete redondo puso como blasón un trofozoito de la Plasmodium Malariae, por haber comido esa porción culinaria de hígado de puerco y otras cosas.

El Padre Falciparum, maduro y esquizofrenico, llevaba un anillo binocular y marginal frecuente, domando sus pasiones y refrenando los malos instintos sometiendo su culo a la aspereza de un miembro epistolar, resistente marcado a la cloroquina, al estilo de Roger de Mortimer, ministro de Eduardo II, favorito de la reina Isabel II, quien transitando el muslo y contramuslo de Eduardo III y Ricardo de York, transmitió a la casa real y al mundo el jamón de York.

También, estuvieron con el muerto Telémaco y Fenelón, quien dijo “¡Ya escapal!”, y salieron afuera y se pusieron a jugar sobre el entrepaño de un típico gótico-mudéjar, de madera esculpida, pintada y dorada, justo al lado de la Real Academia de la Historia, con la cara posterior y anterior de un fémur, cabeza, cuello y trocánter mayor, con un pedazo de zalea en que se envuelve el zoquete que forma la cabeza de la lanada o escobillón y hablando con un macero del Ayuntamiento de Madrid, que había estudiado medicina, pero que no terminó la carrera por culpa de no conseguir beca, que sabía mucho, y que dijo acalorado que esto del Ebola no es más que Paludismo y que el misionero permisivo, más grave que el resto de los plasmodios, tenía sus capilares viscerales, cerebro, hígado, bazo, más tocado por esa fiebre cotidiana que les caracteriza y esas invasiones hemáticas del parásito eclesiástico. Su frotis sangíneo y gota gruesa lo llevaba como anillo al dedo formado de media luna en sangre periférica, Anillo binuclear y marginal en estos esquizofrenicos.

Todos se quedaron con la boca abierta, abobados como Absalón al morir a manos de su padre el rey David. Antes de volver al mortuorio, los tres abrieron su boca hacia el cielo para que de la lluvia cayera en sus lenguas alguna gota pequeña.

Mariana Lavati Gardner

Marea Britanie

În Piața Florescu

Atunci m-ai strâns în brațe
în labirintul cu biciclete
la școala generală-n fantome
cu frunze uscate la Ziua Recoltei

M-ai sărutat lângă tractorul
din câmpul cu usturoi
eram ascunși în ceață între
căminul cultural și școala primară

Focuri de artificii pe cer,
explozii, eroziuni astrale din
strigătul profei la fereastra
clasei noastre de la primul etaj

Nu m-ai sărutat în Piața Florescu
din Bacăul bacovian - furtuna se balansa
în scrânciob, ploaia bătea
grilajul cu tufe muribunde

Erai pe-un tandem la șoseaua
cu trafic nebun - eram într-o călătorie

spre nicăieri, la colț - confuză! -
Străfulgerați cocorii plecau în toamnă

Un alt vis

Erai un alt vis cu buze fantomă
în parcul cu havuz și colivii solare
cu ascunse locuri de vânatoare
căi bătute de fluturi, căi bătute de vise

Erai un alt vis cu ochii albaștri
în alte lumi cu preeri fragmentate
măști și totem, cioplituri senzuale
căi bătute de fluturi, căi bătute de vise

Erai un alt vis cu trupul athletic
la distanță m-ai iubit la Podul cu Lanțuri
vedenii de nopți și zile trecute pe web
căi bătute de fluturi, căi bătute de vise

Erai un alt vis cu haine de marcă
stingerit în patul din lemn ecologic
amintiri școlare cu măști de văpaie
căi bătute de fluturi, căi bătute de vise

Erai un alt vis cu maniere rebele
bani, muzici, arcușuri, naiuri, lăute,
săgeți, himere, alaiuri din pene
căi bătute de fluturi, căi bătute de vise

La șaisprezece ani

Mă chemi din oglinda cu vise -
te-am adorat sub marea
de adjective albastre
te-am iubit la nebunie
ruginită de-atâta răsfaț - în
croaziere pe corăbii albastre

În visul meu la șaisprezece ani
te-am adorat sub marea
de adjective albastre
te-am iubit la nebunie
imagini dintr-o plimbare lunară
înțepenite grămadă într-un sărut

Etern, împletit, înserat în foi de vise
te-am adorat sub marea

de adjective albastre
te-am iubit la nebunie
în arcuri peste dune mărunte,
fluent, prezent peste dune uriașe

Tulburat mi-ai grăit din nisipuri
te-am adorat sub marea
de adjective albastre
te-am iubit la nebunie
castele din vise și abalone absconse
amândoi forme și țintă - tot una

Erai ibis conturat de frunze
te-am adorat sub marea
de adjective albastre
te-am iubit la nebunie
descoperire lunară, stelară, solară
în visul meu la șaisprezece ani

Eram amândoi actori de himeră
te-am adorat sub marea
de adjective albastre
te-am iubit la nebunie
dune mai mici, dune mai mari
tu încă acolo... eu încă aici...

Ploaie cu poame de fulger

Se face noapte în vis
în iatacul cu jar
și saltimbanci pe pereți

Se face noapte în vis
tu apari fermecat, zăpăcit
pe tapiseria grădinii

Se face noapte în vis
țesători ne brodăm iubirea
din ce-a fost în iatac

Unde ești?

iarnă fără sfârșit, straturi
de devieri în vise albastre
peste lumea din casa bunicii
cu melci și carusel ruginit

rulezi nisipul clepsidrei

plutești în lacul cu
ascunzișuri, cu vise bizare
în cadre din fum și din gheață

te petreci în canoe de vis
strămutat în islazuri formale

în furtuni sacre și interdicții
în tranzit ești cenușă și fum -

Ce-a fost?

Ce-a rămas din ce-a fost
eclipsă peste oceanul din mine
eclipsă peste oceanul din tine
lume la amurg în prognoză pe web
taifas sau furtună a celor rămași
să nu se audă, să nu se vadă, să nu...

Ce-a rămas din ce-a fost
eclipsă peste oceanul din mine
eclipsă peste oceanul din tine
cheie și simțiri prinse-n ușă,
pe-un alt pământ, pe-un alt ocean
să nu se audă, să nu se vadă, să nu...

Barcă fără vâsle

ne-am iubit
la intrarea de la bloc

iubirea noastră
consumată în trenuri
cu navete albastre

ne-am iubit
într-o barcă fără vâsle

m-ai iubit în barca din nuiiele
nebule și magie sumară
furtună ...fulgere...zbor...

Trecere

Iubiți alergam
atunci pe străzi

sufletul meu
sufletul tău
orbeam lumina

Arlechini urmăream
un joc de bagatelle
în gheațaria
cu cioplitori lunare
a Domnului Bugan

Te văd șaman
în iatacul de taină
în ochii mei
te gust, te transform
în vis bizar.

La deal, la vale...

M-ai făcut să mă dezleg de toate
Ce spui?

M-ai făcut să mă dezleg de toate
când băteau darabana pe masa
din mahon a Doamnei Iulica
flori de timp, nisipuri și prund,

Nu te mai văd prin Piața Centrală
din Bacăul cu artificii
cu bălci la Podu Paloșanu,
și carnaval pe strada principală

Aluneci în oglinda Insulei,
pe cărți poștale din alte lumi,
pui amprente pe orele mele
cioburi de vise, himere -

Primăvara I

Absolutul, un alt vis -
Balanță între ziua și noapte
vis fragil de soare și ploaie
zămislit în format algebric
ferestre deschise-n albastru -
fantomă de arbori în absolut,
meșteșuguri subtile și grafice
în costume de acrobați
stoluri după stoluri din exil
în lumea de vis și ninsoarea de flori

Absolutul, un alt vis -

Primăvara II

Grădini, livezi și parcuri –
berbeci îndrăgostiți

adulmecă trecerea Lunii
scufundați în tăcere
elanii se caută-n tăcere
trafic de păsări și vânători

Grădini, livezi și parcuri –
țipăt de cerbi prin tufișuri
Renaștere în Noaptea cea Sfântă
șerpi evazivi oglindiți în ierburi
deasupra, păsări de tot felul
plutesc pe termale - universul se extinde
Grădini, livezi și parcuri –

Vara I

O altă zi, o altă noapte
căldură și roaie-n răsfăț
peste nisipuri albastre
o preumblare lunară
lucitoare grămezi
din lemn împletit
înserate în șorțuri de pini
pe plaja cu arcuri
dune mărunte, dune uriașe
căldură cu clopoței
O altă zi, o altă noapte

În mazăre arțari
se petrec la mal tulburat
abalone absconse
în nisipuri albastre
forme din lemn chinuit
stau reazem și țintă
ibisul conturat de maree
ciugulște șorțul de frunze
bolți din dune pe plajă
căldură cu clopoței
O altă zi, o altă noapte

Vara II

Păianjeni vărateci urzesc
cuibăriți în alcovuri de stâncă
sub un castron de sineală
și gălbenuș - pământul plutește
plesnind în lumina acută
umbre de aur prin bolovani
scorpioni și șopârle înnoată la soare
cactușii se ridică în spații

o libelulă dispăre la Palatul de Stâncă,
argint scrijelit pe-o tăbliță de cer
greieri se scaldă în boabe de ienupăr
crengi rupte, mărgelile din turcuoaze
îngână melodii de demult
frunze șoptesc legende
în imagini din nisip invizibil -
țipăt de păsări, tocană de vise
fierb suspendate-n ocră.

Toamna I

umbre suspendate în ocră
între două lumi îngenunchiate
atomi ai foamei în cursa himerei
toamna muiată în răs invizibil
miriști, tufișuri sterpe și bețe
cenușă oarbă de toamnă
focuri pe câmpuri
contorsionate de-un pictor
măscărici pestriți jurați
vertical prin policandre
prin labirintul tăcerii
cascadori ai himerei
anotimpul se trece
bolnav de foame
atomii se iau la trântă în aer

Toamna II

Regina mlaștinilor
nu poate s-adoarmă
plutește trează
peste plante uscate

Regina apelor
cercetează sufletul toamnei
Regina fiarelor geriatrice
zboară dincolo de orizontul albastru
Regina Mării de argint
scormonește himere de vânt,
Regina tenebrelor
află refugiu în poduri

Iarna I

Înghețul ridică pereți de himeră
țurțuri conturează tapetul
luna vibrează peste case spartane
răscoală de fulgi, de suflete pierdute
intră și ies din case albastre
la galop, persoane apretate pe ață,
oarbe cu mâini efemere, fantome elec
trice
măscărici adormiți în lumi ferecate

Iarna II

Albul mărșăluiește
în bătătura cea veche
zăpada se sfărâmă
în himere de plumb
voci se fac auzite
în foișoare și ziduri
la banchetul fantastic
țurțuri atârnat-aprețai
la Poarta de la Răsărit
în Turnul de Veghe
turniruri de sărbători
la fântana cântătoare,
înghețată în curtea castelului,
se văd tufe împletite în noduri
țintuite de pereți coșcoviți.

Ioan Popa**SUNT UN NEBUN**

Sunt un poet atipic, un nebun
Ce scrie pagini pline de psihoză,
Râzând sardonice pe-alții mă răzbun
Postând pe internet versuri și proză.

Fug de vaccinuri, malluri și de bănci
Și suspectez până și apa plată,
Cumpăr legume doar de la țărânci
Și nu beau coca-cola niciodată.

Nu cred în știri tv, nici în Guvern,
Văd numai conspirații, știe-orîșicine,
Versuri doar noaptea pe furiș aștern
Că n-am încredere nici chiar în mine.

Ciudat și unic între cetățeni,
Sunt singurul care nu vrea să fie
Câinii uciși (vedeți, bucureșteni?)
Și asta-i tot un fel de nebunie).

Nu știu de legi, în medici n-am temeii,
Nu cred în horoscop și-n Președinte
Și râd de mirii și nuntașii gay.
Mai vreți dovezi că nu-s întreg la minte?

Cred că-i trădare-n țară. E-un aspect
Ce trebuie luat în considerare,
Sunt clar neguvernabil și suspect:
Nu merg la meciuri, nu citesc ziare,

Scriu versuri ca pe vremea lui Coșbuc,
În toți bogații văd doar niște hoți
Și cred că polițaii iau ciubuc
(V-am spus că sunt nebun, v-am spus la toți).

Poeți și critici, dragi confrăți de breaslă,
Știu și-nțeleg de ce mă ocoliți:
E boala mea mult prea contagioasă
Ca să riscați să vă îmbolnăviți.

DA, DOCTORE, AM INIMA MĂRITĂ

La o consultație medicul mi-a spus că am inima mărită

Da, doctore, am inima mărită,
Nu e medicament s-o readuc
La o dimensiune potrivită
Și ca pe o povară-n piept o duc.

Mi-e inima motiv de alarmare,
Al sănătății mele inamic,
O să mor tânăr: prea o simt, mă doare,
Trăiesc mult cei care nu simt nimic.

Știu: asta este azi problema tristă
Cu motorașele acestea vii
Care se strică iute, nu rezistă
La ritm și stres și cardiac devii.

Un junghi în piept mi-apare ca o toană
Chiar la momente când nu mă aștept,
Iar inima o ia atunci la goană
Dintr-un imbold deloc prea înțelept.

Vecinul, cardiac de ani: ”-Băiete,
Remediul e, mi-a zis bătrânul domn,
Să te-odihnești, să faci mișcări încete”
Dar peste o lună a murit în somn.

ROMÂNIA E LA MECI

E noaptea-n cioburi spartă de urale
Și răsete auzi pe unde treci
Pe străzile acestei Capitale
Ai cărei cetățeni vin de la meci.

În lume sunt războaie, sărăcia
Înfînge-n omenire colții reci,
Dar asta n-afectează România,
Românii urmăresc atenți un meci.

Se vinde țara toată la bucată,
Pe un euro sau doi sau douăzeci,
Cu ochii țagăla națiunea toată
Se uită la televizor la meci.

Strămoșii noștri-n lupte-și croiau bunii
Cu paloșul printre dușmani poteci,
Și noi ne batem (toți sau numai unii),
Dar între noi, cu ranga, când e meci.

N-avem nici haine, nici pâine pe masă,
Iar la cultură suntem toți olmeci
Dar comentăm de zor un gol, o pasă,
Un dribling din recent jucatul meci.

Și cine oare, cine poate spune
Că ne-am închis patriotismu-n beci
Când toți cântăm „Deșteaptă-te, române!”
Pe stadioane când începe un meci?

Aș spune aicea încă mult mai multe,
Dar în zadar aș face-o. Tocul deci
Îl pun jos, n-are cine să m-asculte
Că România a plecat la meci.

ZIDARII

Spoiți precum Piei Roșii cu var pe ochi ei regii
Fațadelor de blocuri sunt, peste schele țari.
Fără de ei se surpă și piere sensu-ntregii
Lumi de macarale, de fier-beton, bolțari.

Eu i-am privit o dată o-ntreagă dimineață,
Păreau cu sfori legați de ceru-nalt, divin,
Pluteau precum meduze pe marea săltăreață
Sub vântul beat de chiot și tare ca un vin.

Când se roteau pe
loc legați cu chingi și coarde
Spre a primi mortarul trimis de salahori
Părea că răsăritul pe căștile lor arde,
Lipsea doar melodia acelei stranii hori.

Lumina pe fundalul din zori le da conturul,
Îi desena drogată de propriul efect,
Ei parcă întindeau pe cerul nou azurul
Ca marinarii pânze pe-un velier select.

Ți se tăia suflarea la marile contraste,
Nu le-aș putea descrie nici orientativ,
De-ar încerca noi minți să le cuprindă, vaste,
Ar obosi gândirea de-atâta relativ.

În zori sta dimineața încă somnolentă,
Ei parcă așezau lingouri în tezaur,
În mâna lor, mișcare rapidă și atentă,
Nu cărămizi țineau ci mari bucăți de aur.

Ciocane-n ropot, nori pe cer, beatificare
A gândului, eu stâlp în centru ca pilon,
Atunci mi-am amintit de mitul biblic care
Vorbește de-ndrăznețul Turnul Babilon.

Dar n-aveam timp de asta, puteau să mai aștepte
Vârtejul verii calde ori vântul cântător,
Cu pasul meu năvalnic aș fi urcat pe trepte
Printre zidari, în lumea lor simplu călător.

M-aș fi făcut ecoul de strigăt de pe schele,
Aceași respirație cu ei la unison,
Precum Isus asupra-mi le-aș fi luat greșele
Să mântui de păcate un univers mason.

Și m-aș fi răstignit pe cruce sub cupolă
Ca un Pantocrator între apus și sud,
Cu cordu-n liniștire completă, diastolă
În sunet de drișcare cu miros de var crud.

Noi ziduri indrușaim visau și oleandă *
Când s-au trezit din somn la glasuri de zidari,
Privea la ei mirată și ziua copilandră
Și plop de pe centura orașului pândari.

Iar spiritul zidirii vibra în toate cele,
Peren, neadormit în rostul lui etern,
Zideau de zor sub streșini cuiburi rândunele,
Furnici un nou regat reginei, parafern. **

M-aflam și stam acolo, vedeam un teritoriu,
Vechimea lui departe în neguri se pierdea,
Atât de simplu-n rostul lui blând și peremptoriu,
Ca Dumnezeu când Lună, Pământ și Cer zidea.

La fel ca și lucrarea de Biblie numită
Creație zidarii-nălțau o lume a lor,
N-ar fi putut nici bombe, buldozer, dinamită
S-o surpe, nici tot zelul demolatorilor.

Cu mintea piramide, regate autocrate
Vedeam – moderna lume a noastră le-a omis,
Mimar, Ustad, Ineni, Hemium, Calicrate ***
Ca niște umbre-alături simțeam c-aproape mi-s.

În lumea lor măreață nu poate fi sclavie,
Da-n lumea noastră robii își cântă jalea-n cor.
O de-ar putea azi Ramses pe tronul lui să-nvie
Egiptul și-ar deplânge cu Nilul ca decor!

Dar gata cu tristețea, ciulinii acum se scaldă

În soare, șantierul se-ntinde-n depărtări,
La marginea orașului câmpia este caldă,
Adio, gânduri negre și voi, solicitări.

Am să privesc zidarii cum urcă pe cupole,
Terasile presară cu un perlat pietriș,
Mie îmi par adesea că sunt ai lui Manole
Și nu pot să coboare de pe acoperiș.

O zidărită râde. Frumoasa mea frumoasă,
Ai grijă, către tine, vezi, sufletu-mi deschid:
De s-o surpa vreo schelă mâine să stai acasă,
Altfel zidarii tăi în ziduri te închid.

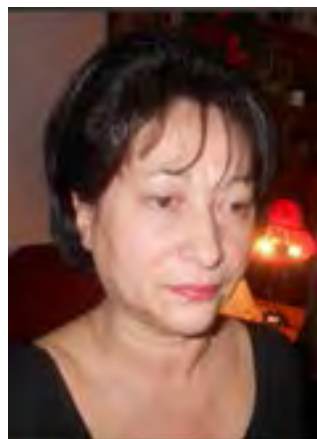
Și nu mai pot cu vorbe ori rugăminți umile
Nelegiuirea lor cumva să o opresc
Cât timp în cărți eu însumi și în aceste file
Ca ucigaș viața mi-o închid și mi-o zidesc.

***indrușaim, oleandă** (sau oleandru) – plante decorative, agățătoare, care se cațără pe ziduri

** **parafern** – care face parte din dota miresei

*** **Mimar, Ustad, Ineni, Hemium, Calicrate** - celebri arhitecți antici

Maria Calciu

din volumul „Desen pe vis”
Ochiul de foc

Ochiul de foc a lăsat între noi la plecare
în urmă
un ochi de oglindă
greu și înalt asemenea unui zid
transparent către mine
Căci numai eu privind
către adânc
prin el
te-aș fi putut vedea

Dar cum credeam că-ți știu demult și
pe de rost
ascunsul plin din masca din laptele de miere
care-ți plimba oricând
oriunde
nevăzutul

Am plecat
cu gândul închis
din ochiul oglinzii

Când fără să vreau ți-am văzut dezvelit
crezut cunoscut
nevăzutul

Și n-am mai putut decât spre târziu
să fug și să plâng spre cât mai departe
Spre tăcerea din taina oglinzii
strigându-ți târziu din numele mic

Acel prea târziu văzut
Nevăzut
adânc și întreg
din ochiul de lapte și miere

Norul de scări

Norul
din mijlocul căruia creștea un fel
de copac cu rădăcina către afară
risipită prin tine
cu frunzele neegale
revopsite cu ochi
Pe partea dinspre care ar fi putut
oricând
vreo fâșie de vânt
să se mire

Era demult rupt
răsturnat între noi

Dar sperai să mă faci pe mine să cred
iar prin mine
pe cei ce se obișnuiau
prin mine să privească
Încât păreau că dorm

Că norul copacului negru
nu îți crește din spate
-cu frunzele către adânc-
umbre de ochi
neperechi
neegale
revopsite cu vânt

Căci ce părea să fie copacul
sau norul
cel negru din el
era numai clipa din miezul de noapte
-așa spuneai tu-
căreia
i-ai dat voie demult
să îți stea
risipită
pe umbra din spate

Pentru că numai astfel
ai fi putut să-ți crești înainte de pași
copacul cu nopți
transparente
egale
spre Norul de Scări

Umbra de alabastru

Când am simțit ce frig
ce vânt și nor era în partea ta de noapte
în care m-ai chemat

În care am venit
trecând prin umbra goală a ce părea să fie
statuia unui lac
secat către albastru
Ce îți servea drept haină

Sperând să mai găsesc oriunde
spre departe măcar un strop
de noapte cu marginea de zi
ca astfel să-ți acopăr chemarea către frig
pentru ca mai apoi să poți să-ți coși o haină
fără miros de sec

I-am căutat ecoul în echinocțiul toamnei
pe care l-am visat atât de mult
cândva
ca nu cumva să-l uit

Spre care mai plecam numai din când în
când
atunci când lunecam
în vis
printre coloane cu mine desenate
spre a vedea așa
dacă păstra în el o cât de mică urmă
din ce ai vrut să pari
din ce voiam să fi

Dar nu am mai găsit nicun ecou din noaptea
ce îmi păruse zi
demult
când desenam pe ploi
printre coloane
cu umbra ce-mi păruse a fi doar umbra ta

O altă umbră grea ce îmi ținea de cald
așa cum mă zidea în ea sau lângă ea
în ploi de alabastru

Ușa de ceară

Și astăzi
însă de departe ca nu cumva
să sparg
vreun clopot sau vreun răspuns
încă nedat
pe urme
ce încă privesc
spre urma singură de august

Mă tot întreb
din întrebări
ce nu mai pot să fie puse
căci nu mai știu să mai întreb

Spre cine sau spre care șoaptă de cenușiu
negru în alb
ce cunoscută îți era
ai descuiat ușa de noapte

În cine
ce furându-i cheia mai înainte
pas cu pas
spre a putea atunci plecând să o închidă
tot cu noapte
de dinafară
tot spre stânga
de parcă nici nu ar fi fost în pragul ei
de dinăuntru
Ai descuiat către adânc
Ușa de august și de ceară

Așa putând să te lovească în umbra
dinspre plâns
trecând prin tine foc de cuie
călcându-te cu tălpi de fum
Crezând că ar putea cumva
din nume luat cu împrumut
să-ți semene la mers prin mine
să-ți soarbă plinul de iubire
spre a-și muri cumva rearsă
arsura-spin a ne iubirii

A neplecării spre ceva
A nechemării dinspre nimeni

Visez să nu visez în tine

Visam cândva
-temându-mă în vis să nu visez în tine
ca nu cumva așa să mă trezesc
în altă dimineață spre care să nu pot
apoi să mai privesc
căci nu-mi uitase visul-

Să îți ating în treacăt și numai cu un gând
o palmă doar din umbră

Crezând că nu era prin niciun gând
plecată
chemată
sau atinsă

Și fără să mai știu cât
ieri
era trecut de când n-am mai visat

Azi trec numai ninsori
prin palma ta de umbră pe care n-am
atins-o
în treacăt și în gând
căci într-o dimineață trezind un vis în mine
devreme
din greșală

Aveam să văd ascunse de tine
chiar sub umbra
pe care aș fi vrut în vis să o ating
gânduri din alte gânduri ce neștiind să vi-
seze
în ele
către ele
Visau în visul tău din altă dimineață

Nordul fiecărui sud

Atât de mult ți se obișnuise setea
cu curgerea prin tine a rănilor
replânse
izvor dinspre niciunde
ducând spre nicăieri
încât nu mai puteai în niciun gând
să dormi
altfel decât pe mări
de răni trecând prin plânsuri care plângeau
de sete

Iar pentru a putea să dormi în orice gând
cu fața spre oricare neplâns ce ar fi vrut
să curgă plin în valuri de răni
ce așteptau

ieșite mult din rând
pe șiruri neimpare
să îți devină palme pe care să adormi

Sperând să nu te văd

Și fără să auzi măcar într-un târziu
că mai demult plecasem fără să mai încerc
să te trezesc din somn

Desenai des ferestre închise către tunet
cu visele de valuri ale acelor răni
ce se visau mirese
atunci când încercai
să le strecuri în mine
prin partea dinspre nord a fiecărui sud

Mintindu-te că plânsul
izvor din nicăieri replâns către niciunde
va căpata alt chip sub care
de departe
n-ar mai părea ce este

Sete
care trezește în tine altă sete

Blestem cu urme de sîdef

Plecată înainte
ori numai cu un drum în urma mea
rămasă
ducea oricând
oriunde
pe brațul drept
Blestemul
prin umbra fără timp
sperând să nu o văd și să-i descopăr astfel
în fața ta izvorul

Blestemul
roz-albastru cu urme de sîdef
cu genele întoarse
părând a fi alt cer
ce nu ar fi putut pe lângă pași să-ți treacă
fără ca tu să vrei să pleci apoi în el
ori să îl chemi în tine
Curgându-l des pe tălpi prin masca unui
Ritm
neânțele de mine

Căci dincolo de urma din fluturi de
mătase
ce-ți semăna la visuri
cânta sau șuiera ceva din altă gamă
și dintr-un ritm străin
ce te purta prin el de parcă ai fi mers
cumva
prin tine însuși
cu pași de înapoi
ori adormea în el
de parcă însuși tu ai fi dormit în tine

Plecându-mă departe
fără să știi măcar

Căci tot privind demult fără să vezi de
fapt
prin sita roz-albastră din plinul de blestem

cu genele întoarse

Credeai că te aștept pe undeva
în clipa
ce mirosea a gândul ce devenise zare

Eliza Roha

MARIA CALCIU – DESEN PE VIS

Recenta carte de poeme a doamnei Maria Calciu DESEN PE VIS, Editura Beta 2014, confirmă pe deplin poetizarea originală a unei filosofii despre viață și univers din creația literară a domniei sale, profund religioasă, prin încifrarea-descifrarea simbolurilor folosite.

O decantare metaforic-intelectuală consecutivă, până la spiritualizarea cuvântului, nu numai a formelor materiale, a dus la rafinarea mijloacelor de expresie folosite de poetă, ajungând la o esențializare inedită a figurilor de stil, în concordanță cu specificul personalității sale, fiecare cuvânt și așezare a lui în vers semnificând-cuprinzând un mănunchi de gândire și sensibilitate în căutarea adevărului.

Poeta își ascunde-dezvăluie, cu abilitate, ca pe o comoară de preț, sentimentele, căutările, atentă la nuanțe, toate inducând către Dumnezeu, în forma sa telurică, iubirea, folosind o metaforizare care nu este la îndemâna oricui.

Sucesiunea poemelor din volumul *Desen pe vis* nu este întâmplătoare. Sunt căutări, aparent aleatorii, în realitate cu exactitate determinată, pe fondul aspirației către sentimentul purificator al religiozității. Poeta își mântuiește sinele meditând-suferind: „Atât de mult ți se obișnuise setea/cu curgerea prin tine a rănilor/replânse/izvor dinspre niciunde/ducând spre nicăieri/încât nu mai puteai în niciun gând/să dormi/altfel decât pe mări/de răni trecând prin plânsuri care plâneau/de sete”, câteva versuri mai încolo chiar și durerea, *tunet-rană*, fiind atât de interesant-frumos alambicată într-o descriere specială: „(...)Desenai des ferestre închise către tunet/cu visele de valuri ale acelor răni/ce se visau mirese/atunci când încercai/să le strecuri în mine/prin partea dinspre nord a fiecărui sud(...)” (*Nordul fiecărui sud*).

Poeta glisează cu ușurință prin neantul timpului admițând și coabitând în

cuantică la nivelul învelișului simțirii poetice. Imagini mătăsoase, alunecătoare, ambigue, cețoase, dincolo de care irump cugetări, adesea triste, pesimiste, încărcate de forța intangibilă a inteligenței, în acest sens titlul „Desen pe vis” fiind sugestiv. În poemul respectiv încifrează-descifrează eul religios, taina credinței ca revelație a adevărului suprem, conținând într-o succintă-sugestivă relevare esența genezei. Șa cunoașterii se deschide, Dincolo de ușa cunoașterii, care se deschide, se află palmele christice în care poeta deslușește credința prin actul sacrificial ca supremă dovadă a iubirii. Spiritul religios nu mai este subtil sugerat ci relevat prin splendoarea expresivă a unui desen pe vis. „(...)Ca și cum deschidea o ușă prin care eu/intrând să pot/să îți sărut iar palma dreaptă/să-ți încălzesc iar palma stângă//De parcă deschidea o ușă/prin care tu să poți din nou să mă înveți/cum să acopăr/vreun zbor care ieșea din valul ce smuls era dintr-o eclipsă/ori cum să-mi leg de pași/alți pași/ca nu cumva să mă împiedic//Ca și cum desena o ușă/prin care visul desenat să se destrame în/cuvinte/ca astfel eu să înțeleg/ce întuneric alungai/când încălzindu-ți palma stângă/te întrebam/-când ai venit-//Ori ce lumină încercai cu palma dreaptă/să aprinzi/ca eu să văd ce nu vedeam(...)” (*Desen pe vis*). Iată cum, poeta metaforei încipitate devine pe deplin explicită.

În căutările sale, poeta calcă ușor pe sugestii de „fum” deschizând ușile nevăzute ale unor adevăruri imuabile ce stăpânesc lumea: „(...)Nu-mi sângera fruntea din cauza clipelor/ci din cauza orizonturilor/spre care alergai/în care mă tăiam/din cauza grabei cu care eu tăiam/la rândul meu din toate/câte un strop sau pas//Pentru a-ți arăta/aproape spre departe/că fiecare-n parte și toate la un loc/aveau culori de negru/și nicidecum de roșu ce răsărea din alb/și aveau gust de scrum/nu gust de nori de albaștri/așa cum îmi spuneai//Așa cum chiar credeai(...)” (*Clipe mov*). Sentimentul iubirii, copleșitor și călător-călăuză pentru suflet străbate stările simțirii omenești în strânsă împletire cu stările sub care percepem materialitatea. Tot în poemul *Desen pe vis* cuantica simțirii omenești este percepută ca o coordonată-guvernată de legi pe care se poate culisa, ca și în infinitul timpului, stările materiei corespunzând stărilor simțirii și stărilor spirituale.

De o sensibilitate surprinzătoare, poeta își ascunde-dezvăluie sentimentele năvalnice, puternice printr-o metaforică subtilă ca o atingere-păreră, materialitatea spiritualizându-se în imaterialitate, astfel încât viața devine vis și visul viață, omul devine umbră, ușa, pragul destinației către iluzoriu, materia-piatră devine puf de piatră, amintirea devine amintirea amintirilor, soliditatea își pierde consistența, totul se dematerializează într-o nouă materializare. Cuvântul spus ori scris devine simbol: umbra, visul, piatra, ușa, pragul, palmele, drumul, ploaia, ninsoarea ș.a., dinamizând curgerea versurilor într-o

cunoaștere a sinelui fără de sfârșit: „(...)Așa că am plecat în mine/lăsând departe primul gând/părănd cumva să fi rămas/pentru că trebuia să șterg/din negru către alb/Ninsoarea//Căci cântecul cel mut venise/atunci/în ziua dinspre zid/prin umbra mea să își dezlege tăcerea(...)” (*Prima zi de lângă zid*).

Materia este fluidizată, totul curge ca o ploaie metaforică, ca „un suspin fluid”, fluidizarea este continuă, în poezia sa totul este ambiguu, relativ, nimic definitiv, cuvintele par că abia își ating sensul, ca și cum liberul arbitru dar și forța și curajul de a descoperi punctul de sprijin revenind cititorului, doar sugerând printre versuri credința, iertarea și „făgăduința”. „(...)Așa cum des plecai spre sunetele zării/știind deja demult ce alte porți de zări/vor aștepta sub ele/asemenea unor mantii întoarse pe dos/pentru a nu fi recunoscute/pentru a fi confundate cu altele vechi/Căci nu deveniseră încă amintiri/ (...) Învățându-mă să te privesc/din ultimul târziu/De dincolo de mantii/Doar din acel departe de unde și din care/puteam eu să mai iert(...)” (*Ultimul târziu*).

Poezie condensată, cu secvențe eclatante ce străpung încifrarea... Poeta filosofează urmând drumul căutării și sensurile sale, oricât de lung și dureros, dar interesant, mereu descoperitor și cu speranță. Constată continua transformare a materiei „nici ploile din palme nici palmele din ploi” (*Suspîn fluid*) care se fluidizează până ajunge „mângâiere/suspîn fluid”, adică, spiritual, o stare superioară.

Menirea artei - „Pasărea cu ochii de frunze” - avându-și originea ca „lăstar de drum care să poată fi/atins numai/în vis/Pasărea cu ochii de frunze”, îi deschide poetei calea spre mântuire prin crezul artistic-religios: „(...)Am căutat prin orice amintire/prin orice zare scrisă cu numele greșit/acea silabă lipsă din prima mea rostire/spre a putea să scriu cu ea un rând nescris/am căutat întregul/în orice neîntreg/și numai spre târziu aveam să văd cumva/că toate sunt găsite(...)” (*Pasărea cu ochii de frunze*).

Dualitatea naturii, „alb-negru”, „uitarea” ce „împărțea în două moartea” este una din marile teme ale poeziei doamnei Maria Calciu, ca un „poimăine dinspre ieri/din nicăieri către niciunde” și sugerează infinitul materiei și al spiriului având corespondent în micro-spiriul uman, moartea nefiind altceva decât „O noapte străină de dincolo de Marele Prag”.

Cred că a desena pe vis este ca și cum ai înota prin amintiri ori prin gânduri sau ai levita pe o mare de cuvinte în suferință, chiar fără să poți atinge inefabilul expresiei. Această metaforă - *Desen pe vis* - surprinde punctul actual al sușului intelectual-poetic parcurs de poeta Maria Calciu, Poetă a cărei operă literară se distinge printr-un rafinament intelectual ce își caută sorgintea în originitatea eului său. Într-o profund-superioară stare spirituală și crez religios.

ELIZA ROHA

Ioan Mateescu și Păstorel-Sorinel Popescu.

DEBUT ÎN COAUTORAT

Domnul de Rouă

Este o seară frumoasă de vară, prima după prea multe zile înfrigate și ploi neurasterizante care parcă printr-o mare minune dispăruseră după bolta ancestrală. Suntem la Bulzești de două zile, departe de problemele de serviciu, de lipsa banilor, de afișe cu reclame sau electorale, de zgomotul și scârțatul visceral al mașinilor, de forfota oamenilor pietoni aflați într-o continuă luptă cu oamenii mecanizați, de tot și de toate ce pot intra într-un cuvânt (Slava Domnului, neromânesc) numit STRES.

- Anul acesta nu am avut primăvară. Am avut o iarnă nesuferit de lungă și urâtă, zise Ana, oprindu-se lângă mine. Mâna stângă o rezema parcă să și-o odihnească pe umărul meu drept, în timp ce în mâna dreaptă ținea o carte. Venise lângă mine pe prispa casei care se umplea încet, încet de înserarea aceea blândă și binefăcătoare.

Încuviințez fără să-i răspund, să nu rup acea vrajă care parcă încerca să mistuie și să transforme ființe în neființe, urmărind absent cum lucrurile din jurul meu încep să ia forme neobișnuite. Trupul este cuprins de o stare de bine și lenevește nefiresc de inert, rupt de propria-mi ființă refugiată în grabă în vârful creierului meu.

Într-o armonie perfectă cu vocea Anei care începuse să citească, inserarea continua să mistuie tot în jurul nostru, făcând loc versurilor „Domnului de rouă” scrise cândva de Dimitrie Bolintineanu:

I

Luna, ca o sferă, dupe-o stânca verde, Varsă dulci lumini.
O copilă jună trece și se pierde
Printre verzi grădini.
Fața ei e dulce ca lumina nouă
Lunii pe un nor;
Ea-mpletește-n raze și își scaldp-n rouă
Părul bălăior.
Poartă o cămașă splendidă ca focul
Soarelui pe râu;
Ca un arc în ceruri îi strângea mijlocul

II

“Oh! Ferice fie calul ce aduce
Pe amantul meu!
Căci de șapte zile fața lui cea dulce
Nu-o văzusem eu.”
-“De n-ai fost tu bine-zice cu muștrare-
Mult îmi pare rău;
De-a fost nengrijire, și mai rău îmi pare,
Suflețelul meu !”
Apoi pleacă fruntea ca să o sărute
Domnul cel frumos;
Straluciosu-i brâu.
Fața ei cea albă cu trăsuri plăcute
Luce grațios,
Iar la focul lunei sclava cu plăcere
Plimbă calul alb,

III

-“ Lasă-mă-a purcede! Nu vezi tu, fetiță,
 Razele de zori !”
 -“ Nu e raza zilei; ci a mea guriță
 De vermeliu flori.”
 -“Nu... aceasta-e ziua !... trebuie-a ma duce.
 O amanta mea !
 - “Nu! vei sta cu mine, viata este dulce !”
 Fata îi zicea.
 -“ Printre vise rele, trista mea ursită
 Una dată-a zis:
 “Lero-împărate! Tu iubești o scita
 Dulce ca un vis:
 Cum se face noapte de la Istrul mare
 Către Olt te duci,
 Ca să stergi de lacrimi cu o sărutare
 Ochii ei cei dulci.....
 Află ca odată soarele pe cale
 De te va găsi,

Ce, sub mana-i mică, merge în tăcere
 Peste plaiul dalb.

Intr-o rouă dulce cu zilele tale
 Te va rasipi.”
 -“Este încă timpul, mirele meu dulce !
 Ziua n-a sosit...”
 -“ Sa aduca calul !...” calul se aduce ;
 Stelele-au albit:
 Pe un drum de piatră domnul își repede
 Sprinteru-fugar;
 Dupe-un vârf de stâncă draga lui vede
 Lăcrimând amar.
 -“Noapte-oprește-ți zborul! stele mândrioare,
 Mai stati în eter!”
 Astfel roagă încă juna plângătoare
 Căutând la cer.
 Iară printre umbră o cetate albește;
 El s-a bucurat.
 Însă o durere! Soarele lucește...
 Domnul s-a-nrouat !

Ana tacu brusc si cateva secunde se scursera intr-o liniste care te obliga sa spui ceva; un cuvânt de apreciere sau de multumire pentru lectura sau interpretare, nimic. Dupa alte cateva secunde imi dau seama, jenat, ca nu retinusem nimic nici macar titlul poeziei. Intind mana si o rog pe Ana sa-mi dea cartea. Citesc „Domnul de roua” si ajungand la versul -“ Lasă-mă-a purcede! Nu vezi tu, fetiță,/ Razele de zori !”/-“ Nu e raza zilei; ci a mea guriță/De vermeliu flori.”, ma opresc incurcat de un cuvânt pe care nu-l inteleg: „vermeliu”.

Tastez repede pe tableta de langa mine:

<http://dexonline.ro/definitie/vermeliu>

2 definiții pentru „vermeliu”

vermeliu, -ie, adj. (inv. și pop.) rumen, roșu-închis.

Sursa: DAR (2002) | Adăugată de blaurb | Semnalează o greșală | Permalink

vermeliu a. rumen, roșu-închis: *de vermeliu flori* BOL. (= fr. *vermeil*). || n. culoarea

însăș: *e vermeliul cel dalb* BOL.

Sursa: Șăineanu, ed. a VI-a (1929) | Adăugată de blaurb | Semnalează o

greșală | Permalink

Aproape rusinat de necunoasterea cuvântului vreau sa arunc cartea dar continui sa citesc obligat mai mult de prezenta Anei. Ajung repede la ultimul vers si o iau din nou de la capat: Domnul de roua, cine este acesta, de unde vine, cine este domnita... ?. Citesc si inteleg ca domnul este un imparat ursit sa mearga numai noaptea, care vine de pe „Istru mare” si merge catre Olt la amanta lui care este „o scita”. Astfel gandul ma duce ca intr-o masina a timpului, in Dacia cu doua mii de ani in urma. Simt dintr-odata ceva sfant, ceva puternic ce ma atrage ca un magnet, iar mintea mi se umple de intrebari. Simt o nevoie atavica sa stiu cine era acest imparat, cum il chema si cand a domnit, ...?.

Instinctiv pun mana pe tableta si tastez din nou cateva cuvinte cheie pe Google, de data aceasta destul de frenetic si revoltat in acelaș timp de nestiinta mea.

Tastez: <http://DomnulDeRoua> si aproape instantaneu, apar pe fereastra iPad-ului o serie de informatii care contin cuvintele cheie dar din alte domenii, iar dupa o selectie de rutina gasesc ca un anume A. Bucureșcu, prin 2005, manat probabil de aceeasi dorinta, merge in judetul Valcea si culege o legendă despre Domnul de Rouă.

Cum treci de Mănăstirea Cozia, se zăresc, în stânga Oltului, la poalele podului care traversează marele râu, sunt ruinele unui castru cu două turnuri întregi, refăcute, într-un decor semisălbatic.

După spusele lui Alexandru Covercă, un bătrân din satul Dăești, tot de pe stânga Oltului, Domnul de Rouă a stăpânit Țara Românească înainte de Negru Vodă. El era un împărat nocturn, cu capitala în castrul pomenit mai sus, aflat între Mănăstirile Cozia și Turnu.

Împăratul avea o ibovnică în cetatea Celei, de la Corabia, pe malul Dunării, care era zână și se numea Chimbriana. Zâna a devenit soția lui, dar a continuat să trăiască la Corabia, de fapt în cetatea geto-dacică de la Celei. Spunea Alexandru Covercă: ”Noaptea, Domnul de Rouă se ducea la doamna lui, și când începeau cocoșii a cânta, pleca în trăsura trasă de patru cai ca niște zmei, și, până la răsăritul Soarelui, ajungea la munte, aici, în palatul lui”.

Într-o noapte, vrând să-l rețină mai mult, împărăteasa a poruncit să fie tăiați toți cocoșii din cetate, ca să nu-i mai audă Domnul de Rouă cântând. Dar el, simțind zorile, tot a plecat, însă l-a ajuns Soarele pe drum și l-a săgetat. Domnul de Rouă s-a prăpădit sub un pod, în râul Bistrița, mai jos de satul Răureni, care se pare că mai întâi s-a numit Roureni. ”De atunci s-a prăpădit și cetatea aceasta”, a încheiat bătrânul din Dăești.

Incantat de aceasta descoperire, merg mai departe si gasesc ca **Nicolae Densușianu** culege nenumarate legende privindu-l pe straniul Domn de Roua, tesute indeosebi de-a lungul raului Olt si care rezista pana in zilele noastre:

"Domnul de Rouă ar fi avut șederea în Carpați, iar doamna ședea la Celei (astăzi, localitate încorporată în municipiul Corabia, județul Olt – n.n.). Noaptea, venea de la munte la doamnă, în Celei, și după cântarea cocoșilor, pleca de la Celei cu căruța cu cai și, până la răsăritul Soarelui, ajungea la munte. Într-o noapte, o babă a oprit cocoșii de-a mai cânta, și l-a apucat ziua la Celei. La răsăritul Soarelui, plecând, l-a ajuns Soarele și s-a topit la jumătatea drumului. Acolo s-a întemeiat satul Potopin";

"Ca să-și înlesnească drumul, a făcut o șosea din munte până la Celei, în marginea Dunării, care există și astăzi. El trebuia de a pleca de la ibomnică după cântarea cocoșilor, ca să nu fie apucat de ziua până la munte. Oamenii, ca să-l prindă, au închis cocoșii;

"Odată, stând cu iubita lui prea mult, fiind obosit de atâta cale, a adormit și l-a apucat ziua. Se zice că atunci s-ar fi topit ca lumânarea";

"Domnea odinioară peste Țara Românească și avea scaunul domniei la Caracal";

"Avea o amantă în Râmnicu Vâlcea";

"Domnul de Rouă a fost un domn așa de delicat, încât, când a răsărit Soarele dimineța, s-a topit ca ceara";

"El mergea numai noaptea, și odată, apucându-l ziua, s-a topit";

"A trăit numai până la prânz, cât a stat roua pe pământ, iar de aici înainte s-a topit de Soare";

"Cât era rouă noaptea și până răsărea Soarele, el umbla pe afară, iar când se lua roua, se ascundea în casă";

"Spre înlesnirea călătoriei între Râmnic și Caracal, a făcut un drum de piatră la care a lucrat toată lumea, cu mare greutate, fiind puțini oameni, astfel că nicio ființă omenească nu era scăpată de lucrul acesta, ba chiar femeile însărcinate mai făceau a doua porție și pentru pruncul din pânțece. Râmnicenii, văzând barbaria cu care domnea, s-au vorbit cu toții într-o noapte să închidă toți cocoșii";

"S-a ascuns sub un pod, spre a nu-l vedea Soarele. Podului acestuia i s-a dat numele de Potopin";

"L-a apucat Soarele în județul Romanați, la un pod, că a dat fuga acolo, sub pod. Apa ce trecea pe acolo și cătunul s-a numit Potopin";

"Pleca seara din Caracal cu trăsura cu patru cai ca zmeii, iar când cânta cocoșii de ziua pleca din Râmnic și ajungea la Caracal înainte de răsăritul Soarelui. Odată, râmnicenii, spre a-și răzbuna, au ascuns toți cocoșii și așa au păcălit pe Domnul de Rouă, căci nu a știut când să plece. Abia a ajuns la râul Bistrița, mai jos de Râureni (Troian), și s-a făcut ziua de tot. A intrat sub un pod, dar Soarele l-a ochiat printr-o crăpătură a podului și el s-a topit, și astfel s-au răzbunat râmnicenii pe el";

"Avea palatele în păduri, dar iubita lui stătea la câmp. Când cânta cocoșul de ziua, pleca la pădure. Amanta sa, vroidnd odată să-l rețină peste această oră, a omorât cocoșii. Deși s-a ascuns sub un pod, a fost până la urmă săgetat de Soare, încât nu s-a mai găsit nici cea mai mică bucată dintr-însul";

"Tubea o fată din munte, de la Vadul Roșu. Fiind de rouă, nu putea ieși decât noaptea. Ca să poată merge la iubita lui, a făcut un drum de piatră de-a lungul Oltului. Într-o noapte, lumea a tăiat toți cocoșii, și el, neștiind ce vreme este, s-a pomenit cu ziua. A ieșit să plece acasă, dar l-au ajuns razele Soarelui și s-a topit";

"Mare viteaz, locuia la munte, sub brazi, unde nu se ia roua. Iubita lui – zic oamenii – era la Celei. Iubita lui, cu moașa satului și alte femei s-au decis să-l rețină și peste zi, de aceea au tăiat toți cocoșii din sat. Pierzându-și răbdarea, a plecat, dar pe drum a răsărit Soarele și el s-a topit în locul ce se zice Potopin";

"Avea o ibomnică în satul Celei de lângă Dunăre. Se ducea la ea numai noaptea, ca să nu-l vadă Soarele. Avea un cocoș, pe care-l purta la el. Acest cocoș, prin cântatul său, arăta Domnului de Rouă timpul când trebuia să se ducă la ibomnică și când trebuia să se întoarcă, ca să nu-l apuce Soarele. Într-o noapte, când era la ibomnica sa, nu știu cine i-a furat cocoșul. În locul în care s-a topit s-a făcut mai târziu un sat ce s-a numit Potopeni";

"De la acea ibomnică i s-a tras moartea, că odată i-au ieșit înainte niște hoți și l-au oprit până a răsări Soarele și îndată ce s-a luat roua s-a potopit și el. Satul unde s-a petrecut aceasta se numește și azi Potopin";

"Grăul a fost adus de Domnul de Rouă. Ibovnică lui îi făcea câte trei turte calde până a nu se revărsa zorile, și el le mânca cu un pui fript".

II

-Alo, domnu Profesor ?. Buna seara domnule Profesor. Ce mai faceti?

-Buna seara domnule inginer. Uite, sunt la birou, nu am plecat inca acasa si cred ca nici nu am sa mai plec; am ceva de lucru... caut de fapt ceva despre ... Suna un alt telefon si Profesorul se scuza: O secunda domnule inginer. Plecaciune, parinte ... Sigur, proiectul de climatizare al bisericii este gata. Avem solutia finala. Vom fi la Patriarhie maine, negersit. Cu plecaciune parinte. Imi cer scuz domnule inginer...

-Nicio problema domnule Profesor. Stiu ca dumneavoastra aveti o biblioteca personala destul de mare si valoroasa si sunteti un pasionat dacolog . Trebuie sa recunosc ca acesta este si motivul pentru care v-am sunat; de ceva timp ma bantuie fantoma Domnului de Roua care avea o amanta la Celei de unde pleca intotdeauna inainte de răsăritul soarelui ca sa nu-l prinda pe drum..., ma rog, asta e legenda. Pe mine ma intereseaza, ma obsedeaza, trebuie sa recunosc, cine a fost de fapt acest Domn de Roua ?.

-Da, este interesanta povestea; m-a bantuit si pe mine ca sa zic asa... Eu cred ca Domnul de Roua este Galerius, un dac, un conducator incusit care mai tarziu a ajuns imparat roman. **Galerius Maximianus** (cca. 250 - 5 mai 311), sau **Gaius Galerius Valerius Maximianus**, a fost un împărat roman în perioada 305-311. Născut în apropiere de Zaicear, pe Valea Timocului (astăzi în Serbia) într-o familie de țărani, Galerius îmbrățișează cariera armelor, urcă pe scara ierarhiei militare în timpul domniilor împăraților Aurelian și Probus. Se pare că tatăl lui era trac, iar mama sa purta numele de Romula și era de origine dacică. În cadrul primei tetrahii este desemnat (1 martie 293) de către Dioclețian, *Caesar*, răspunzător de guvernarea provinciilor dunărene. Galerius respinge atacurile sarmaților, carpilor, bastarnilor la frontiera danubiană, luând de șase ori titlul de *Carpicus Maximus* și participă, alături de Dioclețian, la războiul victorios împotriva Persiei Sasanide (297-298).

-Da, dar ..., incercand sa rup avalansa de date si intamplari, era insurat?

- A **divorțat** de prima soție și s-a căsătorit cu Valeria, fiica lui Dioclețian. După spusele lui Lactantius, împăratul Galerius și-a afirmat originea dacică și s-a declarat dușman al numelui Roman, propunând chiar ca imperiul să se numească nu roman ci **Imperiul Dac**, spre oroarea patricienilor și senatorilor. El și-a exprimat atitudinea anti-romană imediat ce avut funcția de împărat, tratând cetățenii romani cu cruzime exemplară, așa cum cuceritorii îi tratează pe cucerii.

Profesorul tacu brusc si cateva momente am avut impresia ca s-a interupt legatura telefonica. Simtind momentul de respiro intervin:

- Vorbind despre Galerius, nu putem trece peste Arcul de Triumf de la Salonic ridicat de el în aceasta a doua capitală a Daciei, sud-dunărene.

-Da, este vorba de interesanta comunicare a cercetatorului Victor Stancu, intitulată *Dacii in metopele Arcului de Triumf al lui Galerius de la Salonic*. Comunicarea nu a fost luata serios în seamă, deși acest edificiu monumental face parte din „triologia dacică”: Columna de la Roma, Tropheum Traiani de lângă Constanta și Arcul de Triumf de la Salonic. Acesta din urmă este „un monument istoric mai puțin cunoscut, dar tot așa de important ca și Tropheum Traiani și Columna Traiană de la Roma”, după cum remarca cercetatorul amintit, ba chiar mai important. El va trebui prezentat în toate manualele școlare ale Daco-Românilor-adauga Profesorul.

- Va marturisesc ca am trait si eu un sentiment de mandrie patriotica adevarata cand m-am aflat anul trecut privind metopele in fata Arcului de Triumf de la Salonic.

Pe prima metopa, in centru, în mijlocul a două rânduri de soldati echipați pentru război, purtând drapelele specifice dacilor-teribilul balaur cu cap de lup – este prezentat Galerius in atitudinea oficială de împărat. Prin poarta din stânga intră alți soldați în aceeași ținută și purtând aceleași drapele”.

A doua metopă este „jertfa lui Dioclețian și Galerius ce precede lupta” Altă metopă analizată este „Bătălia din țara Kurzilor-Sarja cavaleriei dace”. Aici apare Galerius galopând avântat spre inamic, cu avangarda (doi călăreți în față care au angajat bătălia) și în spate cu restul trupelor călare, toți purtând drapelul dac caracteristic. Armata cu care va câștiga victoria este compusă exclusiv din daci, ceea ce este semnificativ”. Dedesubt, „metopa îl reprezintă pe Galerius călare, luptând cu seful inamic, care este de asemenea călare, și pe care îl domină. Ce doi soldați ce urmează imediat calul lui Galerius, reprezentând, fără îndoială garda sa, sunt daci (dupa îmbrăcăminte și scuturi), fapt de asemenea semnificativ”.

-Da. Foarte frumos !. Dar ca sa nu ne indepartam de la subiect, tot Victor Stancu mentioneaza că istoricul român Al. T. Dumitrescu, analizând metopele Arcului de Triumf de la Salonic, colindele de Craciun (Împăratul Ler, curțile lui Ler etc), legende, tradiții, ridicări topografice în zonă, precum și vestigiile găsite în săpăturile de la Reșca (vechea Romula), susțin că, Galerius era originar din Romula, unde avea și un palat și unde a fost înmormântat și că scena “Cuvantarea lui Galerius” s-a petrecut la Romula. Localizarea scenei la Romula (Resca, Oltenia) are la baza asemanarea capiteliului corintic al coloanei reprezentate în dreapta metopei cu capitellurile unora din coloanele găsite în săpăturile de aici” (la Romula).

-Si eu sunt convins de asta-adaug eu bucuros ca se ajunsese “la subiect”. Dimitrie Cantemir, scrie: „mi-a povestit un voinic, Preda Stambol, român din Țara Muntenească precum în Țara Românească aproape de Dunare, pe malul Oltului să se fi văzând niște temelii de cetate, cărora țărani de pe acolo din bătrânii lor apucând le zic Curțile lui Ler împărat, precum și din colindele Anului Nou și astăzi au luat de pomenesc Ler Aler Domnul”. „O tradițiune populară din comuna Cioara-Doicești (Brăila), se zice că Ler a fost un împărat de la care au început colindele”.

-Relatarea lui Dimitrie Cantemir **Ler, Aler Domnul** o completăm după cum urmeaza: **(Ga)Ler(Ius) Aler(Ius) Dominus** (împărat), continua dom` Profesor. Este un argument in plus pentru identificarea celor doi Galerius cu **Ler Im-**

paratul Dacilor si a cetății Romula cu Recica, Recidava. Ceea ce trebuie să mai reținem îndeosebi, este faptul că „Ler Imparatul”, care apare în folclorul românesc, este de fapt acest „împărat dac” Galerius. Pentru identificarea lui Ler împăratul cu Galerius I si II pledează concluziile lui N.A. Constantinescu, care tratează proveniența lui Ler din Valeriu, ca și din Galeriu. Acesta vorbește de „figura legendară a lui Ler împărat” legat și de „Lerui Ler” din colindele romanesti;

Eram gata sa strig: „Evrica! L-am gasit pe Domnul de Roua !”

Cateva cuvinte imi sunara ciudat in minte: „identificarea celor doi Galerius”?!. Intreb incurcat:

- Cum dom` Profesor, sunt doi Galerius?

-Intocmai, contunua Profesorul. După Galerius Armentarius a urmat „întru împărăția romanilor, Galerius Maximinus”. El era „nepot de sora lui Armentarius”. Înainte „de a se face împărat se chemă Dara”. Din familia lui, spune Petru Maior, se păstrează și azi „preste Dunăre” (la nord) „familie strălucită Dara”. Sextus Aurelius Victor spune: „Galerius Maximinus născut din sora lui Armentarius și numit înainte de a ajunge împărat cu numele adevărat Dara-prin naștere și instrucție arată ca un păstor, însă avea o minte calmă care pretuiește pe cei înțelepți și învățați”.

Bibliografie selectivă:

1. Mateescu Ioan Despre „mana” descrisă de Moise și D.Cantemir. Regatul Cuvântului – nr.25-septembrie 2014.
2. Bucurescu Adrian Domnul de Rouă al României.. The Epoch Times (6.12. 2012).
3. Densușeanu Nicolae Cestionariu despre tradițiunile istorice si antichitatile tarilor locuite de romani, partea I, Bucurști , 1893, partea a II-a, Iasi, 1895.
4. Bolintineanu Dimitrie Poezia „Domnul de Roua” Opere
5. Bălașa Dumitru Dacii de-a lungul milenilor. Editura Orfeu 2000
5. Popescu Eugen Costel Religia nemuririi. Editura MIM Craiova. 2014
6. Mateescu Ioan Rădăcini istorice Editura „Cetate” Deva 2011

Vavila Popovici

Carolina de NORD

APOLINIC SAU DIONISIAC?

„O cunoaștere independentă de voință poate fi concepută;
dar o voință independentă de cunoaștere este de neconceput.
Voința oarbă nu este voință; voința adevărată vede bine.”

- Benedetto Croce

Termenul *Apolinic* provine de la numele eladic al zeului *Soare* - Apollo și desemnează, conform dicționarilor, ordine, măsură și armonie, caracterizat fiind printr-o contemplare senină, detașată: „*lucid, rațional, luminos, senin, echilibrat*”. Termenul *Dionisiac* provine de la numele zeului pe-lasgo-trac al viei, vinurilor și orgiilor, Dionis (grecizat: *Dionysos*) fiind echivalentul roman al zeului Bacchus. Bine cunoscutele „serbări dionisiace” erau festivități romane ținute în cinstea lui Bacchus, denumite Bacchanalia, care urmăreau eliberarea de inhibiții și constrângeri sociale. Unele dicționare definesc termenul „dionisiac”: „*spargerea echilibrului, lipsa de formă, răscolirea instinctelor*” sau „*stări paradoxale, bețiile, orgiile, violența domnind peste rațiune*” etc.

Filozoful german Friedrich Wilhelm Nietzsche (1844-1900) a folosit ambii termeni și întrucât la gândirea lui mă voi raporta succint, amintesc că s-a născut într-o familie protestantă, neasumându-și valorile religioase ale familiei; s-a simțit veșnic un izolat, s-a declarat ateu și adversar al creștinismului. Considera că toate valorile supreme ale existenței ar fi inventate, inaccesibile omului, care își pierde voința de putere în timp, și astfel existența devine lipsită de sens. Cu această logică

și-a făcut apariția nihilismul, una din temele sale centrale. Admitea că viața poate avea un sens, o orientare către ceva, doar cu condiția existenței voinței de putere, care îi poate determina finalitatea, conceptul de supra-om desemnând o necesitate în personalitatea umană.

Se considera „imoralist”, în lucrarea „*Dincolo de bine și de rău*” morala fiind catalogată ca „*o acțiune tiranică, împotriva naturii și de asemenea împotriva rațiunii*”. Lumea o împărțea în casta stăpânilor și masa sclavilor, fiecare detestând-o pe cealaltă. Adevărul este că Nietzsche a fost un om bolnav și boala și-a pus amprenta asupra gândirii sale. Cu toate acestea, filozoful austriac Rudolf Steiner (1861-1925) recomanda să ne desprindem de gândirea că geniul trebuie să fie un om complet sănătos, vorbind totodată despre „*un sâmbure morbid existent în personalitatea sa*”, amintindu-și cum singur recunoștea că „*din boală a primit impulsul de a dezvolta în interiorul lui o concepție despre lume optimistă*”. Vorbim despre optimismul forțat, ca o reacție față de pesimismul schopenhaurian, după ce Schopenhauer îi făcuse inițierea în filozofie și Nietzsche fusese, la început, în admirația sa. Lui Nietzsche îi plăcea tot ceea ce vestea prezența puterii, îi dis plăcea și renega tot ceea ce trăda slăbiciune. În cartea „*Nietzsche Anticristul*” pe care am citit-o cu un mare dezgust, scria: „*Mila împiedică legea evoluției care este cea a selecției*”. Gândirea sa contrasta izbitor cu cea a scriitorului german J. W. Goethe (1749-1832), care analizase dictonul „*cunoaște-te pe tine însuși*”, susținând că nu trebuie să-l interpretăm în sens ascetic, prin cugetare sau autocontemplare (cum a făcut-o Nietzsche), ci prin fapte: „*Caută să-ți faci datoria și vei ști imediat ce e cu tine*”.

Gândirea lui Nietzsche a fost în opoziție și cu cea a filozofului german Immanuel Kant (1724-1804) care afirmase: „*Rațiunea nu aprobă fericirea, dacă nu este unită cu demnitatea de a fi fericit, adică cu puritatea morală*”, iar mai târziu, psihiatrul elvețian Carl Gustav Jung (1875-1961) exprima: „*Moralitatea nu este o neînțelegere născocită de un Moise ambițios pe muntele Sinai, ci ea ține de legile vieții și este produsă de cursul normal al existenței, la fel ca o casă sau un vapor, sau oricare alt instrument de cultură*”.

De fapt, Nietzsche a fost inspirat, dintru început, de frumusețea culturii grecești, aceasta constituind punctul de plecare în gândirea sa și pe parcurs constituind un punct de comparație pentru tot ceea ce îl nemulțumea în cultura vremurilor în care trăia. Analizând tragedia antică, s-a cantonat pe antiteza între frumusețea *apolinică* și grandoarea destinului tragic *dionisiac*. Figura lui Dionysos are o semnificație importantă în filosofia sa, atribuindu-i o veșnică transformare și devenire, devenirea fiind expresia voinței de putere. Morala creștină bazată pe milă, ajutorare a substituit-o cu morala durtății, morala stăpânilor, a celor care dictează, ca o morală a resentimentului celor mulți. Individualist fiindu-i gândirea, considera că omul, în adâncul ființei sale, este o „*ființă ratată*”, un „*animal bolnav*”, pentru

că nu-și urmează instinctele, este ratat ca ființă liberă, deoarece conștiința sa falsifică voința de putere: „*natura omului este himerică: el se dezbină pentru a construi un vis, o morală, o religie, pentru a-și justifica existența în lume, inventează o lume, în asemenea lucruri stă măreția și înfrângerea sa*”. Pentru Nietzsche principiul vieții nu era utilitatea și conservarea, cum susținea biologia darwinistă, ci creșterea puterii.

În lucrarea intitulată „*Așa grăit-a Zarathustra*” (profetul, co-ordonatorul religiei din Iranul arhaic și zeu) și-a cristalizat ideea imaginii supraomului, spunând că „*Dumnezeu a murit!*”, construind o filozofie cu un orizont anticreștin declarat, în care înlocuiește ființa Divină cu supraomul; în zadar încearcă unii să răstălmăcească spusele lui, susținând că moartea lui Dumnezeu ar însemna „*moartea întregii lumi, proiectată ca fiind o lume suprasensibilă, a idealurilor, principala justificare a realității*”.

Dionisiacul folosit de Nietzsche - starea explozivă a unui spirit - redă tocmai sugestia unui afect, echivalent în psihologie cu „impulsul” oscilant și haotic: extravertirea, senzualitatea, tumultul, sexualitatea, izbucnirea voluptoasă a formelor spirituale individuale. Apolinicul se dezvoltă la celălalt pol, introvertit și melancolic, influențat de lumina formelor frumoase, a soarelui și a aparenței. Sunt numite două stări modificate ale conștiinței, complementare - beția și visul - stări ale inspirației; artistul dionisiac se lasă convertit de pierdere de sine în jocul beției, celălalt - apolinic - acceptă jocul visului și-al contemplării. Formele de exteriorizare ale artei, muzica și poezia erau pentru el expresiile cele mai puternice ale creației, ale dionisiacului și apolinicului, ele putând pătrunde în adâncul ființei, metamorfozând, accentuând stările spirituale; cu ajutorul voinței fiind sporite puterea și plenitudinea de viață a personalității, omul devenind mai puternic ghidat de propriile legi create de sine însuși; cuvântul și imaginea, ca semne ale zeului Apollo, nu pot redea niciodată mitul tragic în toată profunzimea lui, în lipsa lui Dionysos.

În cartea „*Nașterea tragediei*” mărturisește că cele două zeități ale artei, Apollo și Dionysos, împreună cu termenii apolinic și dionisiac sunt împrumutate de la grecii care nu-și exprimau teoriile ezoterice profunde ale concepțiilor lor despre artă în noțiuni, ci le întruchipau în figurile grăitoare ale zeilor, spre o mai ușoară și bună înțelegere pentru cele două zeități ale artei. Acest fapt dovedea că în universul grecilor exista un contrast uriaș, atât în origine, cât și în finalitate, cearta dând naștere, prin emulație, unor creații mereu mai viguroase. Nietzsche era însă de altă părere, pentru el „*Totul este haos*”, adică lipsa ordinei, armonia, înțelepciunea și frumusețea. Aceasta nu-l împiedica să fie îndrăgostit de destin, oricum ar fi el, chiar o existență dionisiacă. Și, deoarece grecii socoteau visele mesaje ale zeilor, Nietzsche explica: „*Pentru a înțelege mai bine acele două instincte, să ni le închipuim ca pe niște lumi estetice deosebite: a visului și a beției, fenomene fiziologice între care se poate observa un contrast analog aceluia dintre apolinic și dionisiac. [...] Crede-mă că iluzia cea mai adevărată a omului i se dezvăluie numai în vis [...] toată „divina comedie” a vieții cu al ei „Inferno” trec prin fața sa...*”. În continuare Nietzsche vorbea în lucrarea respectivă despre exaltarea dionisiacă ce îl cuprinde pe om uneori, în special în timpul beției, spunând că sunt oameni care se feresc de aceste manifestări ca de niște „boli”, întărind ideea vrăjii spiritului dionisiac ce reînnoiește legătura dintre om și om, iar natura înstrăinată până atunci, își serbează împăcarea cu fiul ei rătăcit, *Carul lui Dionysos* nu în zadar fiind acoperit cu flori și coroane, sub jugul lui pășind tigrul și pantera. Supraomul cu întreaga cultură umană nu poate fi așa cum vroia Nietzsche - numai o creație de artă fără alt criteriu decât pasiunea sau frumusețea creației însăși -, ci umanitatea are nevoie de criteriul moral care să primeze asupra celui estetic și care trebuie să o însoțească pretutindeni, în toată existența sa.

Deși Nietzsche își manifesta aversiunea față de politică, conceptele folosite de „*voința de putere*” excesivă, (inspirată de Schopenhauer dar dusă la extrem) și „*supraomul*” - *ca o derivată a primului concept* - și care ia atitudine împotriva turmei impunând tuturor propria morală, au constituit sursa de inspirație a ideologiei și politicii naziste.

Sigur ca filozofiei lui Nietzsche i s-a răspuns în acest mod: Tot

ce a fost creat în omenire, n-a fost creat ca un prestigiu al forței, ci ca o evidență a idealului; creștinul știe că valorile conștiinței sale sunt mai înalte, că mila este o acțiune mai înaltă decât o acțiune dură, de egoism; sensul adânc al devenirii și creației ce fixează poziția omului în cosmos este tocmai de a descoperi tot mai adânc sensul noțiunii de umanitate, « a ceea ce este mai uman în om ».

Și cu toate glasurile auzite, inspirate din filozofia lui Nietzsche, dar nu numai, voința omului de a-și îmbunătăți existența, înțelegerea rațională a limitei putinței, credința în existența și ajutorul Divinității există și vor exista, ele fiind „*o înzestrare umană universală, capabilă să-i unească pe oameni, să-i emoționeze și să le ridice spiritul în sfere înalte*”.

Unii se mai întreabă și astăzi, dacă filozofia lui Nietzsche, numit și „falsul profet”, cunoscându-i-se firea blândă, amabilă, având și o educație creștină, nu este cumva provenită dintr-o iubire răsturnată: „*Dragostea nu dă naștere urii? Oare nu l-a atacat pe Wagner fiindcă l-a iubit? N-a atacat creștinismul fiindcă știa cât de adâncă este mila de oameni? Nu este filozofia sa numai o dramă a singurătății sale adânci?*” Dar și a suferinței fizice?

Toți filozofii, în gândirea lor, pornesc de la sămburele fericirii - căutat, gândit în diverse forme, voit să fie găsit și de multe ori pierdut. Cauzele pierderii au fost și continuă să fie adânc analizate.

Lumina zeului-soare Apollo, astăzi, pare umbră de nori negri. Dar, cred, ca și mulți alții, că vom depăși această perioadă întunecată a timpului nostru; credința în frumusețea adevărului își va păstra puterea de a-i aduce pe oameni împreună, în mod demn, pentru un scop comun, „*fie că acesta va fi unul moral sau unul de apărare*”. Și nu poate fi altfel, deoarece omenirea a aspirat întotdeauna spre lumină, armonie și echilibru, omul bucurându-se de rațiunea dăruită de Divinitate, pentru a trăi în bucurie și comuniune, fructificând sentimentul dreptății și al iubirii.

Dorim, da, să construim un „*Templu apolinic*” - frumoasă exprimare a unui poet! - acesta fiind scopul luminos al vieții noastre, dar el nu poate fi construit folosind „*pietre dionisiace*”. El trebuie construit cu „*pietre apolinice*”. „*Șantierul*” trebuie curățat! Avem curajul și demnitatea să dăm la o parte „*pietrele dionisiace*”?

Veronica Popa

Republica Moldova

“Doar cuvântul, ca un sălbatic vifor obosit...”

“*Spre casa poetului frumusețea-și duce dansul...*” (“Al cincilea anotimp - nemurirea”),

Renata Verejanu

“*Timpul nu mai avea răbdare cu noi*” și... Cartea Renatei Verejanu a ajuns la mine; mai târziu, poate, decât ar fi trebuit (și vina e a vremurilor vitrige), primind-o ca pe un dar prețios de la Poeta însăși. Dar spune o vorbă înțeleaptă: Dumnezeu amână anumite lucruri, din motive numai de El știute, însă nu le trece cu vederea.

Am avut bucuria să descopăr în cartea "Ofrandă Omeniei"[1] un poet cu un timbru specific și un mod propriu de a pune în relație cuvinte ce nasc imagini poetice inconfundabile... Poezia Renatei Verejanu este un fel de "exprimare necesară" condiționată de sinele ei profund. Poeta și-a conturat în timp stilul "la limita dintre trup și lume" (Roland Barthes, "Gradul zero al scriiturii"), pentru că poezia ei se naște direct din confruntările cu sine, cu lumea și cu Timpul în care trăiește.

Versul ei are nuanțe vădit expresioniste, rămânând fidelă acestui mod de exprimare poetică de-a lungul întregului destin zidit pe altarul Poeziei. Cuvintele sunt parcă smulse din răunchi, lirismul ei este marcat de ardere și, în același timp, de candoare. Scrisul ei este asemenea unui dans sfâșietor: "mi-au rămas în ochi doar fulgii, dansul lor urcat în sus / și mă simt în toate-nvinsă, / dar supusă nu pot fi- / sunt datoare c-o iubire / clipei în care voi muri."

Vocea ei lirică răzbate în timp în confesiuni nu lipsite de note specifice poematice feminine, dar timbrul îi este ferm și convingător în rostiri directe, uneori tăioase, unde se confruntă "beznele" sufletești și "lumina": "un palid sărut, cules de pe sute de cruci - / la tronul tău am acces, / deși, mereu îmi încurci... / dansez la miez de noapte / cu îngerul meu păzitor, / câte o gură îmi scoate din sângele, azi, roditor..."

Crucea, îngerul, simboluri consacrate ale artei universale, devin în poezia Renatei Verejanu imagini ale unui dialog intim cu sinele adânc, esențializând limbajul poetic prin aducerea a ceva nou, puternic individualizat, printr-o logică poetică specifică doar ei.

Omenia, lacrima, cenușa, hora, brațele, palma, ninsoarea, surâsul, beznele, furtunile, cercul, scoica, oglinda, Palma lui Iisus sunt doar câteva simboluri care îi conturează universul stilistic, lumea poeziei Renatei Verejanu.

Obsedante sunt **beznele și furtunile, zilele destrămate, anotimpurile netrăite, secunde, coborâtorele cărări**: "geaba-mi semănați cenușă peste soapte"; "tu, omule, cu destinul tuns chilug / și zilele destrămate până la secunde, / te spintecă launtric un țipăt prelung - / dar cine-l aude? [...] brațele de ceară într-un cerc restrâns - / mai încing un dans ca pe un oftat: / viața mi-e durerea după care-am plâns..."; "furtunile, cândva poruncitoare, / oprite în caiși, îmi răsfoiesc minutele, / de nepătruns arcade... **Minutele, secunde**, multiplică în "corpul" ei, sunt **veacuri**: "și se strâng secunde în șoapta-mi melopee", "de-ai fi ecou, te-ai răspândi, când treci- / al groazei strigăt cu chip de femeie"... Imagini auditive copleșitoare care mă duc, involuntar, cu gândul la "Strigătul" existențialist al lui Edvard Munch.

Lacrima și lumina, aripa și copilul, sufletul-nai crează în poezia ei un contrast benefic **beznelor și furtunilor**; sunt cuvinte - oglinzi, în care se reflectă tandrețea și mângâierea, zborul și visarea: "se vârcolea lumina în ochii mei, deschis / de ură și de spaimă în viață m-am dezis"; "în ochii mei amiezile coboară / și vede lumea cum înfloresc priviri / un dor enorm de veacuri mă omoară / cu-arome ne-ntâlnite nici în trandafiri, / și doar cuvântul, pe buze reținut, ca un sălbatic vișor obosit..."

Poeta își concepe lirismul ca pe un act de purificare, o remodelare a lumii concrete, în care "mai băntuie omul obtuz", "ochiul lui plictisit", ce "foarfecă" al ei destin: "cruzimea-i ca și un fier de călcat: netezește toate părerile, trece tăcut peste ele, într-o brazdă proaspătă, de rouă salvat; / adevărul nu se dă hăcuit în surcele [...] / cruzimea-i ca și un buldozer modern: își lățește țeasta, și gata...". În fiecare alternanță de sunete obsedante "bântuie" parcă vina și zbuciumul pentru copilul din ea, cel care se vrea răzbunat într-o poezie: "în umbra tăcerii acum odihnesc, / ridicându-mi leneș pleoapele pline / de ochiul tău, pe care nu-l găsesc / și nici el să mă caute nu vine... / încerc să mă apropiu, și să rămân / de mine însămi alături mai mult - / mă-nțepă gândul la care nu țin [...], / mă străbate cu gerul lui acel glas; / care altădată era vorbă lină... / de ce-ai îmbătrânit așa, de ți-a rămas / și cea din urmă iubire străină?"

Dintre toate zeitățile feminine de care este populată simbolic arta universală și națională, străbate cu o forță vie în cuvântul rostit și scris de Renata Verejanu, spiritul luptător al frumoasei și neînvinselor Tomiris, îndepărtata regină a strămoșilor noștri geto-daci. (Poate că Tomiris, regina massageților, ar fi rămas necunoscută pentru cultura europeană, dacă nu ar fi reușit să-l învingă pe Cyrus cel Mare, regele perșilor, în anul 529 î.Hr. sau 530. Cyrus se numea Kurus, Kiros sau Keyhusrev, în limba persană veche - farsî. El a domnit în perioada 576 - 529 î.Hr. A pus bazele Imperiului Persan și a fondat dinastia Achaemenizilor. Ca un Baiazid al perșilor, el a cucerit Regatul Mezilor, Regatul Lydia și regatul Noului Babilon. A unit cele două regate iraniene. Cyrus voia să cucerească și Egiptul, și poate că l-ar fi cucerit, dacă nu ar fi existat regina geto-dacilor Tomiris, vestită prin frumusețea ei morală, curajul și credința neștrămutată în ideea de libertate. "După ce a obținut această victorie și după ce a luat așa de multă pradă de la dușmanii ei, regina Tomiris a trecut spre acea parte din Moesia, care acum se numește Scitia Minor, un nume care vine de la Scitia Mare, și a construit cetatea Tomis pe țărmul moesian al Pontului, după numele ei". Așa scrie istoricul Jordanes (Iordanes) pe la anul 551 d. H., în lucrarea "Getica sau Despre originea și faptele geților".)

Am folosit, cu bună intenție, un citat mai lung dintr-un articol al meu despre Tomiris, regina daco-geților, din motive lesne de înțeles, pentru cei care îi cunosc spiritul luptător al omului și poetului Renata Verejanu: "umerii care n-au îngenunchat și n-au coborât în vorbăraia de la subsol"; "guri desfrânate - răni pline de licoare, lăsați-mi mândrii umeri, întorși azi de la mare / să traverseze veacul [...] / prunci crească-n sărbători [...] / în băile de sânge e mare adunare: se hotărăște cu vot unanim (acum la modă e să fii cu toții), / pe care să-l decapităm, pe care să-l renumim, / și cui îi foarfecăm firul roșu al sorții..."

Poezia Renatei Verejanu e o nostalgie după "anotimpurile netrăite", o "foame" și "stete" după timpul sacru, la care au acces doar Zeii și Poeții: "Într-o zi, când nu veni nici un prieten, / Și eu nici la unul nu m-am dus- / În suflet mi se făcu foame și sete / de vârsta care nu mi-e de ajuns..."

Obosită de "veacul, când nu veni nici un prieten", "pălmuită îndelung" de "anii vârstei" ce nu îi sunt de-ajuns, își caută "necercetă și întreg", de parcă l-ar căuta pe Dumnezeu însuși, "anotimpul fără ură", care "în sângele omului își ascunde chipul, / și, inima, cât de bogată-i, o întreabă..."

Ea caută și găsește în rostirea poetică ieșirea din propriul destin uman, viscolit de neliniști, unde "nu mai încap în propriul său trup", "unde vorba-i strămtorată între rude", zidindu-și, astfel, un alt trup, din Lumină și Cuvânt: "Femeia ce nu-ncap în propriul său trup / și nici o toamnă rostul nu-i va țese, / din vorba mea, ce viscole mi-a rupt? - / vioaie, către lume, zilnic iese. / Dezbracă de pe umeri nopțile uitate, / un vechi ecou din ochii plini, cobor, / o, ziua ei, închisă în cetate - / nesfârșită-i aripa, lăsată de cocor. / Aromele pe gura-i aprinse zări adună / și zdruncină din neguri întinsuri sufletești - / încălțit în vise, timpul mă sugrumă / lăsându-mă cărare dorinței omeneste..."

Timpul este marea ei provocare, o confruntare a **secundelor** cu **nemurirea**, o risipire a trăirilor sufletești în **lumina din zori**: "palmele, peticite cu zori / așteaptă un fulger să le aprindă surâsul...". Ea crede în "cel de-al cincilea anotimp - nemurirea - lipsit de lacrimi, de gând, dezvelind în inimi o livadă, un râu... niciodată un zid", crede în "al cincilea anotimp, din care nopțile, una câte una, vor să cadă..."

Poezia Renatei Verejanu este o voce distinct configurată în peisajul literar aflat la trecerea dintre două secole, dintre două milenii, individualizându-se prin trăiri autentice, culoare, expresivitate și vigoare. Crezul poetei rămâne Omenia: "Poți fi ninsoare. Pulbere fină. Rouă. Târâtor ca omida. Atom ațipit [...], / Poți fi **ochiul al treilea**, / **roata a cincea** - / cum ți-i comod surzând tăcut [...]"; "tu, preocupat de tainice treburi, străbați - / toamnă ploioasă, prin glasul de copil... / și se rotește cântul vieții, vertiginos mână..."

Ninsorile, pulberea, roua, atomii, toamnele Renatei Verejanu sunt emoționante și polivalente. Poeta se joacă cu sensurile lor, se bucură, dar și suferă în veacul în care poți fi... "ochiul al treilea" sau... "roata a cincea"... Dar tot cu ele, cu **ninsorile, roua și**

toamnele ei metaforice, își măsoară rodul scrisului, fierbințeala patimii, puritatea intenției; cu ele ne cucerește pe noi, cititorii.

1. **Ofranda omeniei**, cea de-a doua carte de poezii scrise și prezentate la editură (unica, a statului) în anii 1979-1982, constituie de fapt un volum antologic, alcătuit din cinci cărți (*Virgula amendată*, Vânzătorul vârstelor, Inventarierea simțurilor, Oameni dragi, Fără erou însemnat), reținute de regim un deceniu și editat în 1989, din păcate, cu grafie chirilică.

Curriculum Vitae:

Veronica Popa, născută în s.Crihana Veche, r.Cahul, absolventă a Universității de Stat din Moldova, Facultatea de Litere, doctor în filologie, (autoarea tezei de doctorat "Evoluția poeziei feminine contemporane"); în prezent, profesor de limbă și literatură română (gradul didactic superior), la Colegiul Industrial Pedagogic din or. Cahul.

Aceste poeme sunt traduse în cadrul Proiectului Internațional Poetry PRO, coordonat de Lidia Vianu, Director al Masteratului pentru Traducerea Textului Literar Contemporan - Universitatea din București, <http://mttlc.ro>

Poeme de Joan McGavin

Traducere de Cristina-Alexandra Drăgoi
masterand MTTL

Joan McGavin a urmat cursurile Universității din Edinburgh, devenind licențiată în limba și literatura engleză, apoi a parcurs un program de masterat în cadrul Universității din California, Santa Barbara. A predat limba engleză în diverse licee, iar în prezent predă scriere creativă la Universitatea Winchester. Scriitoarea a beneficiat deja de două burse din partea Consiliului de Artă. În 2011 a fost publicat primul ei volum integral de poezii, *Flannelgraphs*, iar în 2012 a intrat în rândul scriitorilor de la Castelul Hawthornden.

Ginkgo

Aproape-n fiecare zi trec pe lângă doi copaci frumoși. Căutând, în lipsa ta, o cale de a spune ce simt în legătură cu noi, mă gândesc la ei, descopăr ceva: specia lor, ne spun fosilele, a rămas neschimbată vreme de o sută optzeci de milioane de ani.

În absența tăblițelor, a pietrei sau a scrierii în ceară, în vremea aceasta a depărtării, a puținătății gesturilor, căutând o cale, scuturându-mă de inhibiții ca de frunze, vorbind numai pentru mine, să zicem așa: simt pentru tine ceea ce, prețuind ale sale toamne, arborele ginkgo simte pentru viață. Luând cina cu morții

Și-au adus cu ei peisaje așa cum noi ne-am luat jachetele. Le poți vedea, lunecând în spatele umerilor lor, în nuanțe sepie. Stau în ele, cu chipul lipsit de expresie, parcă împietriți de ciudățenia imensă de a fi om dinaintea acestui pavilion, lângă acea masă. Țin în mâini lopeți, afișe, batiste, o carte rămasă deschisă în legătură cu care nu fac nimic. Sunt deasupra telefoanelor mobile, a antibioticelor. La izbucnirile noastre în râs, sunt acoperiți cu un văl subțire de mâncare. Virtutea lor este aceea de a nu se cutremura.

Un nou început

Broșa mea de chihlimbar e tivită cu frunze, pierdute inele sunt amestecate printre ferigi. Safirele mele atârnă invizibile în aer. Nu pot să-mi despart diamantele de chiciură. E jaf în amiaza mare: îmbrăcată de Cartier, cum pot să fiu zărită între frunze și ferigi, apă, cer?

În stația din Twyford

Două biciclete sunt parcate ca doi iubiți, întoarse intim una către cealaltă. Ploaia de-abia căzută a asudat geamul trăsurii. O adiere eliberează trandafirii din somnul lor liniștit de creton. Locomotiva, care și-a tot curățat gâtul, se oprește. Suntem cu toții între capitole, articole, așteptând să dăm pagina, nerăbdători să ne îndrăgostim de liniștea aceasta copleșitoare. Dincolo de suprafață până și gunoiul îndesat în punge de plastic transparentă a șefului de gară se întinde ca niște alge de smarald, ca niște anemone de mare.

CRISTINA TOADER

DEBUT

Prospețimea creației lirice a tinerei poete Cristina Toader ține de structura Ființei înseși ; dar estezia erotică a versurilor sale, caută o purificare idealistă.

Mîngîiat de doruri ancestrale, sufletul ei uimit trăiește o exaltare de natură orfică. Sigur că, simplitatea versificării este dinamizată de începutul unui elan creator, promitent, în devenire.

N. N. Negulescu

STEUA ARGINTIE

S-a ivit pe cer steaua argintie
Ce-mi aduce-n vis altă pezie,
Din înaltul ei cu parfum de seară
Aura regală mă sărută iară.

ÎNGER LUMINOS

Înger heruvimic cu aripi de foc
Coborât din ceruri să-mi aduci noroc,
Îmi veghezi tristețea și-mi redai lumină
Tocmai din adâncul sferei genuină.

LEGĂMÂNTUL IUBIRII

Sunt muritoare pe pământ
Și-mi scriu iubirea-n versuri,
Azi am făcut un legământ
Cu sfinte universuri.

AROME DE TOAMNĂ

Ne mistuim de dor mai mult ca niciodată
Focul iubirii toamna ne îmbată,
Și gândurile peste munți și ape
Aduc arome zilelor plecate.

ZBOR

Să zburăm departe în albastre zări
Vom privi păduri, ceruri de culori,

Raiuri neștiute, ochi de heruvim
Lacrime iubirii lor le-o dăruim.

ÎN GRĂDINA IERNII

În grădina iernii cerul se aprinde
Flacăra iubirii pe noi ne cuprinde,
Și un stol de fulgi naște uhn izvor
Să ne arginteze necuprinsul dor.

Ștefan Grosu

Recenzie:
Maria Sinaci, Normativitate și bioetică. Aspecte ale filosofiei contemporane,

Editura Presa Clujeană,
Cluj Napoca, 2014

Maria Sinaci are două licențe: una în teologie ortodoxă (la Facultatea de Teologie Ortodoxă Ilarion V. Felea de la Universitatea Aurel Vlaicu din Arad) și alta în istorie (la Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative Politice de Universitate de Vest Vasile Goldiș din Arad) precum și un master în istorie și civilizație europeană (tot la Universitatea de Vest Vasile Goldiș din Arad). În anul 2008 și-a susținut doctoratul pe domeniul etic, iar prezența volum constituie teza ei de doctorat. Volumul intitulat *Normativitate și bioetică. Aspecte ale filosofiei contemporane*, cuprinde o introducere, opt capitole care sunt prezentarea temei precum și concluzii.

Prefața este semnată de Ioan Biriș care arată că Maria Sinaci „prezintă cititorului o analiză documentată, pe atât de incitantă cu privire la filosofia normativității etice și a vieții umane” (p. 9).

Introducerea arată că societatea actuală are mare nevoie de o dezbateră etică, deoarece „noile provocări cu care s-a confruntat societatea umană în ultimele decenii, precum conflictele sociale și economice, dezvoltarea tehnologică, descoperirile din domeniul științelor vieții, problema terorismului, dar și protejarea viului, au solicitat reflecția filosofică asupra acestor realități, cu privire la statutul, natura și cerințele normative” (p. 13).

Capitolul I, *Etică, norme morale și normativitate*, pornește la studiu de la premisa că există o preocupare etică, manifestată, de fapt, și la congresele multidisciplinare care au avut loc la universități faimoase din lume.

De precizat că există o distincție între etică și morală, în sensul că etica este denumită filosofia moralei și constituie un studiu sistematic despre morală (p. 17).

Etica are trei domenii: metaetica, etica normativă și etica aplicată. Dintre acestea cea mai dificilă este metaetică deoarece este „zona cea mai abstractă a discuțiilor etice și încearcă să elucideze înțelesul termenilor etici, precum greșit sau corect, rău sau bine, drept sau obligație” (p. 17).

Etica normativă are ca scop să ofere răspunsuri „la întrebările practice ale eticii și face propuneri referitoare la felul în care trebuie să trăim, să acționăm sau ce fel de persoană ar trebui să fim” (p. 18).

La rândul ei, etica aplicată, constituie „domeniul practic al eticii normative în care principiile generale ale eticii... se aplică la cazurile particulare” (ibidem).

Capitolul al II-lea, *Surse de normativitate*, tratează normativitatea în accepție rațională. Se pune întrebarea dacă raționalitatea poate fi sursă de normativitate. De precizat că nu trebuie confundată raționalitatea cu raționalizarea. Această parte a volumului pornește de la ideea că raționalitatea trebuie văzută precum „o sursă de normativitate din două perspective: a) a cerințelor normative; b) a cerințelor normative ca motive” (p. 50).

Capitolul al III-lea, *Factori de normativitate*, pornește de la motivele de acțiune și ajunge la normativitate, judecări morale și obligativitate morală. Motivele de acțiune în dezbateră normativă au început să fie studiate după anii ’70 ai secolului trecut și urmăresc explicarea naturii normativității (p. 57). Aceste motive de acțiune sunt, de fapt, acele „care contează în favoarea dreptului de a ne păsa de anumite lucruri sau anumite moduri de viață” (p. 58). Aceste motive au totuși, până la urmă un caracter sentimentalist, iar atunci este nevoie de „judecata morală ca factor normativ din perspectiva teoriilor sentimentaliste” (p. 71) precum și de „obligația morală ca factor normativ” (p. 74).

Capitolul al IV-lea, *De la etică la bioetică*, arată că bioetica este un domeniu interdisciplinar care are nevoie de un teorii etice pentru analiză. Etica aplicată a apărut la în a doua jumătate a secolului trecut și a concentrat o preocupare față de problemele fierbinți ale societății precum „sinuciderea, statutul femeilor, exploatarea copiilor, libertatea, egalitatea” (p. 85). Din etica etica aplicată, s-au desprins apoi numeroase domenii cum ar fi „etica afacerilor, etica sportului, etica medicală, neuroetica, etica mediului, etica feministă, etica grijii, etica instituțională, etica dreptului, bioetica” (p. 85).

Termenul de bioetică a fost introdus de V. R. Porter în 1971 și are ca obiect de studiu o îmbinare dintre cunoașterea biologică și analiza sistemului de valori umane. Ea urmărește să răspundă la „provocările științei generate de progresele realizate de genetică și biotehnologiile medicale, a căror aplicare

în viața umană solicită o nouă abordare morală, pentru a preveni... abuzuri sau încălcări ale vieții” (p. 86).

Capitolul al V-lea, *Bioetica și teoriile etice*, prezentată aici legătura strânsă care există bioetică și teorii etice precum utilitarism, kantianism (pp. 88 – 136). Teorii etice normative nu au reușit totuși să ajungă un consens în evaluarea cazurilor morale (cum ar fi eutanasia- dezbătută la pagina 9) și atunci este nevoie de bioetică prin care „se pot ghida deliberările” (p. 135).

Capitolul al VI-lea, *Principiismul, o cale de consens, în bioetică*, este o completare a capitolului anterior. Se arată aici că principiismul pornește de nevoie orientării spre principii care să asigure „un cadru moral de evaluare și decizie morală, bazat pe principii derivate din moralitatea comună” (p. 138). În esență, principiismul se ocupă de „calea prin care... se realizeze consensul moral în bioetică” (p. 148).

Capitolul al VII-lea, *De calea principiilor la metoda cazului*, se ocupă de modele prin care „se realizează legătura între dimensiunea teoretică și practică” (p. 151). Aceste modele sunt ilustrate prin teorii care fundamentează „bazele etice ale deciziilor bio medicale” (p. 151). În acest mod, teoria se raportează la practică (*ibidem*).

Capitolul al VIII-lea, *Dilema etică și normativă*, se ocupă de problematica morală care „a revenit, în ultimele decenii în atenția multor filosofi, unii argumentând că dilemele morale nu sunt conceptual posibile, în timp ce alții susțin contrariul” (p. 181). De bună seamă că dilema morală este importantă în dezbaterile societății civile și pornind de la „durerea resimțită de agent în dilema morală” (p. 205) se impune „reconsiderarea limitelor de deliberare și a scopurilor etice” (*ibidem*).

Cartea se încheie cu *Concluzii* în care se arată că s-a urmărit „investigarea normativității etice în viața umană” (p. 207). Se recunoaște însă că problema complexă a normativității etice nu a fost epuizată în acest studiu (*ibidem*).

Cristian Petru Bălan:

CUPTORUL LUI NABUCODONOSOR (povestire biblică)

- Și va să zică voi n-ați vrut să vă închinați dumnezeilor mei și chipului de aur înălțat de mine în locul acesta...

- Nu vrem și nu putem, împărate, îi răspunseră cei trei tineri evrei din din fața lui, care-l priveau fără frică drept în ochi, deși au fost aduși legați înaintea împăratului de către oamenii de gardă care stăteau toți cu spadele trase.

Împăratul Nabucodonosor al Babilonului (Nabucadnețar, cum îi ziceau localnicii și evreii) stătea pe un tron luxos de aur, mângâindu-și nervs barba neagră și încrețită, scrutându-i sfidător cu privirea pe cei trei. Nimeni nu îndrăznise până acum să-l înfrunte cu atâta curaj și dispreț. Așa ceva nu i se mai întâmplase și îl

facea acum să turbeze. Toți supușii tremurau temători în fața lui și-l respectau adânc, nu atât pentru înțelepciunea pe care zicea că o posedă, cât mai ales pentru pedepsele aspre și năstrușnice inventate de el și puse în practică pe tot întinsul împărăției sale ce-o ținea în frâu cu deplină strășnicie.

Una din cele mai diabolice schingiuri aplicate condamnaților la moarte era pedeapsa aruncării lor într-un cuptor mare, încins, săpat ca o groapă largă în pământ, asemănător cuptoarelor de făcut var, pe care după ce-l înroșea bine, îi arunca pe cei nesupuși înăuntrul unde pe dată se prefăceau toți într-un pumn de cenușă.

Preoții care slujeau pe idolii Babilonului l-au sfătuit pe împărat să ridice un monument închinat zeului Marduk, divinitate supremă a panteonului babilonian. În acest scop, în valea Dura, Nabucodonosor a ordonat să se toarne o statuie de aur masiv care, în mare măsură, îi semăna destul de bine chipului său. Statuia o ridicase pe un soclu înalt în mijlocul unei piețe deschise larg și avea șaiszeci de coți în înălțime și șase în lățime.

Ziua de naștere a împăratului a fost aleasă ca o zi a inaugurării monumentului pentru care se pregătise un ceremonial fastuos cum nu se mai văzuse până atunci. Preoții păgâni au „sfințit” chipul de aur al zeului stropindu-l cu vin și sânge de tauri tineri, arzând grămezi de mirodenii la picioarele statuii. Sute de mii de oameni - babilonieni, asirieni, caldeeni, evrei, greci ș.a. - au fost aduși să asiste la inaugurare și să se închine zeului.

La semnalul a zeci de tobe, a unei trâmbițe lungi, a unui caval, a unei harpe, a unei alăute și a tot felul de alte instrumente, toți cei de față - inclusiv preoții păgâni - au fost obligați să cadă cu fețele la pământ înaintea chipului uman turnat în aur. Însuși împăratul a făcut o plecăciune adâncă în dreptul lui Marduk. Numai trei tineri vâjnoși, care stăteau ceva mai departe de monument, au rămas nemișcați în picioare, ținând brațele încrucișate, plini de demnitate și privind cu scârbă la mulțimea aceasta prosternată care a rămas ca o turmă de vite lungite la pământ, stând așa minute întregi. De fapt, aduși ca martori la spectacolul acesta grotesc erau nu trei, ci patru tineri, numai că cel de-al patrulea, Daniel-Belșațar, se afla mult mai departe, într-un loc izolat între tufe, unde nu-l putea vedea nimeni, privind cu același dispreț de la distanță desfășurarea acestui ceremonial păgân, stupid și insultător pentru orice ființă omenească.

Cei trei tineri iudei fuseseră însă urmăriți și zăriți de mai mulți slujitori caldeeni care, la sfârșitul ceremoniei, i-au pârat de garbă împăratului care, auzind acest lucru, a ordonat să fie imediat arestați și aduși legați în fața lui. Se știa ce va urma. Mâiniindu-se foarte, Nabucodonosor i-a chemat furios sub umbra statuii unde stătea pe tronul de aur, în timp ce niște sclavi îi făceau vânt și-l răcoreau cu ramuri late de palmier.

- Refuzul vostru este semn rău, ridică tonul împăratul. Chiar rău de tot!... Și nu pentru mine, ci pentru voi! Au n-ați putut să faceți tot ce-au făcut ceilalți? Nu vreți să vă supuneți ca ei? Doar văzurăți că tot poporul acesta cuminte, împreună cu mine în frunte, am dat cinstire marelui Marduk care este Copilul Soarelui, cel cu cincizeci de nume sfinte: Addu - stăpânul norilor; Agaku, domnul descântecului care învie morții; Agil-ma, creatorul pământului și al cerului; Ara-nunna, sfetnicul zeului apelor Eea; Asha-ru, organizatorul destinului, zeul magiei; Lugal-ab-dugur, domnul cel veșnic; Tutu, înnoitorul zeilor; Zulummu, atotputernicul inegalabil... Uite ce puteri mari are el! Iar voi? Hm! Dar ce tot vi le spun eu vouă, că le știți mai bine decât mine!? Nu mă îndoiesc că deja voi știți cu siguranță puterile zeului nostru Marduk, fiindcă sunteți destul de înțelepți. Din tot Ierusalimul vostru pe care eu, marele împărat, vi l-am călcat cu fală în picioare transformându-l în ruine veșnice, după ce v-am luat aproape tot poporul ca robi, târându-l cu sila după mine până aici în marele Babilon ca să-mi slujească cu frică, din acești robi nemernici, eu am decis să aleg patru tineri falnici - pe cei mai înțelepți dintre voi evreii, pe care i-am ținut pe lângă mine - adică pe voi! Pe voi trei: pe tine, Hannania, căruia ți-am dat nume de-al nostru și ți-am zis Sadrak; pe tine, Misael, căruia ți-am zis Meșac; pe tine, Azaria, căruia ți-am zis Abed-Nego, dar și pe Daniel, proorocul meu prea onorat de noi, căruia i-am zis Belșațar, aproape cum l-am numit pe fiul meu. Chiar mă întreb pe unde o fi umblând acest Daniel în clipele acestea importante, de nu-i cu

voi aici... Au nu văzurăți oare câtă onoare v-am făcut? Știți prea bine că pe voi v-am prețuit întotdeauna ca pe niște oameni învățați ce sunteți și cu toate că aparțineți iudeilor care mă urăsc de moarte din cauză că i-am cucerit și înjosit, iată, eu v-am dat dregătoriile cele mai de seamă, pe care nu le-am încredințat nici măcar învățaților din poporul meu, căci și eu am destui oameni înțelepți și aș fi putut să-mi aleg sfătuitori dintre ei. Dar v-am ales cu drag pe voi... Iar voi? Voi așa mă răsplătiți pe mine? Așa îmi răsplătiți voi bunătatea, grija ce v-o port și așa îmi răspundeți: cu sfidare? O, asta nu o voi putea trece ușor... Este prea mult. Prea mult! răcni el. Daniel-Belșatar m-a făcut să cred puțin în Dumnezeul vostru Iehova, pe care în parte vi-l respect. Și v-am respectat și pe voi... Atunci pentru ce vă încăpățânați și nu vreți toți trei să vă închinați dumnezeului meu căruia eu i-am înălțat în acest loc un chip minunat de aur unde locuiește chiar sufletul lui? În adins oare, Sadrak, Meșac și Abed-Nego, refuzați să slujiți dumnezeilor mei și nu vă închinați chipului de aur, pe care l-am înălțat aici? Ce rău v-a făcut el vouă? Ce rău? Spuneți! De ce nu vorbiți? Nerecunoscătorilor! Dar iată: pentru că m-ați slujit bine până acum, pentru că v-am prețuit, eu vă mai dau o șansă... De aceea, acum fiți gata, c-am să vă pun la o ultimă încercare... În clipa când veți auzi sunetul instrumentelor, să vă aruncați cu fața la pământ și să vă închinați chipului măreț pe care l-am făcut; iar dacă nu vă veți închina lui, atunci veți fi aruncați pe dată în mijlocul unui cuptor aprins! Și care va fi oare dumnezeul acela care vă va mai putea scoate vreodată din mâna mea?

Rostind aceste vorbe cu ochii roșii de mânie și cu pumnii strânși, Nabucodonosor făcu un pas amenințător spre cei trei. Împăratul tremura nervos din tot corpul și scoase cu o mișcare fulgerătoare sabia din teaca de aur cu rubine. Cei trei dregători evrei îl priveau calmi, cu zămbete abia reținute.

- Noi n-avem nevoie să-ți răspundem la cele de mai sus, a zis Sadrak, cu glas potolit.

- O, împărate, continuă Meșac, ascultă-ne: află că Dumnezeul nostru, căruia îi slujim, poate să ne scoată din cuptorul tău aprins. Te asigurăm că El ne va scoate neatinși și din mâna ta, dacă merităm...

- Și chiar dacă nu ne va scoate, a completat Abed-Nego, să știe mânia ta că noi tot nu vom sluji dumnezeilor tăi și nici nu ne vom închina chipului de aur pe care l-ai înălțat!

- Așa? urlă împăratul cu niște priviri turbate. Și adresându-se gărzilor înarmate și slujitorilor de lângă el, porunci: încingeți imediat cuptorul, de șapte ori mai mult, până ce se va înroși bine - și la foc cu ei!

Apoi le întoarse cu ură spatele celor trei. Avea fața umplută de mânie. Își băgă cu mișcări băjbăite sabia în teacă, după care a poruncit unora din cei mai voinici stratioți din oștirea lui să-i lege pe răzvrătiți și să-i îndrepte spre gura cuptorului aprins aflat lângă unul din zidurile cetății. Acolo ardea permanent un foc mare în care zilnic erau aruncați toți nesupușii.

Condamnații, însoțiți de o gardă numeroasă, au fost legați cu cămășile, mantalele și celelalte haine ale lor, apoi au fost mânați toți trei spre gura unui cuptor uriaș. Se apropiau de el tăcuți, cu pași mici. Din coșul lui ieșeau trâmbe de fum albăstrui. Intrarea în cuptor era ca o borbă joasă, neobișnuit de largă. Acolo li s-a făcut deodată vânt celor trei condamnați. Ei au alunecat pe o pantă și au dispărut în marea de flăcări orbitoare care păreau să-i mistuie.

Nabucodonosor nu s-a găbit să intre în palat și, răzgândindu-se, a chemat pe purtătorii unei lectici, după care s-a urcat în ea cerându-le purtătorilor acesteia să o apuce spre direcția cuptorului unde, la ceva distanță de foc, se opriră. Cine i-ar fi privit atunci fața împăratului care își schimbase deodată culoarea, ar fi crezut că parcă ar fi regretat că s-a grăbit să-i pedepsească atât de aspru pe cei trei dregători, mai ales că, până atunci, ei îi fuseseră totuși de mare folos, fiindcă l-au slujit cu destulă supușenie. Dar ordinul luat cu atâta îndârjire fusese deja îndeplinit. Totuși urmările acestui tip de execuție, într-o asemenea zi festivă, au fost cu totul și cu totul neașteptate iar porunca împăratului de a-i înțeți arderea, de a supraîncălca până la refuz cuptorul, a avut niște urmări neplăcute. Încă de la început, vâlvățiile focului au transformat cu repeziciune cuptorul într-un adevărat iad, care duduia neobișnuit de încins, încât limbile focului s-au lungit ca niciodată de mult, dansând amenințătoare spre aerul

din afară. Drept urmare, dogoarea ucigătoare și gazele fierbinți scăpate în jur au ucis prin surprindere pe toți cei din garda condamnaților atunci când aceștia i-au îmbrâncit pe Sadrak, Meșac și Abed-Nego în foc. Cei trei au ajuns drept în mijlocul vâlvățiilor... Împăratul care, de la nu prea mare distanță, privea curios acest spectacol înfiorător, se ridică încet în picioare din lectica lui purtată de patru sclavi, făcu ochii din ce în ce mai mari și strigă nedumerit: - N-am aruncat noi oare în mijlocul focului pe cei trei oameni legați? Atunci ce caută oare patru siluete în cuptor, fiindcă eu văd bine că sunt patru oameni umblând slobozi, nepăsători și nevătămați prin mijlocul vâlvățiilor. Iar chipul celui de al patrulea seamănă cu al unui fiu de dumnezei. Oare ce se întâmplă acolo?

- Chiar așa este, împărate, se auzi deodată vocea veselă a lui Daniel care apărură fără să-l bage nimeni în seamă lângă lectica lui Nabucodonosor. Al patrulea este un înger al Domnului care îți va dovedi că Dumnezeul nostru este Domnul cel adevărat, nu idolii tăi de aur, și că împotriva voinței Lui nu-i poate sta nici un împărat!

Tremurând de spaimă, Nabucodonosor se apropie mai mult de locul unde era cuptorul și, punând mâinile pâlnie la gură, strigă cu glasul tremurând:

- Sadrak, Meșac și Abed-Nego, slujitorii Dumnezeului Celui Preaînalt, ieșiți afară și veniți încoace...

Spre uimirea celor de față, nu și a lui Daniel, cei trei ieșiră zămbind din cuptor afară, vii și nevătămați. Mai mult, hainele le rămăseseră neschimbate; nici un miros de fum nu se prinseseră de ei și nici măcar un fir de păr nu li s-a părilit de pe capetele lor descoperite. Ba chiar aveau un miros plăcut, ca de flori... Atunci Nabucodonosor și-a plecat capul în fața lor, a ridicat brațele amândouă spre cer și, cu lacrimi în ochi, a strigat în azul tuturor:

- Binecuvântat să fie Dumnezeul lui Sadrak, Meșac și Abed-Nego, care a trimis pe îngerul Său și a izbăvit pe acești slujitori minunați care s-au încrezut în El, preferând să încalce porunca împăratului și să-și sacrifice mai degrabă trupurile lor decât să slujească și să se închine altui dumnezeu decât Dumnezeului lor! De aceea, eu izvodesc tuturor o poruncă: "Orice popor, trib sau limbă care va grăi cuvânt de defăimare a Dumnezeului lui Sadrak, Meșac și Abed-Nego, va fi făcut bucați iar casa lui va fi prefăcută într-un morman de moloz, dacă va vorbi contra Lui, pentru că nu există alt Dumnezeu care să izbăvească pe oameni cum îi izbăvește El!"

După aceea împăratul i-a reșezat în slujbele lor în ținutul Babilonului pe cei trei eroi și, în plus, i-a înzestrat cu vrednicia de a cârmui peste toți iudeii care se aflau în acel timp în Imperiul Babilonian, insuflându-le speranța că se apropie ziua când se vor întoarce liberi în țara lor de unde fuseseră aduși ca robi.

LILIANA ARDELEAN

A FOST ODATĂ UN CRĂCIUN

E noaptea de Crăciun a anului 2009. M-am uitat la televizor la un film drăguț cu Moș Crăciun, apoi m-am culcat. Nu am adormit. Mai citeam în pat. Deodată, se aud bubuituri. „Focurile de artificii”, gândesc rapid. Se repetă. „Parcă nu seamănă cu focurile de artificii.” Nici nu erau. Afară tuna și fulgera și s-a pornit o ploaie cu clăbuci, ca în mijlocul verii.

Când am realizat ce se întâmplă, chiar în acel moment au început să mă treacă fiori pe șira spinării. „Dumnezeule, așa ceva n-a mai fost de la Crăciunul din

89, de la Revoluție, când au împușcat copiii pe treptele Catedralei! Doamne, ce-a fost ș-atunci! Am crezut că n-o să mai treacă. Și uite c-a trecut. Au trecut două decenii și mai bine. Unii au uitat, alții au fost prea mici pe-atunci, ca să aibă ce-și aduce aminte. Sinceră să fiu, și eu am crezut c-am uitat. De unde să uiți?! Ce să uiți?! Poți uita cerul ăla care și-a desfăcut baierile, lăsând potopul de apă furibundă să curgă în clocote peste șuvoaiele de sânge nevinovat al copiilor?! Au căzut secerați ca spicele. Între două proteste de revoltă verbală, într-o secundă de liniște, un lătrat de ordin, animalic, și s-a dezlănțuit iadul. Gloanțele își făceau de cap, în zburdălnicia lor dementă, culcând în somnul de veci, puiții. Mitrălierele lătrau înnebunite, ca niște câini loviți de turbare în noapte cu lună plină. Treptele Catedralei s-au pardosit într-o clipită cu trupuri calde. Și erau multe, fiindcă au ieșit mulți. Nu-i mai ținea nimic în casă. Nici groaza de pușcărie, nici de schingiuirile securității, nici măcar frica de moarte. Decât așa viață, mai bine neființă. Lumea a ajuns la suprasaturație. Nici un singur gram de ceva nu se mai putea dizolva în conștiința lor, ca să-i facă a continua să îndure. Și parcă Dumnezeu Însuși i-a îndemnat să iasă în stradă, dând vreme bună, caldă. Mai cald afară, pe străzile înțesate ale orașului, decât între cei patru pereți mucegați ai camerelor de bloc. Blocuri comuniste, făcute la normă, de mântuială, cui să-i pese, cu pereți subțiri, încât aflai fără voie toate cele ale vecinului. Știai cu exactitate și când folosește baia și cât stă acolo. Nu mai vorbim de dormitor. Nu era nevoie de stratagemă cu paharul întors cu gura lipită la perete, ca să afli ce-i pe la vecini. Blocuri comuniste, urâte, incomode, camere ca o gaură de șoareci, pereți coșcoviți și, mai ales, lipsa de apă caldă. Doar sâmbăta și duminica câte două ore. Și atunci era sălcie. Asta se numea caldă. Dar, de plătit, plăteai de te uscai. Nu știai ce să faci mai întâi. Să te speli pe tine și pe ai tăi, să speli rufe, sau vase, sau să faci curățenie. Până la urmă curățenia o lăsați de izbeliște, oricum nu-i ajungea rândul niciodată la apa zisă caldă. După cearta zdravănă pe tema cine din familie să facă primul baie, urma spălarea refelor. Povestea se derula împănată cu nervii afereți. Intrai în cadă, nu la duș, fiindcă se consuma prea multă apă la duș, dar în cadă se puteau spăla două persoane în aceeași apă. Deodată, ori că unul după altul, ca în Evul Mediu. Cei tineri cu mintea încă zburdândă și neaburită de fumul fricii, inițiau pe fugă, câte un anemic joc erotic. Te executai repede, repede, pentru că timpul trecea și ce e aia două ore pentru o familie? Următorul, tot fuga, fuga. Ce plăcere de a te spăla, de a sta tolănit în apa caldă, cu spumant! Spumant? Vise! Săpun de rufe, făcut în casă cu sodă și cu grăsimea colectată de pe fundul tăvii unde s-a fript slănina cumpărată pe post de carne, de la măcelăria care se putea socoti favorizată că avea de vânzare asemenea delicatose, în loc de cârlige goale. Dacă nu cumva preferai în loc de săpun să mănânci o felie de pâine unsă cu untură. Îți plăcea să o numești untură, din respect pentru propria persoană, căci altfel aspectul ei îți pune la grea încercarea imaginația, pentru a găsi termenul adecvat care să o denumească cât mai exact. Cineva cu scaun la cap ar pune o întrebare cât se poate de pertinentă, de ce nu încălzeam apă pentru toate nevoile. Întrebare care se ridica bătoasă și mândră de supremația ei absolută. „Unde și cu ce, dragilor?” Pe aragaz nu mergea, fiindcă nu aveai butelie decât cu porția. Și a naibii butelie, se termina cât bați din palme. Ți-o trebuia să faci o brumă de mâncare. Pe o plită electrică? Nici vorbă. Aveai cotă de curent. Mică, mică de tot. Poate să ajungă la o casă de pitici, dar nici acolo nu cred. Deci... adio, apă caldă! Aveai nevoie de bruma de curent, ca să te poți lumina, să nu bătâi prin casă, noaptea, ca orbeții. Chiar și așa, erau zile planificate în care se lua curentul, pentru a se face economie la nivel național. Ce dacă exportam curentul electric, iar noi, ca și cârțițele, sub pământ?! Poate de aceea acum îmi place să aprind lumina în toată casa. Se mai găsește câte unul să-mi facă observație, să mă „tragă de atenție” că fac pradă și că e scump, iar eu răspund că destul m-am simțit ca pe lumea ailaltă pe vremea comuniștilor.

Idei ar fi fost ele, cum să ieși din impas, dar avea grijă partidul unic și guvernul comunist ca să-ți radă orice elan. Găseau ei o soluție pentru toate, numai să te poată îndobitocii cât mai repede și mai bine, ca să rămâi inert și la cheremul lor.

Așa cu blocurile. Dacă vecinul gătea varză, mirosul îți rupea și ție nasul. Se amestecau diversele miasme de la toate apartamentele, iar casa scărilor căpăta un iz de tomberon negolit cu anii.

În acea zi de Crăciun al Revoluției o fi fost cald afară, căci așa a dat Dumnezeu, ori că s-a încălzit, fiindcă oamenii au încălzit aerul cu trupurile lor înfierbântate de speranța eliberării, nu putem ști cu siguranță. Cert este că au ieșit din case cu miile. Și, ceea ce știm sigur, este faptul că au ieșit nu din cauza vremii neobișnuit de calde, ci din cauză că s-au săturat până peste cap. N-au mai ținut seamă de nimic. Nici de frică, nici de groază, nici de foame, nici de boală. Călăuza de urmat era numai speranța. Aceasta a născut chiar atunci, pe loc, un curaj nebun. Speranța i-a călăuzit spre Casa Domnului. Acolo unde ea, speranța, prin minune, putea deveni balaur care să dea iama în toată putreziciunea lumii și să o șteargă de pe fața Pământului.

Împușcații nici nu au știut când au murit. Un pocnet și ... întunericul. ...ori, poate că nu întunericul, ci lumina. Nimeni nu s-a mai întors ca să ne spună cât de lumină când pleci. Oricum, ochii lor foarte tineri, s-au închis înmuiați în speranță. Speranța care le sticlea în privirile care încă mai cântau: ”Noi nu murim degeaba. Aveți grijă de tot ce vă lăsam?” După ce primii sacrificați au mușcat asfaltul, brusc, peste cântecul lugubru al gloanțelor, s-a înălțat din miile de piepturi un vaiet ca de demență. Și au pornit să se miște mai abitir ca oricând. S-au adunat ca la război. Puhoai s-au adunat. N-a mai fost loc pe străzi nici pentru un ac. Iadul era la el acasă. Se pușca, se alerga, se zbiera, se urla. Vaieri, râsete, pumni, mâini smucite în sus făcând semnul victoriei. Megafoane, ceai împărțit în mulțime de către necunoscuți care locuiau în perimetru și care pactizau cu mulțimea. Telefoane oprite, ieșirea și intrarea în oraș blocate, Ceaușescu gângăvind pe mulți decibeli ”Golani de la Timișoara.” Iar golani, în replică: „Azi la Timișoara, mâine-n toată țara.”

Ne oprim nedumeriți în fața ușii de la intrarea casei noastre.

-Ce se aude?

-Nu-mi dau seama. Urlă cineva. Par mai mulți. Probabil că sunt microbiștii. Ca de obicei, după meci, se manifestă în Piața Operei.

-Care microbiști? N-a fost nici un meci azi.

-Cum n-a fost? Da' tu și Cipri nu la meci v-ați uitat la televizor?

-Aia a fost altceva.

-Mă rog.

-Totuși, cine urlă în halul ăsta?

Stăm și ascultăm atenți.

-Hm! Pare a nu fi în Piața Operei. Pare mai departe... Nu pot desluși nimic. Zic ceva. Parcă scandează... Hm! Nu-i ceva normal. Mă duc să văd ce se întâmplă.

Ascultăm atenți cu gâturile întinse și capul într-o parte, ca să întindem urechea spre zona de unde venea zarva, poate, poate-om reuși să deslușim ceva.

Deodată mă apucă frica. Pe vremea aceea îți era frică cam tot timpul și cam din orice.

-Ba, fă bine și nu te du nicăieri! Mergi frumos la tine acasă și te culcă.

El râde, mă pupă ca de obicei la despărțire și pleacă.

M-am uitat lung după el, cu aceeași durere ca întotdeauna.

Nu-mi venea să cred că s-a ales praful de căsnicia noastră înche-gată pe cea mai mare iubire aflată vreodată pe mapamond. Ne-am despărțit, ca și când n-ar fi fost. Dar... am aplicat utopia modernă. Ne prefăceam că am rămas prieteni. Nici noi nu eram conștienți de această minciună sfruntată. Chiar credeam în gogorița cu prietenia. O gogoriță. Niciodată, dar niciodată, iubirea nu se poate transforma în prietenie. Sentimentele care te bântuie după ce te rupi de cel ce ți-a fost drag odată, sunt cu totul de altă natură. Mai degrabă ăș zice o senzație de neîmplinire, de viață trăită în van. Dar nimeni cu vrea să recunoască, pentru că opinia publică l-ar cataloga drept necivilizat. Ori asta nu-i convine nimănui. Nu ne convine să ne fie văzute slăbiciunile, să fim cotați nici necivilizați, nici slabi de înger, nici lipsiți de rațiune, nici demodați, nici sentimentali. De ce? Din orgoliu, din mândrie prost înțeleasă, sau doar din simpla dorință de a demonstra că suntem buni și corecți, iar

soarta sau semenii ne-au nedreptățit?! Sau din dorința ascunsă în străfundul subconștientului că, de fapt, am dori să o luăm de la început? Ce ne oprește? Mândria și încăpățânarea, presupun. ”Da, ce, de ce eu?! Să vină el! El a greșit. Nu eu.” Iar viceversa. ”Să se-chine ea. Doar e femeie. E mai slabă. Eu sunt bărbatul. Ce Dumnezeu! Toți bărbații fac la fel,” Și uite-așa se-nchide cercul orgoliilor stupide.

Așadar, am rămas o vreme afară, în curte, sub cerul înstelat. Deși era luna lui decembrie, mai exact 16 ale lunii, era cald ca și primăvara. Nu-mi aduceam aminte ca să mai fi pomenit așa ceva în toată viața mea. Mi-am înghițit amarul sufletului personal, inspirând aerul plăcut și, privind la lună, pierdută-n ale mele, uit cu totul de vânojoleala vocală care domina centrul orașului. Într-un târziu, sufocată de durerea mea, care-mi chinuia sufletul, mă duc la culcare și, târziu în noapte, adorm. Cu ferestrele închise n-am mai auzit nici un urlat, nici aproape, nici departe. Doar la un moment dat am avut impresia că aud un fel de trosnitură, ca de sticlă spartă. Ceva mare, ca o vitrină, căci zgomotul a fost ca o bubuitură de tun. Da, chiar. Nu semăna cu altceva. Fusese o bubuitură ca de tun.

Nu i-am dat importanță, căci mintea îmi era stoarsă după tocul de plâns cu care m-am înfundat în ultimele ore. Așa că am căzut din nou, grămadă, somnului.

M-am sculat cu ochi cârpiți, când a venit fata la mine.

-Mami, ți-e rău?

-Nu, Pui, nu i-e rău la mami. Vrei să luăm dejunul? Ți-e foame? Mă scol imediat.

-Lasă că pregătesc eu ce trebuie. Scoală-te liniștită. Nu știi ce naiba se tot aude afară. De când m-am sculat, tot aud.

-Ce?

-Nu știu. Ca niște urlate. Parcă ar fi unii furioși și zbiară cât îi țin puterile.

-Măi, să fie! Și aseară când m-am întors cu taică-tu din vizită de la Predești, tot cam așa ceva am auzit, dar, în final, n-am dat importanță, am zis că, cine știe.

-Eu mă întreb cum de nu intervine poliția.

-Da, ai dreptate. Așa ceva nu se tolerează. Hai să deschidem televizorul, să vedem ce-i.

-Ce ai vrea tu să vezi la televizor? Știi că nu arată chiar nimic, în afară de mutra lu'nea Nicu, cârpaciul'.

-Ștt! Cum vorbești?, îi replic eu în șoaptă, cu ochii măriți de groază, astupându-i gura cu palma, deși eram doar noi două în toată casa. Casa noastră.

-Doamne, mami! Ești paranoică! Cine vrei să ne audă?

-Nu se știe!

Ea puffește și pleacă în camera ei, ca să învețe. De Crăciun li s-au fixat ceva examene, asta era procedură curentă, ca nu cumva, cineva să-și permită să lipsească, eventual să aibă îndrăzneala de a merge la biserică. Măsură de ultraprevvedere, luată de către cadrele dedicate partidului, ca să-și arate o dată în plus devoțiunea, căci altfel nu era nici un pericol ca studenții să-și ia libertăți de acest fel. Știau că i-ar paște exmatricularea. Cine să îndrăznească să absenteze la Crăciun?! Ar însemna condamnare sigură. Nu îndrăzneau nici măcar să punem pe noi o zdreanță mai ca lumea. Zdreanță, bine zis, căci altceva nu se găsea de cumpărat în magazinele lui Ceaușescu. Nu că nu am fi avut. Nu! Doar că tot ce era bun, mergea la export. Noi nu contam. Fericire mare când mai prindeam câte una suțită de la fabrică, din stocul de export. Atunci consideram că l-am prins pe Dumnezeu de picior. De fapt, la fel se întâmpla cu orice lucru imaginabil, ori inimaginabil. De la mâncare de orice fel, pâine, lapte, la hârtie igienică. Nu vorbim despre delicatose precum unt, zahăr ori ciocolată, portocale. Bursa neagră să trăiască și talentul de a da cu jula.

Era trecut de nouă dimineața când m-am adunat în bucătărie, să fac ceva de mâncare pentru prânz. Am scuturat de butelie să văd cam cât gaz mai aveam și am oftat ușurată că mai era plină pe jumătate. Venea Crăciunul și, cât de puțin, dar tot voiam să pregătesc ceva deosebit, cât de cât. Ca să simțim și noi că-i sărbătoarea Domnului. Altfel nu aveam cum, căci la biserică nu ne puteam duce. Aveam serviciu la ora slujbei. La vecernie, seara, nu-i tot una, și, și aia, cu frica-n sân. „Dacă mă binoclează cineva?!” Da, așa, binoclează, căci pândeau, rotindu-și ochii-n cap ca bufnițele. Îmi cer scuze păsărilor acelora că le aduc un atare afront prin comparația mea. Dacă m-ar fi văzut vreun tovarăș, m-ar fi turnat și aranjată-aș fi fost. Calumea aranjată. Nu oricum.

-Tovarăș! Bagă de seamă ce faci! Ești fată de popă, nu ești membră de partid. Aici noi avem nevoie de cadre capabile și devotate. Mai ai și fata la facultate. Ia vezi!

Tot timpul trăiam cu frica-n sân că rămân fără pită. Mă abțineam de la dusul la biserică și mă rugam lui Dumnezeu să mă ierte. Totuși, din când în când, mai furam câte o slujbă, când se iva o ocazie favorabilă. Intram pe ușa laterală, ocoleam jumătate de oraș, ca să pot intra pe ușa aceea, venind din parc, strecurându-mă, umbră, printre pomi și arbuști, ca un lotru de noapte.

M-am gândit la toate acestea, curățând câțiva cartofi, care să mai umple ciorba cea chioară, suflându-mi din când în când în pumni, de frig. Buricele degetelor îmi erau deja înghețate și mă dureau, iar altă sursă de căldură la îndemână nu aveam, decât propria răsuflare, ca dobitoacele. Caloriferele erau sloi. Mă uitam cu jale la pereții bucătăriei pe care se scurgea apa formată prin condensul aburilor care ieșeau din oală. Ei, calzi, pereții, gheață, gata condensul.

„Lasă, că spre seară o să fac puțin foc în camera în care dormim, ca să fie pe noapte. Mai stăm cu spatele lipit de teracotă, ca să ne dezmoțim. Trebuie să aduc lemne de jos. Sper că mai am sparte.”

Acestea le spărgeam când presupuneam că vecinii nu sunt acasă, ca să nu ne audă că spargem lemne și, cumva, să ne pârască. Erau niște dedicații regimului. Lor le mergea bine, ca tuturor acelora pe-o măsură cu ei. Lemnele se dădeau numai pe cartelă și numai acelora care nu aveau încălzire centrală. Ce importanță să aibă faptul că încălzirea era, de fapt, moartă, iar noi, mai rău decât eschimoșii?! Lemnele le cumpăram la negru și, dacă ne prindea,... nici nu vreau să mă gândesc.

„Va trebui să merg la noapte la benzinărie, la nea Nelu, să văd dacă-mi mai poate umple și butelia de rezervă, continuu să mă gândesc la ale mele. Oricum, azi fac numai ciorba asta de oase, nu și felul doi, ca să nu consum gaz, în ipoteza că nea Nelu nu are să-mi dea. Trebuie să-mi rămână suficientă butelie pentru Crăciun. De altfel, din ce să fac felul doi, că nu am strop de carne. Câtă mai e în congelator, căpătată de la văru-meu de la sat, când a tăiat porcu' și o palmă de cârnaț, țin tot pentru Crăciun. Măcar să miroase a friptură și a cârnați! Ca pe vremea bunicilor mei.

Ciorba continuă să fiarbă. E cu zarzavaturi scoase din congelator. Nici vara nu aveai de unde le lua, dar iarna! Piețele erau goale, goluțe. Nud, nu altceva. Țăranii nu aveau voie să vândă, iar la Aprozar, dacă ai vrut să dai banii pe gunoi, ai putut să-ți satisfaci plăcerea. Eram norocoasă peste poate, fiindcă posedam o cunoștință, vânzătoare la Aprozar, Nuți, personaj foarte important, care se socotea mare doamnă și mă tutuia fără inhibiții, deși eu ditamai profesoara cu facultate făcută cum trebuie, la zi, cinci ani, iar ea șapte clase, proastă ca noaptea de simplă ce era, dar era membră de partid, calitate cu care nu se putea compara nimic. Membră de partid! Cum să fie egala mea?! Mă surclasa de la o poștă. Nuți avea părul vopsit, înfioat în pieptănături la modă, făcute la cuafor, unde mergea săptămânal, cu oja pe unghii, roșie foc, scorjită până la jumătate, din cauza cotrobăitului cu degetele prin lăzile cu legume pline de pământ și fructe prăfuite, pe jumătate putrezite. Alegeai din ele ce se putea, cât se putea. Decât nimic! Nu?! Asta era norocul meu, Nuți. Pe care Nuți, scuzati expresia, o pupam în dos cât puteam de bine, socotind chiar o mare favoare că binevoia să se tragă de șireturi cu mine. Câteodată, Nuți îmi dădea telefon, plină de suficiență și supra autoevaluare.

-Hai, dragă, repede, că am marfă refuzată la export, să-ți dau și ție ceva, ca să ai ce să rumegi mai de doamne-ajută.

Ar fi trebuit să-mi vină să-i pup tălpile, dar mie îmi era o lehamite mai mare decât turla bisericii, fapt pentru care mă autoadmonestam, cum că aș fi nerecunoscătoare, în loc să sar în sus de bucurie. Bineînțeles că mergeam la Nuți, îi dădeam preț dublu, adică șperț, sau ciubuc cum îi mai zice, îmi jucam magnific scena de teatru în care eram tovarășe egale, care se bat pe burtă, că de!, ne lega mare prietenie mare. Executam aceste manevre cu o greață față de mine însămi și de tot, scursă din gât până-n stomac. Le înghițeam, fiindcă afurisitul de spirit de conservare se dovadea mai puternic decât bunul simț, conștiința și demnitatea.

Mestecând în ciorbă și gustând-o, ca să văd dacă nu e gata, ca nu cumva să o las pe foc nici o secundă în plus și să consum gaz aproasta, să fac pagubă, mă întrebam dacă Gina, chelnerița de la restaurant, va putea să subtilizeze artistic niște ouă pentru mine și o bucată, sau o jumătate de bucată de unt. Aș face un pui de tort. Mai săracuț, dar tort s-ar numi că este. Cu un pic de praf de vanilie, ar ieși ceva de o cremă.

Tocmai mă aplec să sting butelia, când mă face să tresar din toate încheieturile un duruit de motor în funcțiune. Duruie tare. Tare de tot. În primul moment arunc o privire în stradă, ca să văd ce se întâmplă, dar îmi dau seama, instinctiv, că vine de undeva de deasupra casei. Mă uit pe fereastră și nu văd nimic, dar geamul începe a zornăi, casa vibrează și am senzația că vine Godzila. Scot capul afară și văd pe cer un helicopter kaki. „Al armatei”, deduc eu repede. Văd că se învâрте în cercuri largi, dar cercuri, rămânând în același perimetru, Catedrală, Piața Operei. Cum stau în zonă, și deasupra casei mele.

„Ce naiba caută azi, duminică, să zboare un helicopter pe aici? N-am mai văzut unul de nu țin minte. Și încă unul al armatei?! O fi al Crucii Roșii, dar nu văd nici o cruce. Și apoi nu scot ei helicopterul pentru un bolnav, afară de faptul că e foarte grav vreun mahăr de-al lor, de la partid. Primul secretar, ori șeful securității.”

Realizez deodată că eu, cu ale mele în cap, nu am mai auzit zgomotele de afară. Aceleași urlete, voci care strigau ceva pe un ton vehement... Și helicopterul... Și pe stradă, lume, parcă mai multă ca de obicei, parcă mai surescitată, cu fețe mai vii, cu ochi care trăiau, strălucind în ei ceva ca o flăcără, când, de obicei oamenii păseau ca stafiele. Și cu capul în jos, privind în pământ. Devenise un mod normal de a fi. Cu ochii, găvane. Erau morți. Morți vii. Nu aveau nici o expresie, erau ca teleghidați și atât.

-Scumpo, tu auzi ce aud eu?

-Da, mami. Ce-o fi, Doamne iartă-mă? Mă îmbrac și mă duc până în centru să văd ce e.

Nu apuc să i-o rad, că sună soneria. Era tatăl ei. Deschid, iar el bulzește, literalmente, înăuntru. E agitat, cu bujori în obraji. Pe frunte, o boare ușoară, abia sesizabilă.

-E revoluție.

-Ce revoluție? Ești bolnav?, îi duc eu mâna la frunte.

„Ăsta are febră.”

-Revoluție!

Îmi aruncă mâna de pe fruntea lui.

-N-am febră, -i revoluție! De ieri. S-au adunat la Maria, la popa Laslo Tokesh. S-au adunat destul de mulți. Îți amintești urletele de aseară? Ei erau. Strigau „Jos Ceaușescu!” și „Jos comunismul!” A venit miliția.

-Păi?

-Păi, așa. Nu știu. Unii au spart vitrinele de la magazine, au furat lucruri, au oprit tramvaiele. Totul e blocat în oraș. Acum sunt în Piața Operei. Se zice că se adună studenții.

Nu-mi venea să cred ce aud. După aceea, totul s-a derulat cu viteza luminii.

Au ieșit puhoai de oameni de la toate fabricile din oraș. Nimeni și nimic nu i-a putut opri. Studenții veneau dinspre complex, șiruri nesfârșite. Se purtau steaguri, din care s-a decupat stema comunistă, lăsând în loc o gaură, ca o gură știrbă. Știrbă, sau și mai bine, edentată total, așa cum era și națiunea română și cum nu mai voia să fie.

Se striga „Libertate!”

Au scos taburile, la ordinele ofițerilor superiori, veniți tocmai de la capitală.

S-a tras în neștire. Au căzut, au murit. Pe unii i-a dus la spital, de unde au dispărut, ca și când nu ar fi existat niciodată pe acest pământ.

Se zvonea că Ceaușeasca ar fi dat ordin ca orașul să fie ras de pe planetă. Să fie aruncată-n aer fabrica Solventul, care avea în dotare rezervoare cu hidrogen și la fel Detergenții, care lucrau cu peroxizi. Suficient ca să distrugă întreg orașul și toată suflarea din el.

Prin casă umblam aplecați, fiindcă împușcau tot ce mișca. Au împușcat oamenii în casele lor, stând la masă. Prin ochiul ferestrei i-au împușcat. Nenorocul lor c-au fost în cătarea puștii. Așa că umblam de-a bușilea, precum pruncii. Ne-am învățat minte, după ce-au pățit-o alții. Morți cu zile, nu alta! Noaptea ne culcam pe jos, din aceleași motive. Înălțimea patului era aproape de nivelul ferestrelor și, nu se știe niciodată. În casă ne temeam, dar asta nu a însemnat că nu am bătut străzile, căutând năuci, libertatea și crezând în toate brașoavele pe care le trâmbețau oportuniștii cocoțați în balconul Operei. Nu admit să vă strâmbeți la mine pentru exprimarea aceasta. Numai un anumit soi de oameni au știut să prindă momentul și să se cațere rapid, ca să rămână infipți, călare pe situație. Cei de bună credință, oamenii care chiar au crezut că ei fac ceva atunci, erau în stradă. De făcut au făcut, dar, naivi și fără experiență, s-au lăsat furați. Li s-a furat tot, inclusiv sângele și viața.

Soneria sună ca lovită de streche. Răresc jaluzelele de la una dintre ferestrele dinspre stradă, jaluzele care, altfel, stau complet închise. În fața porții, doi indivizi, îmbrăcați în uniforma gărzilor populare.

Gărzile astea populare aveau sarcini foarte serioase. Să controleze tot, ca să mențină siguranța populației. Niște voluntari în mâna căroră au pus arme, majoritatea dintre ei trezindu-se metamorfozați peste noapte în Cineva.

Într-una din zilele acelea, veneam de la facultate eu și fiica mea.

Revoluție, revoluție, dar la lucru tot trebuia să mergi, deși nu se lucra nimic.

Noi,ăștia de la instituțiile neproductive, am fost aduși cu japca la serviciu. Nimeni nu a îndrăznit să nu facă act de prezență, când se întocmeau, riguros, liste. Cine e și cine nu. Trăgeam noi o fugă printre revoluționari, dar numai după ce eram lăsați să plecăm acasă.

Așadar, mergând pe drum, cu grijă, încercând să ocolim zonele fierbinți, unde se trăgea de zor, deși ocolirea era, clar, o simplă iluzie, ne trezim luate în primire de un astfel de gardist popular, care a început să ne pipăie cu frenezie. Era un ăla mic și pricăjit, cam nelăut, care-și purta cu semeție noua uniformă și rânjetul scabros, care i s-a întins ca pelteaua pe toată fața.

-Aveți arme? Ia să văd eu dacă nu sunteți teroriste?, și își purta mâinile peste tot unde îl îndemna imaginația lui bolnăvicioasă, de complexat. Iar noi stăteam ca vacile la tăiere. Dacă am fi fost cai, poate ne-ar fi cătat și la dinți. Norocul a fost că un bărbat mai în vârstă, care se vedea serios, a băgat de seamă ce se întâmplă.

-Măi Vasile, lasă tu pe tovarășele în pace! Nu vezi că sunt femei la locul lor?

-Da' de unde să știu eu că sunt de-ale noastre și nu sunt dușmancele libertății?

-Ia, măi, mâna de pe ele, când îți spun!

Am scăpat. Acasă ne-am șurluit cu apa rece de la duș, chiar dacă am simțit că ne îngheță și sufletul în noi.

De la întâmplarea aceea, ori de câte ori vedeam uniforme de la pricina, îmi sărea inima din loc și mi se aburea mintea, simțind cum mă iau ametelele, de repulsie.

Așadar, ridic eu puțin jaluzelele și văzându-i pe cei doi, mă pierd în sinea mea, dar fac pe grozava și le cer foarte firoascoasă să se legitimeze. Nu mi-a trecut nici o clipită prin mintea de găină că, până eu pun întrebarea, ba nici nu aș fi ajuns s-o termin, m-ar fi putut mirui cu-n glonte taman în mijlocul frunții.

Oamenii, civilizați, fac ce le cer.

-Vă rugăm să fiți atentă dacă se întâmplă ceva pe linia ferată, dacă umblă teroriști înarmați și să ne dați urgent un telefon. Posedăm informații că s-ar afla prin zonă.

Casa mea era tocmai lângă un viaduct de cale ferată. Poziție strategică, clasa unu.

-Telefonul mi-a fost tăiat din prima zi a Revoluției. Nu am cum să vă anunț. Dar vă pot spune că, uitați!, casa de vizavi este complet goală. A fost a unei familii de nemți, care a plecat definitiv în Germania și, de atunci, este nelocuită. Poate să se ascundă oricine în ea. Din casa din dreapta mea, au plecat locatarii într-o zonă mai puțin periculoasă decât asta. Stăpânul casei e colonel în armată, medic colonel, e la unitate, la spitalul militar. Apropo, spunți-mi și mie de ce au închis spitalul, iar răniții mor cu zile pe marginea bordurilor? De unde atâta răspuns?! Însă eu nu-mi țin limba acasă și continuu. Doamna și fetele au plecat pe la rude. Le e frică."

P.S. între paranteze: Pe el l-au făcut mai apoi general. Pentru ce? He, he, asta e asta! Ghiciți și voi că de aia aveți toate organele în funcție la tură maximă și sunteți clari la cap, după atâția ani. Chestia e, pe cine mai interesează?! A fost, a trecut. Alte vremuri. De ce să dezgropăm morții. Așa e viața. Mergem înainte. Da. Așa e. Dar oare încotro? Voi aveți idee?

În spatele casei este curtea de la IRTA, fabrica de mașini agricole. E complet pustiu și întineric beznă, continuu eu raportul către organele abilitate, posesoare de legitimație. Ziua nu trece nimeni pe calea ferată, iar noaptea, nici să vreau, nu văd nimic. E întineric beznă. Ați face bine să puneți niște santinele la capătul podului de cale ferată. E mai sigur. Au arme. Ei știu cum și pe cine să anunțe.

-Bine. O să rezolvăm noi situația.

Nu i-am crezut, dar, spre surprinderea mea, în nici jumătate de oră, eram mai bine păzită ca un criminal de război. Santinelele stăteau bătoase lângă poarta mea. Iar seara, ditamai reflectoarele, luminau de jur împrejur, a giorno, de parc-am fi fost pistă pentru avioane într-un aeroport internațional. Cata pustie a fost scociorâtă colțișor cu colțișor.

Cam așa au trecut acele zile. Cu lucruri mari, de scris în istorie, dar și cu nimicuri.

Am ajuns să prindem vii Ajunul Crăciunului. Am avut până și brad. Norocul a fost că l-am cumpărat la negru, cu o zi înainte de începutul Revoluției. L-am împodobit la lumina lumânării. Nu am aprins lampa, ca să nu se vadă că suntem acasă. Cine știe ce i se mai năzare vreunui, fiindcă împușcăturile continuau, deși devenisem deja primul oraș liber de comunism. Ba, armata trăgea, ba, artata era cu noi. Cine să mai știe?!

Punem ultimele podoabe pe pom, încercând să ne delectăm cu mirosul lui de rășină, care ne aducea în suflet un pic din spiritul Crăciunului, când un glonte rătăcit a ricoșat în peretele exterior al casei.

Ne-am trântit la pământ și eu și fata. După ce mi-am mai revenit puțin, m-am târât așa pe burtă cum eram, până la dulap, unde știam că am pus bine o sticlă de whisky, cumpărată cu pile, printr-un potentat al vremii, de la shop. Am tras, direct din sticlă, câteva înghițituri, până când am simțit că-mi vine a râde. I-am întins-o și fetei. A tras și ea. Când ne-am culcat, am dormit fără griji, somnul sugarilor. Ne-am mai trezit deabia a doua zi dimineața. Venise Crăciunul.

Ne-am trezit cu dureri de cap și prost dispuse. M-am dus să fac o cafea dintr-un rest de cafea naturală, pe care o mai aveam, dintr-un pachet primit cadou cu un an în urmă de la o fostă colegă de facultate, care se măritase în străinătate și care, atunci când venea acasă, îmi aducea câte un sfert de cafă. Era expirată, dar ce conta. Era cafea de cafea. În rest, noi beam nechezol. Era nechezolul acesta, un surogat de cafea, rău ca naiba, făcut din ovăz sau orz, nu mai știu. Oricum, din unul din aceste două furaje excelente pentru cabaline. De aceea a și fost botezat nechezol. Caii, ei nechează și tot ei mănâncă și ovăz., sau, mă rog, orz, ce-o fi fost.

Stăm cu ceașca de cafea în față și o savurăm cu plăcere nemărginită.

-Mami, nu deschidem televizorul, să vedem ce se mai întâmplă cu Ceaușeștii?

-Ba da.

Atât ne-a fost. Nu ne-am mai dezlipit de ecran, până nu au fost nenorociții aceia de oameni împușcați.

Acum, după ce au trecut anii, cred că a fost o mare prostie, o cruzime inadmisibilă și de nejustificat. Însă acum sunt alta. Atunci nu mi-a fost nici măcar milă de ei. Îmi era o frică, animalică de-a dreptul, că or să scape și or să se întoarcă și, ce a fost vai și amar de noi toți până atunci, dar de atunci încolo, am putea socoti că iadul e rai pe lângă ce ne-ar fi așteptat. Așa că am rămas lipită de televizor, toată noaptea, cu sufletul la gură, ca să se termine procesul și să-i împuște, ca să fiu sigură că am scăpat definitiv de ei. Când totul s-a încheiat tot nu m-am dat dusă de lângă televizor, uitându-mă la reluarea fazelor execuției, ca să fiu cât se poate de convinsă că aceia nu mai sunt printre cei vii.

Aceasta a fost o zi sfântă de Crăciun, în care, numai în sfințenie nu ne-am cufundat.

Cu toate acestea, Sfântul Crăciun, tot Sfânt Crăciun a rămas și va rămâne. Sângele s-a șters, păcatele se uită și lumea merge înainte. Iar copiii și nepoții celor care au fost atunci în stradă nici nu-și pot imagina vremurile comunismului lui Ceaușescu și nici cum au putut fi arși oamenii în crematoriu, ca să li se piardă urma, iar vinovaților, vinovăția. Ewroi fără morminte și criminali fără zeghe.

Nu ne rămâne, cât mai avem a face umbră pământului, noi, aceștia ce am trăit acele vremi, decât să le povestim „A fost odată un Crăciun...”

Ca să înțeleagă! Să înțeleagă prețul! Și să-l ocrotească!

De atunci în fiecare zi sfântă de Crăciun mă duc la biserică și mă rog pentru cei plecați, dar și pentru cei rămași. Rămași jos, însă special pentru cei ce-au apucat a se cățăra, repede, cât a fost timp, ca apoi să predea ștafeta cui au știut mai bine. Să le deschidă Dumnezeu mințile și să înțeleagă că nu ajunge numai afișarea lor la biserică, eleganți, asortați la zi de sărbătoare, dispuși la câte o cruce mare, vizibilă, ca să facă impresie iar turma de naivi să-i ia de buni.

-Ai văzut, maică, domnu'sinator ăl mare... o vinit la noi în biserică. Nu i-a fostu rușanie să șadă lângă noi!!! Om bun, maică! Io îl votez, să șci!

La ieșire se capătă, de pomana morților, cine-ar putea critica așa ceva?, se capătă o donație răsunătoare, care să-și poarte sforăitul pe străzile electorale.

-Bun, maică, ia uită cum are grijă dă noi.

-Dreptace ai, nană. Că noi ni-s rău sărmani dă când cu neaua care ne-o îngropat dă vii în case. Or vinit soldaț' și voluntari, cică student' dăn America să ne dăzgroape. Vai dă marva noastră!

-Dară când o fo inundațiile, dă să ne-neace în avlie cu tăt iosagu... iar așa.

O babă trecută de vremi, îndoită în două, cu ochii în pământ, le agrăiește cu glas pițigăiat.

-Fecilor, dară voi cum vorbirăți așa. Când am fo io tinără, în tătă primăvara și toamna am săpat cu taica la uliță șant adânc dă doi metări și lat dă unu, ca să cură apa dac-o vini rupere dă nori. Cu arșău am săpat. Iotă și acuma să văd bătăturili dăn palmă. N-o ajuns apă în avlie, în grăgină, ori că-n casă. Pântru neauă am ieșat tăți afară cu lopeț' mari și curățam dă gimineața până sara. N-o lăsam să să așază. Și noapcea ne sculam cu rându la neauă. Ne suiam sus în pod și dăgeam neaua dă pă coperiș. Primăvara, mai ales noi copiii, cu domnu' și doamna-nvățătoare, meream la marginea hotarului și puneam pomi, ca să fie gard pântru neauă. Da, acuma... di ce nu luvați și voi modielu'?

S-au uitat la matusalemica cocârjată, au dat din mână a lehamite.

-Ce, nu ți-i bună pomana dă la stat? Să ne dea dă la stat dăspăgubiri, că are dă unge. D' aia-i stat. Că noi..., ce? Nu avem unealce. Să ne dea, că noi nu avem bani.

-Io nu zăc, să vă dea, așa ar trăbui, în secolul acesta supersonic, cum îi zăce strănepotumiu. Dară nu vă zăuitați că și voi aveț mându-ri. Nu starereți d'aficia, ca nătăfleță, să vă pice para mălăiață. Că nu pică. Asta cu votatu' treace, bag samă și dup'aia...

-Auz-o tu! Io cred c-o pierdut gi tătu, baba asta. Nu mai are mult.

-Apoi nană, noi om mere. Crăciun fericit!

-Să de Domnu', că-i Bum și Mare. Dară fecilor, mai ascultaț' și dă ai bătrâni. Spuneț' la bărbați voșci. Nu lăsareți tuleii pă mirișce. Îi poace mânca marva când nu aveț' alta să le daț'. O puceț' scoace dăn iarnă. Nu stareți să vă uitaț' ca vițălu' la poarta noauă. Că să șciț' dă la mine: Până la Dumniezău vă mănă sfinți. Vin o dată cu o pungă, dară asta nu să înmulțasce ca bucacile dăn poviasță. Băgaț' dă samă! Io nu zăc că să nu ceareț' dă la aia marii. Nouă Reagile, Dumniezău să-l binecuvăteze ne-o dat ajutor. Dară s-o gângit cu agivărat la noi. Aia nu o fost teatăr, o cum zăceți voi acuma.

-Hai nană Sălvio, că nu mai pringem zupa caldă, dacă stăm după baba.

-O cam pierdut, săraca. Vorbeasce și iar vorbeasce. Cine șage s-o asculce și să piardă vreamia?!

-Dapoi, c-așa-i! Cristos s-o născut, vecină.

-Agivărat s-o născut!

Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu

la 1 septembrie 2014 Academia Europeană a Societății Civile, autorul proiectului,
a lansat ediția a II a Concursului.

Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu

la 1 septembrie 2014 Academia Europeană a Societății Civile, autorul proiectului,
a lansat ediția a II a Concursului.

Festivalul Internațional de Poezie
- Renata Verejanu -

Institutul de Filologie al AȘM, Primăria mun. Chișinău,
Asociația Națională a Oamenilor de Creație din Moldova,
Academia Europeană a Societății Civile

festivalepoezie@yahoo.com
festivalinternationalrv@gmail.com
http://festivalinternationalrv.blogspot.com
Informații la: 022 226672 sau 066592013

Curierul **Un radio**

Comunicat de presă

Academia Europeană a Societății Civile (AESC),
autorul și realizatorul proiectului
„Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu”,
comunică:

Prima ediție a Festivalului s-a bucurat de un frumos succes.
Festivalul devine o tradiție. Odată cu lansarea ediției a II
a Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu
se mărește frumos numărul partenerilor acestui original proiect,
astfel se extinde aria de informare a îndrăgostiților de poezie
și se lansează noi căi de colaborare între oamenii de cultură
din întreg spațiu românesc, și chiar cel european.
Aducem sincere mulțumiri partenerilor primei ediții,
care rămân parteneri de nădejde în continuare,
dar și noilor parteneri:
Revistelor de Cultură Universală
Regatul Cuvântului și Sfera Eonică,
(director și redactor șef dl Nicolae N. Negulescu),
editate sub egida Ligii Scriitorilor Români.
Senatul Academiei Europene SC

Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu se adresează tuturor îndrăgostiților de poezie, indiferent de vârstă, naționalitate, țara de reședință, limba vorbită, religie etc., obiectivul strategic fiind promovarea unui mad de viață prin poezie. Doritorii de a participa la cea de-a II ediție se pot înscrie până la 31 decembrie 2014.

Fiecare persoană poate participa în 2 secțiuni:

- 1. Poezie proprie** - autori care nu sunt membrii ai US participă cu câte 3 texte, creații personale nepublicate până la data participării în concurs.
- 2. Eseu** - se prezintă două pagini (format A4, Times New Roman, 12) de analiză a creației (a unei cărți sau a unui/unor texte de Renata Verejanu),
- 3. Recital de poezie din creația poetei Renatei Verejanu** - declamatorii recită un poem (pledoarie etc.) maximum 3 minute.
- 4. Compoziție** – cântec pe versuri de R. Verejanu, lucrarea poate fi în limba pe care o posedă interpretul sau compozitorul.
- 5. Traduceri** - din poezia Renatei Verejanu.

În secțiunile 2-5 participă și profesioniștii (actori, interpreți, compozitori, scriitori profesioniști, dar și elevi, studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, jurnaliști, bibliotecari, cercetători etc.)

Jurizarea se va efectua pe categoriile de vârstă:

Categoria I - ... până la 14 ani,

Categoria II – 15-25 ani,

Categoria III – peste 25 ani...

Ediția a II a Festivalului Internațional de Poezie se desfășoară în trei etape:

1. În perioada *1 septembrie – 31 decembrie 2014* se vor desfășura etapele locale și raionale a participanților din Republica Moldova și *înscrierea în Concurs a participanților din diferite țări.*
2. În perioada *1 ianuarie – 31 martie 2015* se vor desfășura etapele raionale și municipale pentru participanții din Republica Moldova și *selectarea pentru etapa finală a materialelor primite de la participanții de peste frontierele Republicii Moldova.*
3. În perioada *1 aprilie – 1 august 2015* va avea loc jurizarea de către membrii *Juriului Internațional* a lucrărilor admise în etapa finală, pregătirea și editarea *Antologiei* ediției a doua, pregătirea *Spectacolului de Gală și Decernarea Premiilor* (editarea diplomelor la cele cinci secțiuni, confecționarea medaliilor, trofeelor etc.).

La 1 septembrie 2014 a fost lansată ediția a II a Concursului, la care vă puteți înscrie până la 31 decembrie 2014, expedind dosarul complet:

1-3 poze color (cu fața clară),

CV corect (data, anul nașterii, localitatea, adresa actuală...)

Lucrarea...(cele 3 poezii proprii, sau eseu, sau traducerea, sau cântecul).

În cazul în care doriți să vă înscrieți la secțiunea *Recital* – comunicați organizatorilor mai întâi care poezie ați ales. La secțiunea *Compoziție*

– comunicați din timp intenția de a compune un cântec și care e poezia aleasă.

După data limită nu se va accepta nici un material.

Doritorii de a participa la cea de-a II ediție a *Festivalului Internațional de Poezie – Renata Verejanu*, se pot înscrie la adresele online:

festivaldepoezierv@gmail.com sau

festivalnationalrv@gmail.com

Informații la blogul oficial al Festivalului:

<http://festivalnationalrv.blogspot.com>

Grass
Arendt

Heine

Luther

Kant

Seghers

Hegel

Gebrüder Grimm

Marx

Böll

Schiller

Lessing

Hesse

Fontane

Mann

Brecht

Goethe